

مطالعة معارف بھائی

شماره ۱۵

کور و دور بھائی

ہوشنگ گھریز

۱۵۶ بنیہ - ۱۹۹۹ میلادی

ISBN 1-896193-30-7

مؤسسه معارف بھائی

P.O. Box 65600 Dundas, Ontario, Canada, L9H 6Y6

مطابقت معارف بهائی شماره ۱۵
کور و دور بهائی
تألیف هوشنگ گهرریز
ناشر: مؤسسه معارف بهائی، دانداس، انتاریو، کانادا
چاپ اول در ۱۰۰۰ نسخه
۱۵۶ بیع - ۱۹۹۹ میلادی

شماره بیز المللی کتاب ۷-۳۰-۳۱۹۳-۱۸۹۶۱۹۳

Bahá'í Studies Number 15
Bahá'í Cycle and Dispensation
By: Húshang Guhar-Riz
Published by: Association for Bahá'í Studies in Persian
First edition in 1000 copies
Printed in Ontario, Canada
156 B.A. - 1999
ISBN 1-896193-30-7

BAHÁ'I CYCLE AND DISPENSATION

by

Hushang Gohar-Riz

Copyright © 1999, 156 B.E.

ISBN 1-896193-30-7

Association for Bahá'í Studies in Persian

P.O. Box 65600, Dundas, Ontario, L9H 6Y6 Canada

Telephone: (905) 628 3040 Fax: (905) 628 3276 Email: pibs@sprint.ca

کور و دور بهایی و تقسیمات اعصار و عهود

	صفحه
۵	۱- کور بهائی
۱۱	۲- دور بهائی
۱۹	۳- تقسیمات اعصار و عهود در دور بهائی
۲۱	۴- عصر اول یا عصر رسولی یا عصر قهرمانی یا عصر بطولی
۲۵	۵- عهد اول از عصر رسولی - عهد اعلی
۲۸	۶- عهد دوم از عصر رسولی - عهد ابی
۳۱	۷- عهد سوم از عصر رسولی - عهد میثاق
۳۵	۸- عصر دوم یا عصر تکوین یا عصر انتقال یا عصر حدید
۴۰	۹- عهد اول از عصر تکوین
۴۳	۱۰- عهد دوم از عصر تکوین
۴۶	۱۱- عهد سوم از عصر تکوین
۵۲	۱۲- عهد چهارم از عصر تکوین
۸۷	۱۳- عصر ذهبی یا عصر طلانی یا عصر زرین
۱۰۳	۱۴- مآخذ و منابع

حضرت ولیّ بی همتا و گوهر یکتای امر در وصف کور مقدّس
معزز منجم جمال اقدس ابیسی به این بیان احلی ناطق قوله
العزیز:

”حضرت باب ظهور مقدّس ملتقای دو کور عظیم البی محسوب
یعنی با قیام مبارک کور آدم، مظلم تاریخ مدون ادیان، با کور
افخم اقدس بنانی که امتدادش بی نهایت طویل و اقلّ از یانصد
هزار ساز نخواهد بود مرتبط و متصل گردید.“ (۱)

مقدمه

مجموعه حاضر گلچینی است از آثار طلعات قدسیه و پیام های بیت العدل اعظم الهی درباره کور و دور بهانسی و تقسیمات اعصار و عبود آن ها و شامل است بر ۱۳ مطلب که طبق فهرست داده شده تهیه و تنظیم گردیده است.

مآخذ نصوص مبارکه شماره بندی شده و در آخر مجموعه منابع آن ها ذکر گشته تا خواننده عزیز به سهولت بتواند به اصل هر اثر دسترسی داشته باشد.

این مجموعه حاوی متجاوز از ۹۲ نص مبارک از بیش از ۳۰ کتاب امری است که در انتهای کتاب صورت کلی آن ها تحت عنوان مشخصات کتب اضافه شده و نیز فهرست اعلام برای آسان پیدا کردن هر موضوع تهیه گردیده است.

حضرت عبدالیهاء در مناجاتی می فرمایند قوله الاحلی:

"هو الله ای خداوند بی مانند این یاران مستمند را در عهد الست ثابت قدم دار و از باده عنایت سمرست فرما و به نفحات الطاف مهتر کن و به مواهب این کور مقدس مخصص نما آنک انت الکریم الرحیم ۶ ۶"

باید اذعان نمود که معرفت حقایق مودعه در آثار منیعه و درک مواهب این کور بدیعه بدون استعانت از نصوص و الواح مبین آیات الله مقنن و میسر نخواهد بود به همین علت حضرت ولی عزیز امرالله در اکثر توقیعات مبارک مشام جان را از روانج طیبه مسکیه معانی الواح و معارف امری معطر فرموده با قلم گهرباری دُراری نهفته در کور و دور بهانسی را با طرزی بدیسم تشریح و تبیین فرموده اند.

بدون شک در پرتو هدایت مرکز میثاق و غصن برومند بهاء نسالی شاهواری به گنجینه آثار مبارکه افزوده گشته که تا حدی سبب ازدیاد فهم ما نسبت به آن ها شده است.

با وجود این باید اعتراف نمود که هنوز چنانچه باید و شاید
اندیشه ما ناقص و توانایی ما برای درک آن همه گنجینه نفیسی
که از آثار مقدسه به یادگار مانده عاجز و قاصر است.
حضرت شوقی ربانی یگانه گوهر بی همتای عالم بهائی در کتاب
دور بیانی می فرمایند:

"این قبیل آیات و الواح بقدری مهیمن و لطیف است که فقط
نفوسی که در لسان نزولی تبهر دارند ممکن است به قدر و
ارزش آن پی برند."

با این همه تا آنجا که کتب امری در اختیارمان است و امکان
مطالعه و قرانت آن ها برای ما میسر می گردد باید کوشش و
سعی به غسل آوریم تا هرچه بیشتر در بحر زخار نصوص بدیعه و
الواح شینه به خوض و غوص پردازیم و "دامن را از دُزاری اسرار
و حکم انبیه که در هویت آیات و آثار مندمج است" پسر کنیم آن
وقت ملاحظه می نمائیم که چه گنهرها بر ساحل جان ریزیم و چه
دُر و مرجان که به دست آریم.

امید چنان است که این مجموعه با همه نواقصی که دارد مطبوع
طبع مشکل پسندان گردد و شایسته آثار و معارف امری شود.

هوشنگ گهرریز - اسکویه - مقدونیه
رضوان ۱۵۵ بدیع مطابق آپریل ۱۹۹۸ میلادی

مطلب اول - کور بهائی،

در شرایط الهیه کور به معنی زمانی بی نهایت طولانی است که در آن مدت مظاهر مقتسه ربانیه با کتاب و شریعت مستقل و وضع احکامی جدید به امر مالک قدیم مبعوث می گردند و کلاً مانند اقمار و نجوم مقتبس از نور الانوار و شمس الشمس الهیه اند که در دوره ای خاص ظاهر می شوند.

اولین کور در سلسله ادیان موجوده عالم با ظهور حضرت آدم در شش هزار سال قبل آغاز گردید. با ظهور این کور مقتبس نور الهی در بسط غیبا به خلق عالم متجلی گشت و پایه گذار ظهورات متوالیه مظاهر ظهور و منابط شمس الهیه شد که یکی پس از دیگری در ادوار مختلفه از جانب پروردگار مبعوث به رسالت و هدایت خلق گشتند و با وجودی که هر کدام صاحب کتابی جدید و شرعی مستقل بودند ولی همه آن ظهورات منتسب به کور آدم محسوب می گردند.

ظهور انبیای عظام چون حضرت موسی و حضرت عیسی و حضرت محمد و سایر پیامبران اولوالعزم در مدت شش هزار سال گذشته تابع و مستظل در کور آدم به شمار می روند. حضرت ولی عزیز امرالله و مبین آیات الله در تشریح این لطیفه می فرمایند قوله الاحلی:

«از آدم تا خاتم انبیاء اولوالعزم مانند موسی بن عمران و عیسی بن مریم و محمد بن عبدالله که هر یک به کتابی جدید در ازمنه مختلفه در میان قبائل و خوانند متنوعه متباغضه مبعوث گشتند و در وضع احکام و تشریح شریعت و اقامه شعائر و تأسیس سنن مختار عنی الاضلاق بودند ولی کلاً در عین حال مستفیض و مقتبس از مقام محسوس و فانی در ساحت مالک الوجود و مبشر به یوم موعود و تأسیس منکوت و نزول رب الجنود یوم یقوم الناس لرب العالمین» (۲)

بنابر این حضرت آدم آغازگر دوری گردید که در ادوار مختلفه آن
مظاهر حق چون حضرت بودا و حضرت زردشت و سایر پیامبرانی
که در لوح فوق به آنان اشاره گشت کل با ظهور خویش سهم خود
را در ترقی و تعالی عالم خلق ایفا نمودند تا منتهی به ظهور ربّ
الجنود مظهر ظهور کلی الهی و موعود و مقصود جمیع انبیاء و
رسل یعنی حضرت بهاء الله گردید.

این دور مقدّس که غرّه کور اعظم الهی است ضامن استقرار
سلطنت الهیه و مدنیّت ربّانیه در بیض ارض است و مقدر است
که ملکوت الله را در بین بریه استحکام بخشد و تأسیس مدنیّت
لاشرقیّه و لاغربیه نماید، مقامش اعلی المقام و جلالش بسی
منتها است زیرا نسبتش به حق داده شده و اختصاص به موهبتی
گشته که به یوم الله منسوب شده و حق وحده در آن تکلم کرده.
در این کور مشعشع مبارک نیز مظاهر ظهور کلیه که به امر
مالک احدیه مبعوث خواهند شد کل مستمد و مستفیض از
فیض جمال مبارک خواهند بود.

حضرت ولی مقدّس امرالله در تبیین این حقیقت می فرمایند
قوله تعالی:

"مظاهر آتیه نیز که پس از اشراق شمس الشموس از مطلع اعظم
ابنی در این عالم ادنی مبعوث می گردند در مدت پانصد هزار
سال او ازید کل با وجود اختیار در تشریح و نسخ احکام و تبدیل
سنن و شعائر مانند مظاهر قبلیه متبیس از آن نور الانوار و
طائف حول آن حقیقه الحقایق و مستمد از آن بحر البحور خواهند
شد." (۳)

اما عظمت و رفعت دومین کور از اکوار گیتی کور حضرت بهاء
الله است که امتدادش کمتر از پانصد هزار سال نخواهد بود.
حضرت عبدالبهاء در بیان اصالت و ارجحیت این کور مکرم
چنین تصریح می فرمایند:

"این ظهور اعظم مثلش آفتاب است و ظهورات سائره در اکوار
سابقه و لاحقّه نجوم و اقمار، مگر بعد ادهار و احواب که اقل از
پانصد هزار سال نبوده و نباشد." (۴)

هم چنین در ارتباط بین ظهور حضرت ربّ اعلی و ظهور جمال اقدس ابهی می فرمایند:

"ظهور نقطه اولی سطوع آفتاب در بُرج حمل بود و اینک شمس حقیقت جمال مبارک از بُرج اسد طالع و لائح یعنی این کور مبارک به انوار شمس حقیقت از برج اسد که در اشد شعاع و حرارت و ظهور است مزین است". (۵)

اظهار امر حضرت نقطه اولی از افق شیراز در شب پنجم جمادی الاول سنه ۱۲۶۰ هجری قمری مطابق با یوم ۲۳ می سال ۱۸۴۴ میلادی دوره جدیدی در تاریخ ادیان بنیان نهاد که به شهادت آثار طلعات قدسیه مبداء کوری است که باید به مدت پانصد هزار سال ادامه داشته باشد. این کور مقدس به فرموده مولای بی همتا حضرت ولیّ محبوب امرالله شامل ادوار مختلفه می باشد که به اعصار و عبود متفاوته تقسیم بندی می گردد بنابراین تاریخ بدیم در این ظهور جلیل مبداء کور جدید گشت.

حضرت بهاء الله در بیان انبساط و امتداد این کور عزیز به این بیان ناطق قوله:

"هذا الظهور يظهر نفسه في كل خمس مائة الف سنة مرة واحدة كذلك كشفنا القناع و ارفعنا الاحجاب". (۶)

هم چنین درباره عظمت ظهور خویش که مبداء این کور مکرم است می فرمایند قوله تعالی:

"قد ظهر في هذا الظهور ما لا يظهر في ازل الازال... مشاهد قبل هیچ یک بر کینیت این ظهور به تمامه آگاه نه الا علی قنر معلوم... ولو يكون مشارق الوحى كلها في هذا الحين الذي فيه ينطق لسان العظمة و انكبرياء، و يتوقفن في هذا الامر اقل من آن ليهبط اعمالهم كذلك قضى الامر من لدى الحق علام الغيوب". (۷)

و نیز می فرمایند قوله جلّ جلاله:

"امروز یوم الله است و حقّ وحده در او ناطق لایذکر فيه الا هو... امروز سید روزها و سلطان ایام ها است... عالم زمان به ساعتی

از ساعاتش معادله ننساید... آفتاب و ماه شبیه این یوم را ندیده... از ختمیت خاتم مقام این یوم ظاهر و مشهود". (۸)

شکی نبوده و نیست که کیفیت و عظمت و امتداد این کور منجم معزز از درک عقول بشر و فهم انسان خاکی به دور است به علاوه باید اعتراف نمود که شأن و مقام مظهر ظهور کنی الهی نیز آن طور که باید و شاید بر عباد واضح و عیان نیست. فضیلت و امتیاز ذاتی این کور لیم در بطن آن ودیعه الهیه نهفته و حقایق معنوی عالیّه آن فقط بر مظاهر ظهور و طلعات مقدّسه آن مکشوف و عیان است. موجد و محرک اصلی آن موعود کلّ است که ادوار و عهود آتیه ضامن رفعت و عزّت آن است تا به تدریج نورانیتش آفاق را روشن نماید و به درجه بلوغ رسد و اوج کمال به پیماید و مستظّلین در ظلّ عنایتش را به سر منزل مقصود رهبر شود، بیط خاک را جنت ابدی نماید و عالم کون را جلوه گاه عالم ابدی، روی زمین را آئینه ملاء اعلیٰ کند و سلطنت الهیه برقرار نماید.

به فرموده حضرت ولیّ محبوب و عزیز امرالله قوله:
 "باید آئین بهانی را در اعلیٰ رتبه یک کور عظیم و آخرین مرحله یک سلسله ظهوراتی قرار دهیم که بر حسب استعداد و تکامل نوع بشر یکی پس از دیگری ظاهر گردیده و کلاً مقدّمه این ظهور اعظم بوده اند. این ظهورات از آدم شروع و به حضرت باب منتهی می شوند حمواره طریق را صاف و هموار کرده و به نهایت تاکید حلول یوم الاّیام را که میقات ظهور موعود کلّ اعصار است بشارت داده اند". (۹)

در آثار مقدّمه بهانی در مواضع مختلفه کور به دور نیز اطلاق گردیده چنان چه حضرت عبدالبهاء در کتاب مفاوضات می فرمایند:

"ما در دوره ای هستیم که بدایتش آدم است و ظهور کلیه اش جمال مبارک".

بشارت این کور افخم اعظم در متون جمیع کتب آسمانی از اوّل لاوّل الی آخر لاآخر از عهد آدم تا عصر خاتم مدوّن و مسطور

گشته. با مطالعه آن صحف و زیر سماوی به این حقیقت واقف می گردیم که ذکر این ظهور منیم و نام مبارک جمال مبین به ابد و وجه مذکور شده و طبیعت ظهور بدیعی به احسن ما ممکن تصریح گشته است.

ولی آن چه ما را بی نیاز از تفسیر و تشریح بیشتر درباره این کور مشتم اعز ابهی می نماید همانا تبیین حضرت ولی عزیز امرالله در توقیم مبارک رضوان ۱۰۵ بدیم است که به کمال وضوح خاطر نشان ساخته اند که مجنی و محور و مؤسس مظهر نفس الله جمال قدم و اسم اعظم یعنی حضرت بهاء الله است و اهل بهاء را مخاطب ساخته به این بیان احلی جان و روانشان را ملو از شکر و ثنا و مشحون از لطف و عنایت می فرمایند قوله الاحلی:

"ملاحظه فرمائید که چگونه در یک مقام نفس مظهر کلی الهی تصریح فرموده که این کور اکرم امتدادش پانصد هزار سال است و در مقامی دیگر مبین منصوص آیاتش به همان صراحت در نوحی از الواح شهادت داده که در این مدت که اقل از پانصد هزار سال نبوده و نباشد مظاهر الهیه که از شطر احدیه در بین برته مبعوث می گردند کل به منزله نجوم و اقسام و مؤسس این کور وحده چون آفتاب درخشنده و تابان. یعنی انبیای الهی مظاهر مثله که من بعد در این کور جلیل متابعاً مبعوث می گردند و بعضی از آنان مانند انبیای اولوالعزم از پیشینیان صاحب کتاب و شاره شرع جدید و بعضی دیگر مانند انبیای بنی اسرائیل که در ظل شارعین شریعت الهیه مستظلمند کل من دون استثناء به منزله قمر مقتبس از نور آن آفتابند و مستمد از فیض نیر اعظم قطب این کور مغنم و طائف حول آن نور الانوار نیر الافاق حقیقه الحقایق الاصل القدیم و النبأ العظیم مطاف الرسل... و ایضاً در لوح دیگر مبین آیات الله و مرکز عهده و میثاقه در تبیین این مبده اساسی و تشریح این لطیفه ربانی تاکیداً نسا ذکر من قبل به این بیان صریح لطف احلی که فصل الخطاب است ناطق و اما المظاهر السقنه الی تاتی من بعد

فی ظلّ من الغمام من حیث الاستفاضة هم فی ظلّ جمال انقدم و
 من حیث الافاضة یفعل ما یشاء و یحکم ما یرید.
 یعنی هر چند در این کور مقدّس که امتدادش به نصّ آیه کریمه
 اقلاً پانصد هزار سال است انبیای الهی و مهابط وحی آسانی و
 سفرای رحمانی که از جانب حقّ مبعوث می گردند و به اقتضای
 زمان و مکان و بر حسب تغییرات و تطویرات و تبدیلات هیئت
 اجتماعیّه که از لوازم ذاتیّه ضرورتیه نشو و ارتقای عالم انسانی
 است به رسالتی جدید و کتابی جدید و شرعی جدید ظاهر
 می گردند و احکام و سنن و شعائر و قوانین و انظمه یکدیگر را
 تعدیل و نسخ می نمایند و تغییر و تبدیل می دهند و در افاضه
 بر عالمیان یفعل ما یشاء و یحکم ما یریدند و بدین جهت از
 انبیای اولوالعزم محسوب ولی کمالی از ینتهی هذا انکور
 الاعظم العظیم مستمد از یک مصدرند و مستفیض از یک فیض
 و متوجه به یک وجه و مرتبط به یک مرکز و طائف حول یک
 قطب که آن جمال قدم و مشرق از مطلع اعظم و شارع دور بنانی
 و مؤسس این کور الهی است. (۱۰)

مطلب دوم - دور بهائی

حال که شبه ای درباره مقام و عظمت کور جمال ابهی و شأن منیم و رفیم ظهور عقنّش با ارائه شواهدی چند از آثار الهی مذکور گردید جای آن دارد که دور بهائی و اعصار و عهد آن نیز به برکت همان نصوص و الواح بیان گردد.

دور در سلسله ادیان الهی عبارت از مدت زمانی مدید است که شامل اعصار و عهد لاتحد و لاتحصی باشد و در امتدادش مظاهر ظهور مبعوث گشته بر حسب استعداد نفوس به وضع احکام پرداخته خلق را به سوی تکامل و ترقی سوق دهند. برای اولین بار حضرت ونی عزیز و محبوب امرالله در توفیعات مبارک تقسیمات دور بهائی را به اعصار و عهد مختلفه تعیین و معلوم و مشخص فرمودند.

اولین مرحله کور جمال ابهی که پانصد هزار سال پیش بینی گردیده با دور بهائی آغاز می گردد موجد و محرک و مؤسس اصلی و حقیقی این دور نفس مقدّس حضرت بباء الله می باشد که هم شارح دور بهائی و هم مؤسس این کور متعالی است. این دور اعترافیه که حداقل کمتر از یک هزار سال نخواهد بود اول و اشرف و اقدم ادوار محسوب است زیرا ظهور دو مظهر کلیه انبیه را شامل می شود به همین سبب دارای عظمت و جلالتی است که هیچ نفسی قادر به درک و فهم آن و تجلیات وارده بر آن نخواهد بود. بدایت آن ظهور حضرت ربّ اعلی مبشر و حید و فرید جمال ابهی و مؤسس شریعت بیان است که آغاز رسالتش سنه ۱۲۶۰ هجری قمری مطابق سال ۱۸۴۴ میلادی در مدینه طیبه شیراز واقع و مبدا دوری است که به اعصار و عهد مختلفه تقسیم گردیده.

حضرت ونی محبوب امرالله در این باره می فرمایند قوله الجلیل:

”مرجم این دور کتاب اقدس الصحیفة العلیا و الحجّة العظمی و
تسطاس الندی بین الوری بدایتش سنه ستین که به فرموده نفس
مظہر ظهور مبده تاریخ بدیم است امتدادش به نصّ آن کتاب
مستطاب اقلّ هزار سال ما به الامتیازش تأسیس بنیان مرصوص
عهد متین و میثاق غلیظ حضرت ربّ العالمین“ (۱۱)

در بسیاری از آثار مبارکه به این حقیقت پی می بریم که قبل از
انقضای هزار سال کامل اگر نفسی ادعای مظہریت نماید کذاب
است و اگر همان شخص آیاتی نیز ارائه دهد مورد قبول اهل بقاء
نخواهد بود زیرا که به فرموده مبارک محروم از رحمت و عنایت
الهی است.

حضرت بهاء اللّٰه در امّ الکتاب یعنی کتاب مستطاب اقدس
تأکید می فرمایند که:

”من یدعی امراً قبل اتمام الف سنة كاملة انه كذاب منتر نسل
اللّٰه بان یزیده علی الرجوع ان تاب انه هو التّواب. و ان اصرّ علی
ما قال یبعث علیہ من لا یرحمہ انه شدید العقاب. من یأولّ هذا
الآیة او یفسرها بغير ما نزل فی الظّاهر انه محروم من روح اللّٰه و
رحمة الّتی سبقت العالمین“ (۱۲)

و در تأکید همین آیات به لسان فارسی می فرمایند قوله عزّ
جلاله:

”اگر نفسی به کلّ آیات ظاهر شود قبل از اتمام الف سنة كاملة
که هر سنة آن دوازده ماه بما نزل فی الثرقان و نوزده شهر بما نزل
فی البیان که هر شهری نوزده یوم مذکور است ابدا تصدیق
نمائید“ (۱۳)

در باره عظمت و اکملیت این دور مقدّس که در انظمه عالم بی
نظیر و در ادیان سابقه بی مثیل و عدیل است و حضرت ربّ اعلی
با رسالت خویش در بدو ظهور به آن بشارت فرمودند و خود
مشعل دار ۹ سال اولیه آن بودند باید گفت که قوّه قدسیّه الهیّه
اش تحولات عجیب و بدنی در عالم امکان برانگیخته و
امکانات تازه و ترقیّات بنی اندازه یافته و هم چنین در بیان

اصالت و اهمیت آن حضرت عبدالبهاء مبین منصوص آیات الله به این نکته مهتمه دقیقه چنین اشاره فرمودند:

”ظهور کلی مستقل به جمال مبارک ابهی و حضرت اعلی مبشر جمال مبارک روحی لهما الفداء منتهی شد و تا هزار سال کل من فیض انواره یقتسون و من بحر الطافه یغترفون یا اجباء الله هنا وصیتی لكم و نصحی علیکم فہنیاً لمن وفقه الله علی ما رقم فی هذا الورق المرد عن سائر النقوش و علیکم البهاء الابهی.“ (۱۴)

و نیز هیکل اظهر در کتاب مفاوضات مبارک دوره مظاهر ظهور را چنین تشریح می فرمایند:

”هر یک از مظاهر ظهور الهیه را دوری است، زمانی که در آن دوره احکام و شریعتش جاری و ساری است چون دور او به ظهور مظهر جدید منتهی شود دوره جدید ابتداء گردد و بر این منوال دورها آید و منتهی گردد و تجدّد یابد تا یک دوره کلیه در عالم وجود به انتهی رسد... دوره کلی عالم وجود را گونیم آن عبارت است از مدتی مدینه و قرون و اعصاری بسی حدّ و شمار و در آن دوره مظاهر ظهور جلوه به ساحت شود نمایند تا ظهور کلی عظیمی آفاق را مرکز اشراق نماید و ظهور او سبب بلوغ عالم گردد دوره او امتدادش بسیار است. مظاهری در ظلّ او بعد مبعوث گردند و به حسب اقتضای زمان تجدید بعضی احکام که متعلق به جسمانیات و معاملات است نمایند ولی در ظلّ او هستند ما در دوره ای هستیم که بنایتش آدم است و ظهور کلیه اش جمال مبارک.“ (۱۵)

با شروع دور بنیانی تغییرات شگرفی در عالم امکان بوجود آمده و تصرفات غریبه و وقایع خظیره جلوه گر شده، عالم ناسوت به نیروی اسم اعظم به ترقیات بسی شمار نائل گردیده و انتصارات باهره و فیوضات کامله در عرصه گیتی نمایان شده، افکار تغییر کرده، و صنایع و تکنولوژی از حدّ انتظار پیشی گرفته، درک و فهم مردم در اثر پیشرفت علم زیاده گشته و قوه نافذتعالیم الهیه باعث تحسین اخلاق و رفتار مومنین شده در نتیجه می توان

امیدوار بود که در عبود آتیه این دور مقدس شاهد شکوفایی استعدادات ذاتی انسان ها در خروج به مقامات عالیّه که غایت قصوی آفرینش است خواهیم بود.

بدون شک ادوار آینده که در کور اعظم جلوه گر خواهند شد چون حلقه های یک زنجیر به هم متصل و مکمل یکدیگر خواهند بود. حضرت ولیّ عزیز امرالله درباره ادوار آتیه این ظهور منیم می فرمایند قوله:

"به یقین مبین بدانید که این ادوار الهیه که در آینده در ازمنه مختلفه متناوباً متسلسلاً بر حسب مشیت ازلیّه در بین برته تجدید می گردد کلّ مانند شرایع قبلیه چون حلقه های یک سلسله به یکدیگر مرتبط و از اقسام و اجزاء این کور مقدس محسوب و هر یک منتسب به مظهری از مظاهر الهیه و خاضع و تابع سنن و احکام مخصوصه صادره از شارع آن دور مقدس است". (۱۶)

در بیان حقیقت مقام بنی الانوار این دور عزیز و لمیم باید اعتراف نمود که طیر خیال انسان خاکی هرگز به کینیت شأن و رتبه آن پی نبرد و به رموز نظم بدیم آن واقف نگردد زیرا که ما در عالم ناسوت و این اسرار در عالم ملکوت، بشر صرف نقص است و مظاهر کلیه الهیه در مقام کمال، پس چگونه ممکن است که ما از کنه وجودات مقدسه و حقیقت فانضه از اسرار جبروت مظلم شوم. تنها راهی که درک و فهم ما را از عوالم غیب الهی و کینیت این دور مقدس آگاه می سازد همانا تعریف و توصیفی است که مرئیان حقیقی و هیاکل نورانیّه به قدر استعداد و لیاقت ما نازل فرموده اند و الا به شهادت قلم اعلی احدی از اصل امر آگاه نبوده و نخواهد گشت.

جمال قدس جانان درباره امتداد دور بهائی به این کلمات عالیات ناطق قوله عزّ و جلّ:

"قبل از الف سنه هر نفس ادعا نماید باطل است و سنه سنه کامل است تفسیر و تأویل در این فقره حرام است". (۱۷)

و هم چنین می فرمایند قوله العزیز:

”قل من يدعى قبل اتمام الف سنة كاملة انه كفر بالله رب العرش العظيم“ (۱۸)

و نیز می فرمایند قوله الاحلی:

”من يدعى امراً قبل اتمام الف سنة كاملة انه من المفترين في لوح حفيظ و الذي ياؤل هذا البيان انه ممن اعرض عن الرحمن و كان من الخاسرين. اگر چه از برای متبصرین از قبل ذکر دولت حسینی و ثمانین الف شده ولیکن اهل بیان باید اقلاباً بالف سنة قائل باشند“ (۱۹)

از تبیینات مصرحة مرکز میثاق در مورد امتداد یک هزار سال دور بهانی چنین استنباط می گردد که مقصود شارع این حکم این نیست که بعد از هزار سال از ظهور مبارکش بلافاصله ظهور جدیدی مبعوث گردد بلکه مدتی مدینه باید طی گردد و سال های زیادی بگذرد تا مظهر ظهور ثانی از افق مشیت حضرت سبحانی ضالم گردد و به صراحت تام در برخی از السواح تاکید می فرمایند که ممکن است این مدت ده هزار سال و یا بیست هزار سال امتداد داشته باشد و تصریح می فرمایند که الف سنة مصطفی بین مردم حتماً ظهور ثانی محتوم نیست.

جمال ابهی در یکی از السواح که در صفحه ۹۰ کتاب حدیقه عرفان مندرج است چنین می فرمایند:

”به ندای شاعقین از رب العالمین محروم نمائند چه که از هر جهتی ندای عجلی مرتفع شده و خواهند شد کل را معنوم و مفقود شمرند قبل از الف سنة کامله چنان چه در السواح به تصریح نازل شده فریب نخورند و بر امر چنان ثابت باشند که ماسوايش را هالک دانند اینست از اعظم امیر تا امرالله فی ماسواه استقرار یابد“.

برای روشن شدن این لطیفه بدیعه بهتر آن است که از بیانات مبارکه استمداد جوئیم و با نقل شبه ای از نصوص منیعه حضرت مولی السوری در این باره شاهد آوریم قوله تعالی:

”از آیه من يدعى امراً قبل اتمام الف سنة كاملة انه من المفترين سوال نموده بودیم این مقصد آن است که نفسی قبل از الف معلوم مشهور عند الناس من دون تأویل ادعای امری نماید ولو

آیاتی ظاهر نماید آنه من المفترین... اما یحتمل بعد از الف بعضی از نفوس مقتدسه موفق به امری گردند اما نه ظهور کلی... اما کور جمال مبارک و دور اسم اعظم سنین و دهور است و آن دور و کور مقید به الف و الثین نه... مقصود از این عبارت که بدایت این الف ظهور جمال مبارک است و هر روزش هزار سال مقصد دور و کور جمال مبارک است که به این اعتبار مدتی مدیده است و دهوری عدیده". (۲۰)

و هم چنین در بیان الف سنه می فرمایند قوله تبارک و تعالی: "اما آیه مبارکه من یدعی امراً قبل اتمام الف سنه بیان مقدار نیست. الف سنه است یعنی هزار سال معروف مشهور که در عرف علمای ریاضی مسلم و مقرر و نزر ناس محقق و مصطلح است". (۲۱)

و نیز در تأکید آن بیان چنین توضیح می فرمایند قوله البدیم: "اما از بیان الف سنه در کتاب اقدس مراد این است که قبل از الف قطعاً ظهور مستتم و مستحیل است و جمیع نفوس مقتدسه در ظل مبارک ولی بعد از الف سنه مصطلح بین ناس مستتم و مستحیل نیست حال آن مدت احتمال امتداد دارد... مقصود این است که بعد از انقضاء الف سنه مصطلح بین ناس ظهور ثانی فوراً محتوم نیست شاید امتداد زیاد یابد". (۲۲)

و هم چنین می فرمایند قوله العزیز: "در دوره جمال مبارک روحی لاجبانه الفداء کل در ظل او هستند، شبه و مثلی ندارد تا ظهور بعد آن هم بعد از هزار سال نه این که معیناً هزار سال ولی دو هزار سال، ده هزار سال، بیست هزار سال، حتمی نیست که بعد از هزار سال باشد تا هزار سال دیگر آفتابی دیگر طالع نمی شود آن چه ظاهر شود در ظل او هستند". (۲۳)

و نیز به این کلام متین ناطق قوله عزّ بیانه: "ظهور منتهی به مکلم طور شد و تا هزار سال بل صد هزار سال این کور امتداد خواهد یافت مقصود این است که قبل از الف کسی سزاوار تکلم به حرفی نیست ولو مقام ولایت باشد". (۲۴) و هم چنین تأکید می فرمایند که:

”خلاصه کلام این است که قبل از الف نفسی نفسی نتواند زد.“
(۲۵)

حضرت مولی السوری درباره آتیه امر چنین پیش بینی می فرمایند قوله تعالی:

”بعد از آن که احتقابی بگذرد و به کلی صحف و کتب و آثار و اذکار این اعصار فراموش شود که از تعالیم جمال مبارک چیزی در دست نماند، ظهور جدیدی گردد و الا تا آثار و صحف و اذکار و اسرار و انوار جمال مبارک در عالم وجود مشهود، نه ظهوری و نه بروزی و نه صلوری.“ (۲۶)

با مطالعه نصوص فوق به این حقیقت واقف گردیم که پس از حضرت نقطه اولی و جمال اقدس ابهی حد اقل تا هزار سال کسی نمی تواند ادعائی نماید.

حضرت عبدالبهاء با وجودی که مرکز عهد و پیمان اب بزرگوارشان بودند و در رتبه و مقام مماثل و مشابه نداشتند و در عالم امر در افق خاص قائم و مثل اعلائی دیانت بهائی هستند ولی به فرموده حضرت ولی امرالله مظهر ظهور الهی نیستند و مقامشان با وجودی که در سراسر تاریخ ادیان بسی نظیر است به کلی با مقام آن دو وجود مقدس متفاوت است. بنابراین قبل از انتضای هزار سال کامل از تاریخ بدیم که هر سال ۱۲ ماه و هر ماه ۳۰ روز می باشد و یا ۱۹ ماه بیانی که هر ماه ۱۹ روز است اگر کسی مدعی مقام مظهریت کند باطل است و کذاب.

بدون شک عظمت دور بیانی در آینده ایام جلوه و ظهورش بیشتر آشکار می گردد و شأن و مقام نظم بدیعش در آتیه بروز و سعادتش جلوه دیگری خواهد داشت نظمی که بانی و مؤسسش حضرت بهاء الله و طراح نقشه های آینده اش حضرت عبدالبهاء و مهندس اجرایش هیکل مبارک حضرت ولی امرالله بودند نظمی که در این دوره یک هزار ساله شالوده حکومتات بهائی در مستقبل ایام خواهد بود.

باش تا صبح دولتش بدمد این هنوز از نتایج سحر است
حضرت عبدالبهاء به این بیان ما را مطمئن فرموده اند

قوله الاحلی:

”به تدریج آن چه در هویت دور مقدّس است ظاهر و آشکار گردد.
الان بدایت انبات است و آغاز ظهور آیات بینات“. (۲۷)

مطلب سوم تقسیمات اعصار و عهد در دور بهائی،

چنانچه از قبل مذکور گشت تقسیمات دور بهائی که اول و اشرف دور از ادوار کور جمال مبارک محسوب است توسط حضرت ولی محبوب امرالله در توقیعات منیعه بیان گردید و اعصار و عهد آن تا دوره ولایت را مشخص فرمودند.

پس بیت العنل اعظم الهی در پیام شهرالبهاء سنه ۱۴۲ بدیم آن تقسیمات را تشریح و متعاقب آن اداره تحقیقات معهد اعلی در ارض اقدس عهد مختلفه عصر تکوین را تهیه و به عالم بهائی ابلاغ نمودند.

طبق تقسیماتی که هیکل مبارک تعیین فرمودند دور بهائی به ۳ عصر طبقه بندی شده است و متذکر گشته اند که الواح وصایای حضرت عبدالبهاء به منزله حلقه ارتباط و اتصال آن اعصار می باشد.

الواح وصایا حلقه ارتباط ابدی و لاینقصی است که سرالله الاعظم حضرت عبدالبهاء جهت ارتباط اعصار ثلاثه امر بهائی به وجود آورده است بنابراین این عصر نشو و نمای تدریجی بذر امرالله یا عصر ازهار و عصر بعد از آن که مالا ائثار ذهبیه اش به بار می آید مرتبط و پیوسته است. (۲۸)

و اشاره می فرمایند که این ۳ عصر جمعاً مراحل امر عظیمی را تشکیل می دهند که تجلیات اسرار منیعه اش در مستقبل ایام جلوه و ظهور نماید و قوه نافذ ساریه اش مشهود و عیان گردد و پس متذکر می شوند که:

این دور الهی که حلقه اولای کور مقدس محسوب و مبدأش مولد شریعت بهائی و منتباهش ظهور نتیجه و ثمره آن در عالم امکان است به ۳ عصر عظیم منقسم و این اعصار ثلاثه هر چند از یکدیگر ممتاز و هر یک به اسمی موسوم و به وصفی موصوف و به شنونی مخصص، در کیفیت مختلف و در امتداد

متفاوت ولی به یک دیگر کاملاً مرتبط زیرا ارتباط حقیقی هر
یک از این اعصار ثلاثه به نظم بدیع انبی و ایجاد و نشر و
ارتقای در عالم وجود ثابت و محقق". (۲۹)

مطلب چهارم - عصر اول عصر رسولی یا عصر قهرمانی یا عصر بطولی (۱۸۴۴ - ۱۹۲۱ میلادی)

این عصر به مدت ۷۷ سال ادامه داشت و به دو مظهر ظهور مستقل و مرکز عهد و میثاق الهی مفتخر و متباهی و مرتبط و منتسب گشته است. عصر رسولی با اظهار امر حضرت ربّ اعلی در مدینه طیبه شیراز در شب پنجم جمادی الاولی سنه ۱۲۶۰ هجری قمری مطابق ۲۳ ماه می ۱۸۴۴ آغاز و با صعود حضرت عبدالبهاء مرکز پیمان جمال اقدس ابهی در ۲۸ ماه نوامبر سال ۱۹۲۱ میلادی در حیفا خاتمه یافت.

عصری که با طلوعش درخشنده ترین حلقه از حلقات دور بهائی جلوه گر شد و پرتوش نور به آفاق بخشید عصری که در سلسله ادیان ماضیه شبیه و مثیل نداشت. این عصر اول و اشرف اعصار محسوب و از لحاظ عظمت و جلال مقام وحیدی را داراست زیرا منتسب به ظهور حضرت نقطه اولی و اشراق شمس جمال ابهی است. عصر رسولی یا قهرمانی از هر حیث فخر جمیع اعصار است به جهت این که فاتحه عصری است که مبشرش سلطان رسل و واضع احکامش سلطان جلال و مبین کینیت تأییدش حضرت عبدالبهاء است. حضرت ولیّ بسی همتای محبوب در بیان عظمت امر این عصر می فرمایند قوله:

"عصر اول دوره اولی کور مقسّ الهی که به عصر رسولی موسوم و به علت انتسابش به دو مظهر ظهور و مرکز میثاق ربّ غفور به مراتب اعظم و اهمّ و اشرف از عصرین آخرین امتدادش ۷۷ سال بدایتش بعثت نقطه اولی در سنه ستین در مدینه شیراز و انتباهش صعود مرکز عهد الهی در ارض اقدس" (۳۰)

عصر اول دور بهائی چنان درخشش و جلوه ای نمود که همه اعصار را تحت الشعاع خود قرار داد. این عصر قهرمانی با جانبازی و دلآوری عنده کشیری از مؤمنین و مؤمنات در بدایت

ایام متارن گشت که از حیث دلیری و شہامت در ازمنہ سالفہ بسی نظیر و مثیل است بہ طوری کہ تاریخ عصر بطولی امر حضرت بہاء اللہ بہ زیور خون شہیدان بسیاری زینت یانت کہ نام نامیشان تا ابد مغلد و زنده و جاوید و باقی خواهد ماند.

در این دورہ از تاریخ جام بلا لبریز شد و عاشقان جمال کبریا را بہ وجد و شعف آورد. سلطان رسل شریعت شہادت نوشید و دم مظہر ۲۰ ہزار نفس مقدس بہ خاک و خون آغشته گشت. در همین عصر بود کہ ساعتہ غیرت الہی بدرخشید و وعدہ محترمہ کہ در ہریت این امر اعز اکرم مکنون و مستور بود ظاہر و عیان گردید. سلطان جلال از پس الف الف خلف حجاب ظہور نمود و غایت قصری آمال عالیان لانس و ہریدا گشت و "بزرگترین لحظات عصر رسولی دور بہانی از افق سیاہ چال سطرہ نمود" کہ بہ فرمودہ حضرت شوقی ربانی:

"از لحاظ علو شأن و سمو مقام و امتداد زمان و وفور اثمار و آثار منیعہ بدیعہ اکبر و اعظم از جمیع اعصار و قرون ماضیہ الیہ محسوب". (۳۱)

بیت العدل اعظم الہی مقام این عصر را در تشریحی کہ توسط دائرہ تحقیقات آن معہد تہیہ شدہ می فرمایند:

"در اولین عصر مشعشع دور بہانی کہ از لحاظ مہبت و کیفیت روحانیہ اشرف و امجد از اعصار و ادوار در جمیع شرانم و ادیان سابقہ می باشد قوۃ فاعلۃ دافعۃ منبعثہ از دو ظہور متعاقب متواصل مستقل صمدانی و پیمان و میثاق غلیظ و فرید الہی کہ در تاریخ بشری بسی نظیر و عدیل و مثیل است بر جہانیان فانص گردید". (۳۲)

عصر بطولی امر الہی در کنف حفظ و صیانت دو ظہور اعظم و مرکز عہد اقوم با چنان جلوۃ بدیعی مسائل گشت کہ ضامن پیشرفت نظم جہان آراء حضرت بہاء اللہ و ہادی سبیل برای اعصار و عہود آتیہ شد تا سفینہ امراللہ را از مرحلہ ای بہ مرحلہ ای رہبری نماید و قادر گردد از امواج سہمگینی کہ بہ ارادہ مطلقہ ربانیہ با آن مواجہ خواهد شد سالماً مظہراً منصوراً

به ساحل نجات واصل گردند و حقیقت ساطعه ساریه آن در مجاری
تشکیلات و تأسیسات بهیبه اش مصور و مشخص شود و تحقق
یوم ملکوت جلوه و لمعانی در عالم شهود نماید.

حضرت ولی عزیز امرالله درباره این عصر مشعشع نورانی می
فرمایند:

”عصری که شکوه و جلالش به حدی است که عظمت فتوحات
امرالله در مستقبل ایام در مقابل آن جلوه و ظهور نکند تا چه
رسد به این که آن را تحت الشعاع قرار دهد زیرا موقفت های
بانیان مشروعات کنونی امرالله و فتوحات باهره ای که در
مستقبل ایام نصیب باسلان عصر ذهبی خواهد شد با اعمال
حیرت بخش نفوسی که سبب حیات امر الهی گشته و اساس
اصلیه آن را بنیان نهاده اند برابری ننماید و در صقم واحد در
نیاید.“ (۳۳)

عصر اول دور بهانی که با آن همه تجلیات بدیعه و اثمار منیعه
همراه بود با صعود حضرت عبدالبهاء مرکز عهد و میثاق الهی
خاتمه یافت تا عصر مشعشع دیگری که در مستقبل ایام پیروان
آنین جمال ابهی باید مراحل مختلفه آن را طی نمایند آغاز گردد
تا قوه قدسیه الهیه که در آن عصر تولد یافت در اعصار بعد در
ادوات و قنوات معینه تأسیسات و تشکیلات امریه ساری و جاری
گردد.

حضرت ولی محبوب و عزیز امرالله در کتاب قرن بدیم درباره
خاتمه عصر اول می فرمایند:

”با افول نیر میثاق عصر مبارک رسولی عصر جانبازان و باسلان
این دور اعظم که به علت انتسابش به طلعات قدسیه مؤننین
این امر ابدی افخم و وضع اساس و مبانی اولیه این بنیان اقوم و
قیام و شهادت پیروان و رسولان این شرع اکرم، اعلی و اشرف از
جمیع اعصار و قرون محسوب و تجلیات و اشراقاتش فائق بر
انتصارات و فتوحات گذشته و آینده است پایان پذیرفت و
مأموریت و رسالت مرکز پیمان که حلقه ارتباط و حد فاصل بین
این عصر مشعشع که در آن بذور امر جدید الولاده افشاند شده و

اعصار لاحقته که زمان بروز آثار و اثمار شجره طیبه رحمانیه است
به انتہا رسید". (۳۴)

مولای حنون و رنوف در توقیم مورخ ۵ ژوئن سال ۱۹۴۷ خطاب
به احبای آمریکا عصر اول دور بهانی را به ۳ عهد منقسم و
چنین توضیحاتی درباره شئونات مختصه آن بیان می فرمایند
قره:

"عصر رسولی و بطولی آنین بهانی به ۳ عهد متفاوت مرتکز و
منقسم، عهد اول ۹ سنه، عهد ثانی ۳۹ سنه و عهد ثالث ۲۹
سنه امتداد یافته و به ترتیب به ظهور حضرت اعلی و شرع جمال
قدس کبریا و فرغ منشعب از سدره منتهی منتسب و مستند می
باشد". (۳۵)

اینک به شرح هر یک از عهود ثلاثه پرداخته آن ها را بررسی می
نمائیم.

عهد ثلاثه عصر اول - عصر رسولی ۱۸۴۴ - ۱۹۲۱ به مدت
۷۷ سال

حضرت ولی امرالله می فرمایند:

"عهد مذکور که در حقیقت مراحل مختلفه تاریخ بهانی را
نشان می دهد شاهد یک رشته از وقایع عظیمه روحانیه از قیام
مبشر امر بدیم و ظهور شارع عظیم و تأسیس میثاق حی قدیر و
استقرار نظم اداری شریعت الله می باشد که کل متابعان و
مترادفان طی قرن اول بهانی تحقق یافته و چون حلقات یک سلسله
به یک دیگر متصل و مرتبطند". (۳۶)

مطلب یَنجم - عهد اول عهد اعلیٰ ۱۸۴۴ - ۱۸۵۳ به مدت ۹ سال

این عهد منتسب به حضرت اعلیٰ است که با ظهور مبارکش در سال ۱۸۴۴ میلادی شروع و به مدت ۹ سال ادامه یافت و با اظهار امر خفی جمال الهی در سیاه چال طهران در سال ۱۸۵۳ مقارن گردید.

به فرموده مولای مهربان حضرت شوقی ربّانی:

”عهد اول یا عهد اعلیٰ منتسب به حضرت نقطه اولی مظهر عظمت و قدرت و خضوع و خشوع و مظلومیت و نورانیت الهیه است. ابتدایش اظهار امر آن سید امم در اقلیم فارس که به شهادت آن حضرت در مدینه تبریز منجر گردید و خاتمه اش حدوث مذبحه کبری و ملحمة عظمی کشتار مؤمنین و فدائیان آن نور مبین در عاصمة مملکت و بزوغ شمس حقیقت در سنه ۹۰۰ در زندان مدینه منوره طهران است. در این فاصله که مدت ۹ سال به طول انجامید سرزمین ایران میدان قتل و غارت دوستان و نهب و اسارت یاران الهی واقم گردید و بیش از ۱۰ هزار نفس مقدّس در این سبیل جام شهادت نوشیدند و جان در ره محبوب امکان فنا نمودند.“ (۳۷)

چنان چه از قبل اشاره گشت روز اظهار امر به جناب ملاً حسین بشرویه ای و نزول سوره السلک اولین سوره از توقیم مبارک قیوم الاسماء (تفسیر سوره یوسف) که در قرآن کریم به احسن القصص نامیده شده بنایت عهد اعلیٰ است. در آن سنه حضرت نقطه اولی رسالتی را بنیان نهادند که وعود جمیع انبیاء پیشین تحقق یافت. یادآوری این نکته دقیقه بجاست که عظمت مقام حضرت باب در حقیقت نه فقط از این لحاظ است که بشارت دهنده به ظهور کلی الهی بوده اند بلکه بیشتر از آن جهت است که حضرتش پایه گذار رسالتی جدید و مستقل با عنان قدرت و اختیارات پیامبران

گذشته برده اند و این مطلب کراراً مورد تصدیق طلعات مقبّسه قرار گرفته امتیازی مشخص برای دور بهائی محسوب است.
حضرت ولیّ محبوب امرالله در تبیین این لطیفه روحانی می فرمایند:

حضرت باب مبشّر امر حضرت بهاء الله با وجود دوره کوتاه رسالتش در مقام اول مظهر کامله البیّه بوده و دارای همان اختیارات تامّه مطلقه می باشند که انبیای اولوانعزم البهی در اعصار سلف واجد برده اند. (۳۸)

اگر چه دوران رسالت حضرت باب بسیار کوتاه بود ولی جانبازی قهرمانانه مؤمنین اولیه اش پایه گذار عهد اعلی گردید که مقدر بود جمع کثیری را در ظلّ دیانت بهائی رهنمون کرده به همین سبب آن دوره کوتاه را نباید ملاحظ و میزان سنجش و حقانیت وجود اقدسش محسوب داشت و از مقام منیع و ارجندی که داراست بکاست. بلکه باید توجه داشت که هر چند قلیل المدّت بود ولی کثیر الاثرات به جای نهاد.

حضرت بهاء الله بنفسه المقدّس شهادت داده اند که:

”و در ظهور این ظهور اعظم اکرم مع آن که ایامی از ظهور قلم نگذشته حکمتی است مستور و سری است مقنوع و وقتی بود مخصص و مطلق نشده و نخواهد شد به او نفسی مگر آن که در کتاب مکنون نظر نماید.“ (۳۹)

شکی نیست که بیان آن چه در آن برهه از زمان اتفاق افتاده و تصویر کامل و جامعی از فداکاری قهرمانان اولیه عهد اول و سیر ترقی و پیشرفتی که نصیب گشته در این صفحات ننگجد و قلم قاصر نویسنده آن از شرح و بسط و پیادآوری همه آن ها عاجز و ناتوان است آن چه می توان گفت آن است که:

”مرحله اولی و عهد اعلی که از جهت حدوث و قیام عظیمه شدیدترین و شگفت انگیزترین و قیام قرن اول بهائی را تشکیل می دهد بیش از ۹ سال به طول نیانجامید. طلوعش اظهار امر نقطه اولی... و اختتامش سطوع اولین انوار ظهور اعظم امنم ابهی است... این دوره ۹ ساله را می توان از لحاظ قدرت و

جلالت مکنونه در آن و هم چنین از حیث تتابع سوانح و قتل و غارت دوستان و کیفیت معجزه آسانی که مقارن شهادت موجد و مؤسس آن دور مقنن رخ گشوده در بین ادوار مختلفه مذعبی فرید و وحید محسوب داشت. (۴۰)

و هم چنین در توقیم رضوان ۱۰۵ بدیم به این کلمات عالیات ناطق:

"عهد اول این عصر مبارک عهد اعلی و منتسب به نقطه اولی و مرتکز بر احکام بیان صادر از قلم آن قره عین انبیاء و اصفیا امتدادش ۹ سال ابتدایش طلوع فجر هدی از افق اقلیم فارس در سنه ستین و انتهایش بزوغ شمس حقیقت در سنه تسع در زندان طهران که خاتمه دور بیان است و حلول عهد موعود من یظهره الله در این عهد اول نخستین عصر دوره اولای کور مقنن بساط اولکین دفعة واحده منظوی گشت و نسیم الهی از شطر مدینه منوره معظمه شیراز بوزید، باب اعظم بر وجه اهل عالم مفتوح گشت و نغمه اولای صور افخم من علی الارض را منصعق نمود.

شرع قدیم منسوخ گشت حروفات بیانیته به اراده غالبه ازلیته تعیین شد و ندای جانفزای طیبی لمن ینظر الی نظم بهما. الله مرتفع گشت. (۴۱)

مطلب ششم - عهد دوم عهد ابی ۱۸۵۳ - ۱۸۹۲ به مدت ۳۹ سال

عهد دوم یا عهد ابی منتسب به جمال ابی است که به مدت ۳۹ سال با اظهار امر حضرت بباء اللّه در سال ۱۸۵۳ در سیاه چال ظهران شروع و انتهایش با صعود مبارک در سنه ۱۸۹۲ در عکا مقارن گردید.

حضرت ولی مقدّس امراللّه در ترقیم رضوان ۱۰۵ بدیم می فرمایند:

”عهد ثانی این عصر مبارک منتسب به هیکل مکرم افخم جمال قدم و اسم اعظم و طائف حول آن مظلوم عالم و موعود و مقصود کلّ ملل و امم و مستند بر شرع اشرف امجد اعزّ اقدس آن محیی رسم امتدادش ۳۹ سال ابتدایش حلول سنه تسع و دعوت سرتی مظهر کلی الهی و تجلی روح اعظم بر قلب اصغای مرّد سلطان قدم در سجن مظلّم و انتهایش صعود آن منجی امم و انول آن کوکب درّی مشرق بر آفاق عالم در مغرب سجن اعظم.“
(۴۲)

عهد ابی به مراتب عظیم تر و جلیل تر از عهد اعلی و عهد میثاق محسوب است. در این عهد طلعت ابی بنفشه المقدّس در آن اظهار امر فرموده و خود را موعود و منتظر جمیع انبیاء و مرسلین الهیه دانسته اند. در مدت ۳۹ سال عهد ابی که مشعشع ترین و ممتازترین عهد است آثار بی شماری از حضرتش عزّ نزول یافت و آیات مانند غیث حاظل بر عالمیان نازل گشت. مهب عنایت از ظهور مبارکش بر کلّ اشیاء وزیدن آغاز نمود و نسیم جانبخش وحی الهی تمامی انحاء عالم را فرا گرفت. در این عهد نورانی که فخر عهد است سلطان سلاطین عشق با جلال و کمالی الهی ظاهر و عیان گردید و رحمت واسعة ربّانیه اش بر همه موجودات سایه گسترد و امر به مقام احسن التقریم رسید.

هیكل اطهر در توقیع قرن اجبای الهی درباره این عهد می
فرمایند:

"عهد ثانی منتسب به هیكل اقدس جمال قدم جل اسمه الاعظم و
طائف حول آن محیی رمه و موعود کَلّ ادیان و امم است این
عهد مشتمع ابهی که اقدس و امنم و اشرف و اعزّ از کَلّ قرون و
اعصار محسوب و با اشراق روح اعظم بر قلب مرّد سلطان قدم
در سیاه چال طهران و تحقق وعود و بشارات حضرت باب آغاز و
هنگام صدور الواح مهیمنه و خطابات بدیعه به سلاطین و رؤسای
عالم در ارض سرّ به اعلی ذرّوه جلال متعارج گردید با افول نیر
حقیقت در جوار سجن اعظم عکّا خاتمه یافت در این عهد اکرم
اقوم که امتدادش ۲۹ سال است آثار منیعه قدسیّه در شرق و
غرب ساطم گردید." (۴۳)

در عهد ابهی جلوه و ظهور طلعت موعود که از مهد امرالله
شروع گردید به بسیاری از ممالک منجمله امپراطوری عثمانی،
عراق، سوریه، هندوستان و روسیه سرایت نمود و باعث شور و
نشور در بین جمهور ناس گردید.

در نتیجه اقدامات خصمانه دشمنان نیز توسعه یافت و منجر به
ضرب و شتم و قتل نفوس و غارت اموال گردید و بر اثر سعایت
اعضاء سلطان قیوم در حقه و حسد اهل اولوالبغضاء گرفتار شد و
به سجن و تبعید به اخریب مدن عالم محکوم گردید.

آن حمامه قدسی در دست کلاب ارض بیافتاد و در چنگال خون
آشام مردم زمانه اسیر و مقبض گشت با قساوتی بسی حدّ و شتاوتی
بسی چون او را در کنج قفس زندان در قلعه محصنه عکّا محبّل و
منزل دادند و یاران و یاوران و اعضاء خانواده مظهر ظهور کلسی
انبی را در بندر و بسی خانمان کردند.

ولی آن مه تابان در آن سجن اعظم برقم از رخسار برافکنند و با
نزول آیات و تحریر آثار و تشریع احکام و سنن و آداب و تبیین
مجهولات کتب مقدسه ماضیه در ادیان سالنه بر شأن و مقام
آنین نازنین بیفزود و امر مقدسی که حامل آن بود به ذرّوه علیا
رسانید و با تعیین جانشین خود به عنوان مرکز عهد و میثاق حیّ

قیوم تقدّم و پیشرفت دانسی امرالله را در مستقبل ایام تضمین فرمود. تا آن که پس از مضمی ۲۴ سال در آن سجن اعظم آهنگ مقامات علیا نمود و روح عظیمش به ممالک اخری و جنت اعلیٰ پرواز کرد تا از عالم ملکوت با اشدّ اشراق ناصر و معین خادمین امرش باشد.

حضرت ولیّ عزیز امرالله دربارهٔ نزول آیات جمال ابهی می فرمایند:

”صدور الراح و آثار معجزه آسای حضرتش که عددشان به صد مجلد بالغ و مخزن دُرر و لسانی ثینه مستخرجه از دریای علم و حکمت آن مظهر کلیه الهیه است... الراح و آثاری که مشحون از اصول و مبادی منیعہ بدیعہ و احکام و تعالیم قیمه رفیعہ و بشارات ادعیه و مناجات و تفاسیر و خطب و بیانات نصیحیه و ارشادات الهیه و خطابات و انذارات شنیده به ملوک و زمامداران ملل و دول و وزراء و رؤسا از شرق و غرب و پیشوایان ادیان از فرق و مذاهب مختلفه و زعماء قوم از احزاب و ممالک متنوعه و اهل دانش و ادب و سیاست و عرفان و طریقت و تجارت و خادمان نوع انسان در شئون مختلفه و مقامات متنوعه کثیره می باشد.

جمال اقدس ابهی در پایان حیات نالوتی خود در سجن اعظم دربارهٔ عظمت و وسعت تعالیم مقدسهٔ منزله از قلم مبارک می فرماید:

”فیا الهی و سیدی و محبوبی انت تعلم بانّی ما قصرت فی تبلیغ امرک و اظهرت لعبادک اعظم ما عندهم امراً من عندک.“
و در مقام دیگر نازل:

”حل بقی لاحد فی هذا الظهور من عذر لا و ربّ العرش العظیم قد احاطت الآیات کلّ الجهات و القدرة کلّ البریه ولكنّ الناس فی رقد عجیب.“ (۴۴)

مطلب هفتم - عهد سوم عهد میثاق ۱۸۹۲ - ۱۹۲۱ به مدت ۲۹ سال

عهد سوم یا عهد میثاق منتسب به حضرت عبدالبها، مرکز عهد و میثاق الهی است. این عهد ۲۹ سال به طول انجامید ابتدایش قرانت لوح عهدی وصیت نامه جمال قدم و جلوس حضرت عبدالبها، بر اریکه میثاق سنه ۱۸۹۲ و انتهایش صعود مبارک در مدینه حیفه در سال ۱۹۲۱ می باشد.

حضرت ولی مقدس امرالله در توقیم قرن می فرمایند:

"عهد ثالث منتسب به وجود مبارک حضرت عبدالبها، غصن اعظم و سرالله الاقوم و مرکز عهد اتم و میثاق اجل افخم است که دارای مقام فرید و قدرت و جذابیت بی بدیل است. افتتاح اعلان لوح عهد جمال اقدس ابهی، سنی که شبه و مثلی در ادیان سالنه عالم نداشته است و جنوس مرکز منصوص بر سریر خلافت عظمی و اختتامش صعود آن منادی ملکوت و استقرار عرش مطهر در جبل کرمعل". (۴۵)

این عهد جلیل که با استقرار مرکز پیمان الهی آغاز گردید در تاریخ ادیان سابقه بی نظیر و مثال است. زیرا هیچ یک از انبیاء اولوالعزم در گذشته ایام چنین پیمان غلیظی از خود به جای نگذارند و این چنین دوره ای را پایه گذاری فرمودند که مطهر ظهور با خط و مهر خویش سنی را به جای گذارد که وحدت جامعه و پیروان آنیش را در مستقبل ایام تضمین نماید.

مولای مهربان حضرت ولی امرالله در مورد مقام حضرت عبدالبها، می فرمایند:

"حضرت عبدالبها، در افقی خاص قائم و مرتبتش کاملاً با مؤسس و مبشر ظهور بهانی متفاوت است ولیکن بر اثر مقامی که حضرت بها، الله به وسیله عهد و میثاق به آن حضرت تفویض فرموده، با آن دو ذوات مقدس جمعاً هیاکل اصلیه ثلاثه آنینی را

تشکیل می دهند که در تاریخ روحانی عالم بی سابقه است.“
(۴۶)

حضرت مولی العزیز محور و مرکز عهد و میثاق اب بزرگوارشان بودند و با آن که از حیث مقام و رتبه با آن حضرت در صقم واحد نیستند ولی شأن و عظمت مبارک بس رفیع و ارجمند است. حضرت بنیاء اللہ در کتاب مستطاب اقدس و سوره غصن و وصیت نامه مبارک و السواح دیگر مراتب مقام رفیع ایشان را ستوده قدرت و اختیاراتی به ایشان تفویض فرموده اند که منحصر به فرد است.

حضرت ولی امرالله در کتاب دور بهنایی به این نکته اشاره فرموده اند:

”حضرت عبدالبنیاء حائز مقامی است که در ادیان معتبره عالم بی نظیر و مثیل است. می توان گفت که آن حضرت عصری را که خود منتسب به آن بود ختام بخشید و عصر ثانی را افتتاح فرمود که ما حال در آن قائم به خدمتیم.“ (۴۷)

در مدت ۲۹ سال دوره میثاق طوفان نقض وزیدن آغاز نمود و طلعت میثاق را در اشدّ احزان مبتلا داشت. یوسف بنیاء در حدّ برادران گرفتار شد و طوق مسجونیت بر گردن مبارک بیافتاد ولی صاعقه غیرت بغتاً بدرخشید و بدر میثاق از سجن اعداء رهائی یافت و چون آزاد گشت آهنگ پرواز به ممالک فرنگ و آمریکا فرمود تا با اعلان عمومی به جمیع آن دیار و نشر نفحات اللہ در آن بلاد صیت امر را بلند آوازه سازد و جهانی را زنده گرداند.

و وقتی به نیویورک رسید اعلان و اظهار نمود که مرکز میثاق است و آن شهر را مدینه میثاق لقب داد. تا توانست در بلاد مختلفه اروپ و آمریکا گردش کرد از کرانه ای به کرانه ای شتافت تا بذر محبت در قلوب ساکنین آن ممالک بیفشاند و آنان را از سرچشمه تعالیم اب بزرگوارش سیراب کند حضرتش با وجود تقدّم سنّ و غلیلی مزاج در هر مجلسی حضور یافت و با هر طبقه از مردم عادی گرفته تا علماء و رؤسای ادیان مذاکره و مباحثه فرمود. تا آن که صیت امرالله بلند آوازه گشت و به گوش هر

مشتاقی رسید و پس از آن که قریب به ۳ سال در آن سفر پر ثمر بودند با تنی رنجور و ناتوان ولی روحی شاد و مسرور به حیفا مراجعت فرمودند.

حضرت ولی امرالله می فرمایند:

"عهد ثالث این عصر پر انوار منتسب به فرع منشعب از اصل قدیم غصن الله الاعظم و سره الاکرم و مستند بر میثاق وثیق جمال قدم و منجی امم امتدادش ۲۹ سال، افتتاحش جلوس مبین منصوص و حافظ بنیان مرصوص بر کرسی خلافت عظمی و ختامش عروج حمامه میثاق به رفرف اسمی و جنت علیا و ملکوت ابهی.

در این عهد ثالث و اخیر نخستین عصر دوره اولای کور مقدس اریاح قضا بر مرکز اعلی و مقر آسنی مره اخری مرور نمود و رفته کبری مانند فتنه عیسا که در ارض سر مشتعل گشته بود ارکان جامعه جدید التاسیس پیروان بهاء را مرتعش و متزلزل ساخت و رانحه دفراء از ناحیه بقعه بیضا بوزید و طوفان شدید نقض بدر میثاق را در سنین معنوده به خسوف حسد مخوف ساخت." (۴۸)

حضرت ولی امرالله درباره مقام و دوره آن حضرت می فرمایند:

"فی الحقیقه ما چنان به عهد حضرت عبدالبهاء نزدیک و مجذوب قوه معنویه مغناطیس وجودش می باشیم که به آسانی نمی توانیم به هویت و مقام آن حضرت که نه فقط در ظهور حضرت بهاء الله بلکه در سراسر تاریخ ادیان مقام فرید و وحیدی را داراست پی بریم... مسائل و مشابه دانستن مقام حضرت عبدالبهاء با مقام نفوسی که به ردای سلطه و اختیارات حضرتش مفتخر گردیده اند در حکم تنزیل مقام آن حضرت است و این امر به همان اندازه باطل و از طریق صواب منحرف است که حضرتش را با مبشر و مبشر ظهور در صقم واحد قرار دهند. با آن که بین مقام حضرت عبدالبهاء و مبشر کلس الهی فاصله عظیم است ولیکن بین مرکز میثاق و ولی امرعانی که عهده دار وظیفه آن

حضرتند و سر دارای اسم و رسم و عنوانی عظیم باشند و به
توفیقاتی جلیل فانز گردند این فاصله به مراتب اعظم است.

(۴۹)

مطلب هشتم - عصر دوم عصر تکوین یا عصر انتقال یا عصر حدید ۱۹۲۱

با صعود حضرت عبدالبهاء، عصر اول یا عصر رسولی دور بهانی که به مدت ۷۷ سال ادامه داشت خاتمه یافت و عصر دوم که عصر تکوین است از سال ۱۹۲۱ آغاز گردید.

"عصری که آیت مختصه آن جلوه و ظهور اعلی و ابهی شریه نظم جهان آرای جمال ابهی" محسوب.

عصری که با ایجاد تشکیلات منظم و قوی الارکان و تقویت اساس مؤسسات محلی و ملی و جهانی آن بالمال به تشکیل سلطنت الهیه در بیضت غربا، منجر خواهد گشت.

حضرت ولی امرالله این عصر را چنین توصیف می فرمایند:

"عصر تکوین دور بهانی به ارتفاع نظم اداری مخصص گشته و این نظم به مثابه صدفی برای حفظ و صیانت گوهر گرانبهای امرالله است و به مرور زمان واضح و مبرهن خواهد شد که این نظم عامل اصلیه ای است که این شرع انور را به مرحله نهانی وارد خواهد کرد. مادام که این نظم هنوز در مرحله طفولیت است زنجار که نفسی در ادراک کیفیتش به خضا رود و یا از اهمیتش بکاهد یا مقصدش را دگرگون جلوه دهد." (۵۰)

عصر تکوین با قرانت انراج و وصایا و تعیین ولی امرالله و جلوس حضرت شوقی ربانی به عنوان اولین ولی محسوب در دور بهانی در سنه ۱۹۲۱ شروع و ولی خاتمه آن نامعتمد و در علم الهی محفوظ و مستور است. هر چند که در بدایت شروع این عصر با صعود حضرت عبدالبهاء و عروج حسامه وفا به مذکور ابهی و مصیبت عظمی مقارن بود و ناقضین عهد و ناکشین پیمان الهی غروب طلعت میثاق را غنیمت شمرده در صدد رخنه و آشوب در امرالله برآمدند و از هر ظرف سهام بغض و عداوت بر امر الهی بازیندن آغاز نمود ولی غصن ممتاز بها، حضرت شوقی ربانی با قدرت الهی و استقامتی استثنائی بر دفع حملات بی وفایان اعم

از عانله مبارک تا دشمنان در نقاط مختلفه جهان پرداختند و تأسیسات و تشکیلات امریه را به وجود آوردند.

حضرت شرقی ربّانی به استحكام این مشروعات در اکناف جهان همت موفور فرموده حارسان دلیر را حامی و پشتیبان گشتند تا شجره امرالله بارور گشت و شجره ای تنومند شد که ریشه اش به اطراف گیتی سرایت کرد. آن گاه نوبت مؤمنین مخلص و جانفشان بود تا با تبلیغ و مهاجرت و نشر نفعات الله صیت این نباء عظیم را در جهان پراکنده ساخته در استحكام اساسش جاهد و کوشا باشند.

حضرت ولی امرالله در این باره می فرمایند:

"چنان که تاریخ عصر تکوین دور بنیانی نشان می دهد مؤسّسات امریه مبشر طُوع و استقرار نظم اداری آئین حضرت بنباء الله از حسلات و هجماتی که متجاوز از ۷۰ سنه امر مقدّس الهی موجد و محرک این نظم ابدی اتقن را احاطه نموده و دامنه آن هنوز باقی است محفوظ و محروس باقی ماند بلکه حول این عصر اکرم و پیام پیروان اسم اعظم موجب حقد و حسد اهل طفیان گردید." (۵۱)

انتشار الواح وصایا و تعیین مرکز امر و انتصاب ولی امرالله موجد و سر آغاز عصر تکوین گردید و کاشف رمز نظم بدیم گشت.

جوامع بنیانی در سراسر کره ارض به وجود آمد و مؤمنین اسم اعظم به تحکیم دعانم و اساس متین و متقنه اش همت گماشتند. طراح این نظم بدیم حضرت عبدالیهاء بودند که در الواح وصایای خورش ارکان آن را تعیین و مؤسّسات آن را تنصیب فرمودند و پیروان حضرتش به تقویت این امور پرداخته در عصر تکوین آن را گسترش دادند.

حضرت ولی امرالله در توقیم رضوان ۱۰۵ بدیم می فرمایند:
"حلول عصر ثانی عظیم الشان دور مشعشع کور مقدّس در عقد ثامن قرن اول بهانی و واحد خامس تاریخ بینانی که موسوم به عصر تکوین و موصوف به عصر انتقال و حلقه اتصال بین عصر

رسولی و عصر ثالث و اخیر دور بهائی که به عصر ذهبی موسوم است و عصر ظهور و جلوه اعلی و ابهی ثمره نظم بدیم جهان آرای جمال ابهی در عالم ادنی است مقارن با اعلان کتاب وصایا منشور مبارک مقدس مرکز عهد جمال ابهی و فرمان سالار چند بهاء و وثیقه مقدسه عظمی و کاشف کیفیت تاسیس نظم بدیم در بیض غبراء و متمم کتاب مستطاب اقدس مهیمن بر کتب و صحف اولی امتدادش مجبول و در علم الهی مخزون انتباهش استقرار این نظم اکمل امتن اتم در شرق و غرب عالم و جلوه وحدت اصلیه در انجمن بنی آدم و استحکام اساس صلح اصغر بین دول و امم". (۵۲)

بیت العدل اعظم الهی در این باره می فرمایند:
 "عصر تکوین که حالیه اهل ببناء در ظل آن به خدمت عتبه مقدسه نورا، مفتخر و متباهی اند با افول کوکب پیمان از افق عالم آغاز گردید و از جنبه تصرفات اساسیه ای که از قسوة فاعله فائضه آن مندفم و مندفع گشته ایجاد و تشکیل و نشر و نما و تقویت و استحکام ارکان میزسات محلی و ملی و بین المللی امرالله است". (۵۳)

و نیز می فرمایند:
 "در خلال عصر تکوین و در دوران عهد حاضر و عهد متتالیه متتابعه آتیه قبه شامخه و مرحله اخیره قصر مشید نظم اداری آنین حضرت ببناء الله یعنی بیت العدل اعظم الهی مطابقاً لما اراده السحبوب مرتفع و احکام کتاب مستطاب اقدس ام الکتاب شریعت بهائی به اسلوی بدیم تنوین و اعلان گردد و اقامه شعائر مقدسه مابین بریه کاملاً ظاهراً بی خوف و تقیه در بیض زمین شهرتی عظیم یابد. اعلان صلح اصغر عالم را از بلای عقیم و داء و بیل نجات دهد، موهبت عالم انسانی رخ بگشاید... و علامات بلوغ عالم که در السواح الهی مصرح ظاهر و بدیدار شود". (۵۴)

عهد مختلفه عصر تکوین

همچنان که از قبل اشاره شد هر یک از اعصار در دور بهائی شامل عهد مختلفه است. برای مثال طبق توضیح حضرت ولیّ مقدّس امرالله عصر رسولی به ۳ عهد تقسیم شده بود به همین پنج عصر تکوین نیز به عهد مختلفه تقسیم بندی شده و در مستقبل ایام بقیه عهد آن مشخص خواهند شد. این تقسیم بندی از طرف بیت العدل اعظم الهی صورت خواهد گرفت. شکی نیست که در هر عهد وقایع متتابعه صورت می گیرد که به مرور زمان باعث پیشرفت و تقدّم امرالله خواهند بود. حضرت ولیّ مقدّس امرالله درباره عهد عصر تکوین می فرمایند:

"هر یک از عهد مذکوره حول محور معلوم و مرکز مشهود طائف و دارای شهدا و جانبازان مخصوصه و ناظر بلایا و رزاییای محتومه و شاهد انتصارات و فتوحات باهره و صاحب سبمی در اجراء امر واحد و مقصد واحد منبعت از مشیت نافذ انبیه برده و می باشد." (۵۵)

بیت العدل اعظم الهی درباره عهد مختلفه عصر تکوین می فرمایند:

"مطالعه دقیق تاریخ امر بهائی ثابت و مبرهن می سازد که عصرهای مذکوره هر یک مشتمل بر عهد مختلفه متعدده می باشند که خود فی حدّ ذاته از اقسام و اجزاء مرکبه این دور محسوب و موصوفند." (۵۶)

و نیز می فرمایند:

"عهد عصر تکوین مراحل نشر و ارتقاء را در تقدّم و تطوّر ذاتی جامعه بهائی معلوم و مکشوف ساخته و مدارج رشد و بلوغ مؤنّات امریه را روشن و عیان می نماید به شأنی که میادین جدیدی در مسیر بذل خدمات و بدء مجهودات تازه و نویسی ظاهر و باهر می شود.

میقات هر عهدی را مرکز رناست و قیادت شریعة الهیه تعیین و اعلام می فرماید و به علت حیثیت و کیفیت تقدّم و تعالی ذاتی آن، حلول و انتقال عهدی به عهد دیگر ممکن است دفعة واحده احداث نگردد بلکه در طی برهه ای از زمان تحقق پذیرد.

چنین است فی المثل نحوه آغاز عصر تکوین و وهلة اختتام عهد اول آن عصر مشعشع مبین. فی الجملة عروج حمامة میثاق به رفرف علی واقعه ای است که دلالت بر نهایت عصر بطولی و بدایت عصر تکوین می نماید ولکن حضرت ولیّ عزیز امرالله در ضمن یکی از تواقیم مبارکه خورش پائیان عصر رسولی را متقارن با ارتحال سليلة البهاء، اخت محبوب حضرت مولی الوری، حضرت ورقه علیا در سنه ۱۹۳۲ و دیعة عصری که مشحون از جلال و شہامت و بسالت است معین و مصرح فرموده اند و اما راجع به اختتام عهد اول عصر تکوین، حضرت ولیّ عزیز امرالله میقات آن را بین سالهای ۱۹۴۴ و ۱۹۴۶ مذکور فرموده اند. (۵۷)

مطلب نهم - عهد اول عصر تکوین ۱۹۲۱ - ۱۹۴۴ به مدت ۲۳ سال

بیت العدل اعظم الہی می فرمایند:

"نخستین عهد این عصر شاهد احداث و ایجاد اقسام اولیه در تأسیس قواعد و وضع ارکان نظم اداری آنین بهائی گردید. در این عهد هم مبدؤنه و ماسعی مشکوره در ارتفاع قوانم و دعائم تأسیسات محلّیہ و ملیہ در قضاات خمسہ جهان متمرکز شد و بالنتیجہ وسائل و وسائلی لازمیہ مستوجبہ از برای تنفیذ و اجرای مجہودات تبلیغی منظمأ مرتبأ مبیا و فراہم گردید. پس اجبای آمریک در ظلّ ترجّہات و ارشادات مولای ترانا حضرت ولیّ عزیز امرانلہ اولین نقشہ ۷ سالہ خویش را (۱۹۳۷ - ۱۹۴۴) در خلال این عهد آغاز نمودند.

این مشروع جلیل کہ از تجلیات ساطعہ و انہامات فانضہ یرلیغ بلیغ حضرت مولی الوری مستفیض گردیدہ اولین خریطہ مدونہ منظمہ تبلیغیہ جامعہ بهائی محسوب می گردد کہ بہ کمال اتقان ترسیم و تکمیل گشت و ابواب را در سبیل تحقق نوایای مقدّمہ صادرہ در الراح مخصوصہ و نازلہ از قلم مرکز پیمان حضرت احدیہ در نیمکرہ غربیہ مفتوح ساخت." (۵۸)

چنان چہ از قبل گذشت حلول عهد اول عصر تکوین با جلوس حضرت ولیّ مقدّس امراللہ بر سریر سلطنت عظمی مقارن بود. این دورہ کہ بہ ایام ارنیہ ولایت امر اختصاص داشت طبق نوایای آن حضرت بہ ارتفاع نظم اداری مشخص و پیروان نازنین را بہ ازدیاد مراکز امریہ و تشکیل محافل روحانیہ تشویق و تحریص فرمودند. این عهد کہ بہ مدت ۲۳ سال بہ طول انجامید امر بهائی گسترش بی اندازہ یافت بہ طوری کہ تعداد ممالک مفتوحہ جهان کہ در پایان عهد میثاق ۳۵ اقلیم بود بہ ۷۸ بالغ شد. در این مقام برخی از اقدامات مهمہ و انتصارات ہیہ کہ در عهد اول انجام گرفتہ نقل می گردد:

- ۱- نقشه ۷ ساله احبای آمریکا که در سال ۱۹۳۷ آغاز گشته بود در سنه ۱۹۴۴ خاتمه یافت.
- ۲- پیام الهی به اقلیم آلاسکا و جزیره ایسلند رسید و در ۱۱ پایتخت کشورهای آمریکای مرکزی و جنوبی محافل روحانیه محلیه تأسیس گشت.
- ۳- ۳ حجره به مقام مقدس اعلی اضافه شد و اراضی مجاوره حول مقاصت خریداری گردید.
- ۴- محفظه بین المللی آثار بهائی در ۳ حجره فوقانی به دست مبارک تأسیس شد.
- ۵- رمس منور حضرت ورقه مبارکه علیا و رمسین اظهارین غعن الله الاظهر و مادر گرامی شان آسیه خانم به حدائق حول مقام اعلی انتقال یافت.
- ۶- قصر بهجی پس از ۴۰ سال که در تصرف ناقضین بود تعمیر و محل زیارت احباب گشت.
- ۷- کلید روضه مبارکه که غصب شده بود تحویل همان پاسبان باوفایش داده شد.
- ۸- محکمه شرعی اسلامی در سال ۱۹۲۵ در کشور مصر حکم انفصال دیانت بهائی را از اسلام صادر کرد.
- ۹- مریضه غصب بیت مبارک بغداد در محکمه سازمان ملل متحد مطرح و حکم به حقانیت احبای دادند.
- ۱۰- زمین مشرق الانکار طهران و بسیاری از اماکن متبرکه در ایران خریداری گردید.
- ۱۱- برخی از احکام کتاب مستطاب اقدس از جمله نماز و روزه و ازدواج و طلاق و ارث مورد اجرا قرار گرفت و ایام محرمه در مسالک شرق اعلان و انتخابات بهائی طبق اصول امریه به اجرا در آمد.
- ۱۲- محافل مرکزی آمریکا، هندوستان، مصر، استرالیا، انگلستان و تعدادی از محافل روحانی تسجیل گردید و اوقاف بهائی تأسیس شد.
- ۱۳- نظامنامه محافل محلیه و منیه تنوین و انتشار یافت.

- ۱۴- حظائر قدس در عاصمه بعضی از مسانک خریداری و مدرسه
تابستانه و زمستانه تشکیل گردیدند.
- ۱۵- دفتر بین المللی بهائی در اروپا افتتاح گشت.
- ۱۶- ملکه رومانیا به امر مبارک اقبال نمود و با صدور اعلان
انتساب خود را به دیانت بهائی رسماً در جراید دنیا منتشر
نمود. (۵۹)

همه این فتوحات و انتصارات بر اثر هدایت ولیّ محبوب امرالله
در طول ۲۳ سال در عهد اول عصر تکوین تحقق یافت و پیروان
آئین نازنینش در تبلیغ و انتشار امر کوششی مجدّانه نمودند.

مطلب دهم - عهد ثانی عصر تکوین ۱۹۴۴ - ۴۶ - ۱۹۶۳ به مدت ۱۹ سال

بیت العدل اعظم الهی می فرمایند:

"در این عهد دامنه انجازات عهد نخستین توسعه ای جدید یافت و در نصب اعمده و رفع بنیان نظم اداری امر الهی و تهیه و تنظیم مشروعات تبلیغی همتی و جهشی جهید مبنول گردید تا نطاق امرالله از نیمکره غربی و کشورهای اروپایی تجاوز نماید. از جمله معالم شاخصه این عهد تنفیذ و اجرای مشروعات ملیه در ازمنه متشابهه و در احیان متابعه متالیه در اقطار شرقیه و غریبه است... در عهد ثانی رشد و بلوغ بیشتر مؤسسات و تشکیلات نظم اداری ظاهر و بدیدار گردید.

ایادی جلیل القدر امرالله تسمیه و تعیین گشتند و اعضا هیئت معاونت انتخاب و اسامی آنان اعلان گردید. شورای بین المللی جهانی تشکیل شد و دیوان عدل اعظم الهی قبه شامخه رفیعه این عهد نورانی در سنه ۱۹۶۳ قدم به عرصه وجود نهاد. علانم و عراقب مؤثره و نتایج مألوفه خدمت و جدیت در ظل تشکیلات اداری در سبیل نیل به احناف اوئین جهاد روحانی جهانی ظاهر و آشکار گردید و ابواب آسایش و رخا، در مرکز امر اوفی بیش از پیش گشوده گشت." (۶۰)

عهد ثانی که مدت آن حدود ۱۹ سال بود مقارن با شروع نقشه ۷ ساله دوم احبای آمریک در سال ۱۹۴۶ در سنین اولیه قرن دوم جهانی آغاز گردید و به عرازات این نقشه نقشه های تبلیغی ملیه که در کشورهای ایران، انگلستان، آمریکای مرکزی و جزیری، کانادا، هندوستان و برمه و پاکستان، مصر، عراق، استرالیا، آلمان، سودان، طرح و به مرقم اجرا در آمد. در اثر تنفیذ این نقشه های ملیه که تا سال ۱۹۵۳ ادامه داشت امرالله در ۵۰ مملکت جدید راه یافت و تعداد کل ممالک و اقالیم که در ظل امرالله وارد گشتند به ۱۲۸ و مراکز امریه به ۲۵۰۰ بالغ گردید.

در این دوره عدّه ای از مؤمنین به سمت ایادی امرالله انتخاب و به عنوان حارسان مدنیّت جهانی حضرت بنیاء اللّٰه نامیده گشتند. در سال ۱۹۵۲ نقشه ۱۰ ساله جهاد کبیر روحانی از طرف آن مولای رنوف و حنون به عالم بیانی ابلاغ گردید و یک سال بعد یعنی در سال ۱۹۵۳ جشن های منوری یک صدمین سال اظهار امر حضرت بنیاء اللّٰه در سیاه چال طبران در سراسر عالم بیانی با شکوه و جلال برگزار گشت.

در چهارم ماه نوامبر ۱۹۵۷ هیکل عنصری ولیّ محبوب امرالله در نیمه راه نقشه ۱۰ ساله جهاد روحانی این جهان ترابی را ترک فرمود تا از عالم بالا ناظر و شاهد فداکاری فارسان دلیر و شجاع امرالله در میادین خدمت باشد و از منکرت عزّت ناصر و معین اقداماتشان گردند.

در همان سال کسی قبل از صعود تعداد، مسالک و اقالیم مفتوحه به ۲۵۱ عدد و مراکز امریه به ۴۵۰۰ بالغ گشت و تعداد محافل ملیّه به ۲۶ و محافل محلّیه به بیش از یک هزار رسیده بود.

پس از صعود مبارک نقشه ۱۰ ساله تحت قیادت و راهنمایی های هیئت ایادی امرالله به سرعت پیشرفت نمود و اهداف باقی مانده آن یکی پس از دیگری انجام گرفت.

عمده فتوحات در نقشه ۱۰ ساله به این قرار است:

- ۱- توسعه موقوفات امری در ارض اقدس.
- ۲- اتمام بنای دارالآثار بین المللی در جوار مقام مقدّس اعلیٰ.
- ۳- توسعه و تحکیم روابط جامعه بین المللی بیانی با سازمان ملل متحد.
- ۴- تطهیر اراضی حول روضه مبارکه حضرت بنیاء اللّٰه از وجود ناقضین.
- ۵- توسعه مؤسسه ایادی امرالله.
- ۶- افزایش تعداد مسالک و اقالیم به ۲۵۹.
- ۷- افزایش تعداد زبان هائی که آثار امری به آن ها ترجمه شده با ترجمه آثار به ۲۲۰ زبان جدید.
- ۸- افزایش تعداد محافل ملی به ۵۶.

- ۹- افزایش تعداد محافل ملی تسجیل شده به بیش از چهار برابر با تسجیل ۳۴ محفل جدید.
- ۱۰- تأسیس ۷ مطبعة ملی مطبوعات جدید.
- ۱۱- مشارکت اماء الرحمن ایران در انتخابات ملی و محلی.
- ۱۲- تنوین اساس نامه محافل ملی و تأسیس موقوفات امری به وسیله محافل ملی جدید التأسیس.
- ۱۳- افزایش تعداد حظائر قدس ملی به ۷ برابر با تأسیس ۴۹ حظيرة القدس جدید.
- ۱۴- ارتفاع بنای ۳ ام المعابد آفریقا، استرالیا، اروپا.
- ۱۵- خرید اراضی برای بنای مشرق الاذکار کوه کرمل.
- ۱۶- تأسیس نخستین مؤسسه از ملحقات مشرق الاذکار آمریکا.
- ۱۷- خرید اراضی برای بنای ۴۶ مشرق الاذکار در ۵ قاره عالم (هدف اصلی خرید ۱۲ قطعه بود).
- ۱۸- طرح مقدمات ساختمان مرقد حرم حضرت اعلی.
- ۱۹- خرید اراضی سیاه چال خنهران و محبس حضرت اعلی در چهریق.
- ۲۰- تأسیس ۷ شعبه از محافل روحانی ملی در اسرائیل. (۶۱)

مطلب یازدهم - عهد سوم از عصر تکرین ۱۹۶۳ - ۱۹۸۶ به مدت ۲۳ سال

بیت العدل اعظم الهی می فرمایند:

"با اعلان نقشه ۹ ساله که دومین مشروع جهانی در سبیل اعلان و ایصال کلمه الهی به سم احاد و افراد جامعه بشری است بیت العدل اعظم الهی در تشبیل و تعقیب رویه مبارکه اقدام و عهد ثالث عهد تکرین را اعلام فرمودند. عهدی که در طی آن جامعه جهانی به مدارج عالی تری از خدمات اداری متناسب با عظمت افزایش و رفعت توسعه و کثرت حجم و تنوع و تعدد جوامع مختلفه متفاوتة مرکبه آن واصل شد و جامعه جهانی به انظار جهانیان به عنوان جامعه ای سلیم و وسیم جلوه گر و بالاخره دامنه نفوذ و تأثیرات متقنه امر الهی در سراسر عالم کون به توسعه عظیم فائز و نائل گردید.

در دستخط بیت العدل اعظم مورخ ۱۹۶۳ مینگارند

"یاران محبوب امر الهی که از آغاز اشراق در کنف حفظ و کلانت و عرن و مرحمت دو ظهور اعظم و مرکز عهد اکرم و آیت رب اکرم محفوظ و مصون مانده امسال به مرحله جدیدی وافز و به عهد ثالث عهد تکرین واصل و وارد گشته است... دوره عهد ثالث ۳ مشروع جهانی را شامل گردیده که طی آن کلیه محافل روحانیه ملیه در ظل قیادت و هدایت بیت العدل اعظم الهی به تکمیل اهداف محوله اقدام کرده اند این ۳ مشروع یکی نقشه ۹ ساله (۱۹۶۴ - ۱۹۷۳) و دیگری نقشه ۵ ساله (۱۹۷۴ - ۱۹۷۹) و سومی مشروع ۷ ساله (۱۹۷۹ - ۱۹۸۶) می باشند. در این دوره امر الهی نقاب مجهولیت از رخ به یکسو افکند و ترتیبات لازمه جهت توسعه و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی جوامع مختلفه را به بازوی اقتدار تأسیس نمود. بنیاد مؤسسه هیئت مشاورین قاره را بنهاد و به تشکیل دارالتلیغ بین المللی ترفیق یافت. اعضاء هیئت مساعدين را انتخاب نمود. در ارض

مقصود و کعبه امر ربّ و دود ارتفاع بنیان رفیم المنار بیت العدل اعظم و انتقال آن مرجع افخم به مقرّ جدید در مرکز امر ربّ مجید از اقدامات جلیله این عهد محسوب است. (۶۲)

در عهد سوم عصر تکوین که بیت العدل اعظم الهی تشکیل گردید امر الهی وارد مرحله جدیدی شد. نقشه ۹ ساله که تا سال ۱۹۷۳ ادامه داشت ممالک و اقالیم مفتوحه در ظلّ امرالله به ۳۳۵ و تعداد محافل منیه به ۱۱۳ و عدد محافل محلّیه به ۱۷ هزار و شماره مراکز امری به بیش از ۶۹۵۰۰ بالغ گشت.

از وقایع برجسته این دوره اقبال پادشاه ساموا در سال ۱۹۶۸ درست در یک صدمین سال آغاز اعلان عمومی توسط حضرت بهاء الله به رؤسای و زمامداران و سلاطین ارض انجام گرفت و ایشان نخستین سلطان در عالم بهائی می باشند که در نتیجه وصول الواح ملوک به امر مبارک ایمان آورده.

فتوحات و انتصارات دیگر در نقشه ۹ ساله به این شرح خلاصه گشته است:

- ۱- ساختمان و اتمام و افتتاح امّ السعابد آمریکای لاتین.
- ۲- رسمیت تعطیلات بهائی در ۶۴ و رسمیت ازدواج بهائی در ۴۰ کشور.
- ۳- قیام ۳۵۵۳ نفر مهاجر.
- ۴- افتتاح امّ السعابد اروپا در فرانکفورت در سال ۱۹۶۴.
- ۵- جمع آوری و خبثه بندی آثار مبارکه.
- ۶- تهیه فهرست کتاب مستجاب اقدس و ضمیمه و انتشار آن به مناسبت یک صدمین سال نزول آن کتاب.
- ۷- تهیه اساس نامه بیت العدل اعظم الهی و ضمیمه و نشر آن.
- ۸- توسعه قابل ملاحظه حدائق حول مقامات متبرکه در حیفا و عکا.
- ۹- تهیه مجموعه مخصوصی از الواح منتهه حضرت بهاء الله که در حدود یک صد سال قبل به دول و ملل عالم صادر فرموده

- بودند به زبان انگلیسی و اهداء آن به ۱۴۲ تن از سران مسالک دنیا بالنیابه از طرف بیت العدل اعظم.
- ۱۰- اعلان عمومی امر با انعقاد شش کنفرانس بین القارات هم زمان در اکتبر ۱۹۶۷ به مناسبت یک صدمین سال اعلان عمومی حضرت بنیاء الله.
- ۱۱- پذیرفتن جامعه بنیانی به عنوان عضو مشاور در امور اجتماعی و اقتصادی سازمان ملل متحد.
- ۱۲- تأسیس هیئت های ۱۱ گانه مشاورین تازه ای.
- ۱۳- تأسیس دارالتبلیغ بین المللی در سال ۱۹۷۳ به منظور توسعه خدمات ایادی امرالله.
- ۱۴- برگذاری مراسم مختصر یک صدمین سال ورود حضرت بنیاء الله به سجن عکا در جوار روضه مبارکه.
- ۱۵- خرید قصر مزرعه به انضمام قسمتی از اراضی اطراف آن.
- ۱۶- ساختمان ستون نشانه در اراضی زمین مشرق الاذکار آینده در کوه کرمل.
- ۱۷- تهیه مقدمات ساختمان بنای دارالتشریح مقر بین العدل اعظم النبی در قوس کوه کرمل.
- ۱۸- در بسیاری از مسالک آثار اوتیبه تحقق و یدخلون فی دین الله افواجاً ظاهر گردید. (۶۳)
- در سال ۱۹۷۴ نشه ۵ ساله از طرف بیت العدل اعظم النبی به عالم بنیانی ابلاغ گشت که در سال ۱۹۷۹ با فتوحات تازه ای خاتمه یافت. تعداد محافل ملیه به ۱۳۰ و عدد محافل محلی به بیش از ۲۵۰۰۰ و شماره مراکز بنیانی متجاوز از ۱۰۰۰۰۰ (صد هزار) بالغ گشت.

فتوحات و انتصارات در نشه ۵ ساله اختصاراً ذکر می گردد:

- ۱- سنگ بنای مشرق الاذکار هندوستان در سال ۱۹۷۷ به دست امة البهائم روحیه خانم گذاشته شد و در سال ۱۹۷۹ مقدمات ساختمان آن فراهم گردید.

- ۲- حجر زاویه ساختمان مشرق الاذکار ساموا به دست پادشاه آن کشور و با حضور امة البهاء روحیه خانم در سال ۱۹۷۹ نهاده شد.
- ۳- محلّ سجن حضرت اعلى در قلعه ماکو خریداری گشت.
- ۴- مؤسسه معارف عالی در ایران و مؤسسه مطالعات بهائی در کانادا تأسیس شدند.
- ۵- جمع آوری و طبقه بندی آثار مبارکه ادامه یافت.
- ۶- ۳ مجموعه از آثار مبارکه یعنی الواح حضرت بهاء الله، پس از نزول کتاب اقدس و منتخبات آثار حضرت اعلى و منتخباتی از الواح حضرت عبدالبهاء به زبان انگلیسی تنویر و طبیع شد.
- ۷- ساختمان مقرر بیت العدل اعظم هم چنان ادامه یافت.
- ۸- روابط جامعه بین المللی امر با سازمان ملل متحد تقویت یافت و فعالیت هائی برای حفظ و صیانت جوامع ملی بهائی که در تحت تظییقات قرار داشتند به عمل آمد.
- ۹- بیت عبدالله پاشا در عکا در سال ۱۹۷۵ خریداری و تحت تعمیر قرار گرفت.

در این دوره از نقشه ۸ کنفرانس تبلیغی بین المللی در هئینکی، انکیراژ، پاریس، نایروبی، هونگ کونگ، اوکلند، بیته، مرینا با شرکت قریب ۱۵۰۰۰ نفر تشکیل گشت. (۶۴)

پس از اتمام مظهرانه نقشه ۵ ساله بیت العدل اعظم الهی نقشه ۷ ساله را در نوروز ۱۹۷۹ ابلاغ فرمودند که از سال ۱۹۷۹ تا سال ۱۹۸۶ ادامه داشت.

در نقشه ۷ ساله شاهد تجدید تظییقات بر علیه احبای مظلوم و ستمیده امیرالله بودیم که به شهادت و حبس و زجر عنده بی شاری منجر گردید این خود باعث تقویت بنیه روحانی آنان و صورت استقامت در موارد بلا و شجاعت و شهامت شان گردید تا جایی که امر بهائی از مرحله مجهولیت خارج گشت و در پارلمان های برخی از کشورهای قطع نامه هائی بر حقانیت دیانت بهائی و مظلومیت پیروان آن در ایران صادر گردید و در مجمع

سازمان ملل متحد نام بهائی مشتبه و قطع نامه ای مبنی بر
مظلومیت اجزاء در ایران صادر و نیز پارلمان اروپایی قطع نامه
های مشابه دیگری را به تصویب رساندند.

در این دوره بیت العدل اعظم در مقرّ دانی خورش مستقر گشت
و هیئت مجلله دارالتبلیغ بین المللی تقرّیت یافته بر تعداد
اعضایش افزوده شد. در نتیجه احراق دماء شبیدان ایران و به
همت و کوشش مناجرین و مبلغین تعداد محافل روحانی به
۳۱۸۰۶ و شماره مراکز امریه به ۱۲۰۰۰۰ بانف گشت و علاوه بر
همه آن ها فترحات دیگری نصیب جامعه بهائیان عالم گردید که
به اختصار ذکر می شود:

۱- تبیّه طرح های اولیه برای بنای ساختمان های باقی مانده
قوس کرمل و طبقات مقام اعلی و بنای ضمیمه دارالآثار بین
المللی.

۲- ادامه جمع آوری و طبقه بندی الواح و آثار مبارکه.

۳- تبیّه مجموعه هائی از آثار مبارکه و ارسال آن ها به
محافل ملیه برای طبع و نشر.

۴- ادامه توسعه حدائق حول مقامات متبرکه در حیفا و عکا.

۵- استقراریت العدل اعظم الهی در مقرّ دانی دارالتشریح در
نوریه ۱۹۸۳.

۶- تبیّه مجموعه مخصوص به مناسبت تجلیل پنججاهین سال
صعود حضرت ورقه مبارکه علیا.

۷- ملاقات رئیس جمهور یکی از مسالک با بیت العدل اعظم و
مذاکره او درباره پیام صلح آن معیند.

۸- صدور بیانیه صلح از طرف بیت العدل اعظم و ترتیب احداث
آن به سران مسالک جهان.

۹- افتتاح شعبه جامعه بین المللی در ژنو.

۱۰- شرکت فعالانه جوامع بهائی در اجرای برنامه های سازمان
ملل متحد.

۱۱- تشکیل ۵ کنفرانس بین المللی در سال ۱۹۸۲.

- ۱۲- برگزاری جلسه پنجاهمین سال صعود حضرت ورقه علیا.
- ۱۳- تأسیس ۳ فرستنده رادیونی در آمریکای جنوبی.
- ۱۴- تأسیس فرستنده رادیونی در لیبریا در قاره آفریقا.
- ۱۵- افتتاح مشرق الاذکار شبه قاره هندوستان.
- ۱۶- تهیه و توزیع نشریات امری به تعداد ۲۷۷ به ۴۲ زبان دنیا بین سال های ۱۹۸۲ - ۱۹۸۳.
- ۱۷- توسعه فعالیت های مخصوص جوانان و نوان و تشکیل مدارس زمستانه و تابستانه.
- ۱۸- تأسیس مدارس بهائی و مؤسسه تربیت معلم به تعداد ۴۳۷ مؤسسه به وسیله ۳۶ محفل ملی.
- ۱۹- اقدام برای گنجانیدن دروس بهائی در دانشگاه ها و برنامه دروس مدارس.
- ۲۰- تأسیس مؤسسه مضامعات امری در آمریکا، اروپا، استرالیا و تقویت این مؤسسه در کانادا.
- ۲۱- شروع اقبال دسته جمعی نفوس در برخی از کورها. (۶۵)

مطلب دوازدهم - عهد چهارم عصر تکوین ۱۹۸۶ - ؟

بیت العدل اعظم الهی چنین می فرمایند:

”بیت العدل اعظم الهی در دستخط مورخ دوم ژانویه ۱۹۸۶ خطاب به قاطبهٔ بیانیان عالم بدایت عهد چهارم عصر تکوین را اعلان فرمودند. در این دستخط موارد مهمه و نکات برجسته ترقی و سر ذاتی عظیم و جسیه شرع کریم در طی عهد ثالث که اخیراً به پایان رسیده تصریح گشته و به امکانات جامعهٔ جهانی که خود را برای تنفیذ و تطبیق و تحقیق اهداف مشروع ۶ ساله که در ۲۱ آپریل ۱۹۸۶ آغاز می گردد آماده و مهیا ساخته اشاره شده و شئونات مختصه و مقاصد عمومیّه نقشهٔ بدیعهٔ جدید مذکور و منظور گردیده است.

گرچه در گذشته و مواقع سابقه اهداف اصلیّه مشاریم مختلفه هر یک از مرکز جهانی منبعت و صادر می گردید ولکن در این نقشه اهداف خاصهٔ جوامع ملیّه کل بر طبق موازین و مقاصد کلیه نقشه پس از مشاورات محافل ملیّه مربوطه و هیئت های مشاورین قارات تنبیه و تنظیم خواهد گشت. بدین مناسبت بیت العدل اعظم در آن دستخط منیم چنین مرقوم داشتند:

”این نحوهٔ اقدام... بدایت مرحلهٔ تازه ای را در جلوهٔ نظم اداری ظاهر و نمایان می سازد. حضرت ولی عزیز امرالله تجلی عهدهای مختلفه متتابعه ای را در عصر تکوین پیش بینی فرموده بودند. حال بیت العدل اعظم ظهور و بروز این مرحلهٔ تحول و تکامل اخیر را در رشد و بلوغ تشکیلات بهانی بدایت عهد رابع عصر تکوین تعیین و اعلام می فرمایند.“ (۶۶)

در رضوان سال ۱۹۸۶ متعاقب اختتام مظفرانهٔ نقشهٔ ۷ ساله آغاز عهد چهارم را در عصر تکوین اعلان فرموده نقشهٔ ۶ ساله که باید در سال ۱۹۹۲ خاتمه پذیرد به عالم بهانی ابلاغ فرمودند. از اصول کلی و جدید آن نقشهٔ الهی آن که محافل ملیّه

با مشورت مشاورین قاره خود نقشه مربوط به حوزه خود را تعیین و برای تصویب تقدیم ساحت رفیع نمایند.

در پیام های صادره از معهد اعلى نمونه های پیشرفت و ترقی امرالله در نقشه ۶ ساله به شرح زیر است:

۱- اقدامات مستمر برای استخلاص اجبای ستمدیده مهد امرالله اجرا گردیده و برای اولین بار نماینده سازمان ملل متحد در خاک ایران با نماینده جامعه بهائیان تماس حاصل نموده که گزارش آن به کمیون حقوق بشر سازمان ملل متحد تسلیم شده است.

۲- مجلس نمایندگان آمریکا به اتفاق آراء قطع نامه ای جهت آزادی و استخلاص اجبای ایران صادر کرد.

۳- طرح اعلان نقشه متمم ۲ ساله به منظور توسعه امر در ممالک اروپای شرقی.

۴- اقبال دسته جمعی نفوس از جمله تعداد یک میلیون نفر در سال های ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰.

۵- تصریح سال نامه دائرة المعارف بریتانیکا مبنی بر این که امر بهائی بعد از مسیحیت وسعت و انتشارش در جهان بیشتر از ادیان دیگر است.

۶- فتح روحانی جزیره تناخالین باقی مانده از نقشه ۱۰ ساله جهاد روحانی.

۷- تشکیل اولین محفل روحانی در رومانی در اروپای شرقی.

۸- تشکیل مجدد محفل روحانی عشق آباد و سایر محافل روحانی در کشور روسیه.

۹- تأسیس کرسی مطالعات بهائی برای صلح در آمریکا.

۱۰- تأسیس کرسی استادی مطالعات بهائی در دانشگاه اینسبور در هنتوستان.

۱۱- آزاد شدن اکثر بهائیان زندانی در ایران.

۱۲- پذیرفتن جامعه بهائی در مؤسسه مشهور جهانی در زمینه حفظ منابع طبیعت.

- ۱۳- همکاری فعالانه جامعه بین المللی بنیانی با سازمان های محیط زیست و هیئت سواد آموزی.
- ۱۴- امضاء موافقت نامه بین سازمان بهداشت جهانی و جامعه بین المللی بنیانی.
- ۱۵- تصویب زسی فهرست دروس بنیانی در مدارس دولتی ایالت نیویورک وینز استراليا.
- ۱۶- تهیه مقدمات افتتاح مرکز مطالعات بنیانی در بوداپست در اروپای شرقی.
- ۱۷- تأسیس شعبه عمومی جامعه بین المللی بنیانی در کورنگ کورنگ.
- ۱۸- تأسیس شعبه دفتر جامعه بین المللی بنیانی در سازمان متحد برای منطقه پاسیفیک در سرا پایتخت فیجی.
- ۱۹- تشکیل جلسه مخصوص در آلمان با حضور نمایندگان روابط خارجی جوامع بنیانی اروپا و آمریکا و اعضاء هیئت مدیره جامعه بین المللی بنیانی به منظور هم آهنگ کردن اقدامات آنان در زمینه روابط خارجی.
- ۲۰- تشکیل محافل روحانی ملی در شوروی، چکوسلوواکی، رومانی.
- ۲۱- اجرای طرح های ساختمان ابنیه قوس کرمبل، طبقات مقام اعلی، و ضمیمه دارالآثار در حال تقدم.
- ۲۲- تهیه مقدمات برگزاری کنگره جهانی در نیویورک به کمال ایتقان ادامه دارد. (۶۷)
- علاوه بر مواردی که به آن ها اشاره گشت بنابر اراده بیت العدل اعظم الهی سال ۱۹۹۲ که سده صعود حضرت بهاء الله بود سال مقدس نامیده شد. در آن سال رویدادهای هیجان انگیزی رخ داد که تا آن زمان در امر الهی سابقه نداشت.
- از آن جمله در ۲۹ ماه می جلسه صدمین سال بزرگداشت صعود جمال قدم در ارض اقدس برگزار گردید که از نظر تعداد شرکت کننده عظیم ترین جلسه ای بود که تا آن موقع در ارض اقدس انعقاد یافته بود. در آن احتفال ۳ هزار نفر شرکت داشتند و

اکثریت فارسان امر حضرت بهاء الله در نقشه ۱۰ ساله جهاد کبیر اکبر روحانی که جزو فاتحین محسوب گشته و در قید حیات بودند در آن حفله نورانی شرکت نموده شاهد مراسم قرار دادن لوحه افتخار در مدخل روضه مبارکه بودند.

سپس در ماه نوامبر همان سال حدود ۳۰ هزار نفر از اجبای سراسر گیتی در دومین کنگره جهانی بهانی که در مدینه میثاق (نیویورک) تشکیل گردید حضور یافته شاهد عظمت و جلالت امر مبارک بودند. آن مجمع با حضور سه نفر از حضرات ایادی امرالله حضرت امه البهاء روحیه خانم، جناب علی اکبر فروتن و جناب دکتر علیمحمد ورقا مزین گشت که جلال و وقاری خاص بخشید.

این انجمن تاریخی با استفاده از اقسام مصنوعی با اجبای الهی در سایر نقاط جهان تماس گرفت و از طریق ماهواره کنگره جهانی با مرکز امر در ارض اقدس تماس برقرار نموده پیام ساحت رفیع از همان مکان مقدس به قارات گیتی و اجبانی که در حوله مشارق الاذکار مجتمع بودند مخایره شد و آوازه اش در سراسر جهان ظنین انداخت که این خود از ابهت و جلال امر مبارک حکایت داشت و این مبادنه و مخایره تاریخی در ادیان گذشته بسی سابقه و مثیل بوده.

در نوروز همان سال واقعه دیگری که از همه آن ها مهیبه تر بود واقع شد و آن ترجمه انتشار کتاب مستطاب اقدس بود که بعدها به همه زبان های دنیا ترجمه خواهد شد.

سایر اقداماتی که انجام گرفت منجر به شناسایی امر مبارک به بسیاری از دوانر دولتی بود که به ستایش امر الهی از ظرف مقامات مزبور منتهی گشت و نمایندگان جامعه بهانی در کنفرانس سازمان ملل متحد برای حفاظت محیط زیست که در ماه جون در برازیل منعقد گشت شرکت نمودند و همزمان از بنای یادبود منش به اسم اعظم پرده برداری گردید.

علاوه بر همه این ها رساله ای به معرفی مقام حضرت بهاء الله منتشر شد که به مناسبت صدمین سال صعود مبارک به اشاره

بیت العدل اعظم تہیہ گشتہ بود. در پیش گفتار حمین رسالہ آمدہ است کہ:

"این رسالہ کہ بہ مناسبت سیدہ درگذشت حضرت بہاء اللہ انتشار می یابد مقدمہ مختصری است بر زندگانی و آثار آن حضرت کہ بنا بر تقاضای بیت العدل اعظم تہیہ شدہ است". (۶۸)

بیت العدل اعظم الہی در پیام شہرالکمال ۱۵۰ بدیم خطاب بہ احبای ایرانی در سراسر جہان بشارت تحقق تأییدات الہیہ کہ شامل امراللہ گشتہ بہ طور وضوح بیان فرمودہ فتوحات و انتصارات منیعہ کہ در ظلّ نقشہ ۶ سالہ بہ دست آمدہ چنین تشریح می فرمایند:

"در این دورہ کوتاہ بیش از یک میلیون و پانصد ہزار نفر از ہر قوم و جنس و رنگ ندای حق را اجابت کردند و بہ جمع اہل بہاء پیوستند... اغلب محافل جدید التاسیس در ظلّ نقشہ فرعی ۲ سالہ ای بود کہ بر اثر تغییر وضعیت در ممالکی کہ تحت سیطرہ اتحاد جماہیر شوروی بودند طرح گردید و در نتیجہ اجرایش اہل بہاء بہاء عظیم را بہ گوش مردم محروم آن اقالیم رساندند و چنان بہ وجد و سرورشان آوردند کہ یک شبہ رہ صد سالہ سپردند و بہ سرعت بہ تشکیل محافل روحانی و مؤتسات بہائی موفّق گشتند... انتشار پیام "وعدہ صلح جہانی" خطاب بہ اہل عالم در صدہا ہزار نسخہ وسیلہ شد تا یاران رسماً بہ ملاقات ملوک و رؤسای جمہور و سران دول و اعضاء مجالس مقننہ و دانشمندان و وجوہ اہالی شتافتند و متعاقباً در جراند و رادیو و تلویزیون بہ اعلان ندای الہی پرداختند و راہ اقبال جم غفیری را ہموار نمودند... از توفیقات دیگر اہل بہاء در این مدت افتتاح مشرق الاذکار ہندوستان بود کہ جاذبہ روحانی و ہندسہ بدیعی در ہر سال قریب بہ چہار میلیون نفوس را از ضمیم و شریف از شمال و جنوب و شرق و غرب بہ زیارتش می کشاند". (۶۹)

نقشه ۳ ساله (۱۹۹۳ - ۱۹۹۶)

بیت العدل اعظم الهی در پیام رضوان ۱۵۰ بدیع خطاب به بهائیان عالم اشاره به نقشه ۳ ساله می فرمایند:

"در بحبوحه بحران های کنونی در اوضاع جهان و در عین حال با اعجاب و مسرت و ایمان و شجاعتی که سال مقدس در قلوب این مشتاقان ایجاد نموده از رضوان امسال که مقارن با صد و پنجاهمین سال تاریخ امر بدیع می باشد نقشه ای ۳ ساله را آغاز می نمائیم. کوتاهی دوره این نقشه به دلیل تغییرات پر شتاب زمانه است... نقشه جدید بر ۳ اصل استوار است: ازدیاد شوق و شور ایمانی افراد احبّاء، بسط هر چه بیشتر منابع انسانی امر الهی و تقویت نحوه اقدام و ایفای صحیح وظائف و مسئولیت های تشکیلات محلی و ملی بهائی. غرض از تعیین این ۳ اصل ایجاد نقطه تمرکزی است که شرایط و لوازم موفقیت در تحقق اهداف گوناگون نقشه را در این دوران بحرانی تضمین نماید... اهداف نقشه ۳ ساله به آسانی تحقق نخواهد یافت اما اهداف مزبور باید با هر نوع فداکاری و ایثاری که لازم باشد با جلال تمام به اتمام رسد. به همین جهت محافل روحانی و افراد یاران نباید در کوشش برای حصول آن اهداف درنگ ورزند یا تأخیر روا دارند زیرا بیم آن می رود که مشکلات عالم انسانی بدون ممانع و رادع افزایش یابد و یا حدوث بحران های داخلی از سرعت کار بکاهد."

(۷۰)

از بدایع نقشه ۳ ساله آن است که در ۲۷ جون ۱۹۹۳ بیت العدل اعظم الهی طرح جدیدی را برای اعزام مهاجرین اخذ فرمودند و آن این است که احبّاء را آزاد گذارند که به هر نقطه مهاجرتی که مایل باشند هجرت نمایند و طی همان پیام نقاط مهاجرتی را به چهار دسته تقسیم فرمودند:

۱- نقاضی که باید فوراً اقدام شود زیرا امکان توسعه امر الهی در آن مسالک میسر است.

۲- نقاطی که امر در آن‌ها ممکن نشده ولی احتیاج به کمک و تقویت دارند.

۳- نقاطی که توسعه امر سرعت قابل ملاحظه‌ای دارد ولی نیاز به مهاجرینی دارد که وظائف خاصی را عهده دار گردند.

۴- نقاطی که احتیاج به مهاجر دارد ولی امکان استقرار در آن‌ها به واسطه ناامنی و تضییقات مشکل است.
در پیام مورخه ۲۷ جون ۱۹۹۳ می‌فرمایند:

"ضمن مشورت با دارالتبلیغ بین‌المللی قرار شده است که در نقشه ۳ ساله طرح جدیدی برای اعزام مهاجرین به کار برده شود. اساس این روش آن است که یاران الهی می‌توانند از هر نقطه‌ای که در آن ساکن هستند به هر نقطه مهاجرتی در جهان که مایل باشند عزیمت نمایند. نقاطی که نیازمند به مهاجرت خواهد طولانی یا کوتاه مدت نباشد بسیار اندک است... هنوز مناطقی وسیعی از عالم موجود است که تا به حال پای احبّاء بدان نقاط نرسیده و میلیون‌ها نفر با ناامیدی تشنه آب حیات روحانی هستند و نیز کشورهایی وجود دارد که در آن‌ها احبّاء شبانه روز در تلاشند تا موجبات رشد و نمو شجر امرالله را فراهم سازند و محتاج کمک فوری می‌باشند." (۷۱)

با صدور این پیام خیل مهاجرین و مبلغین و مشوقین سیار به حرکت در آمد و به نقاط مختلفه گیتی رهسپار شدند. معبد اعلی در اختتام نقشه ۳ ساله در پیام رضوان ۱۵۳ بدیع با مسرت فراوان مژده فتح و ظفر کامل نقشه ۳ ساله را اعلان فرموده نکاتی از موفقیت و پیروزی یاران الهی و پیشرفت شکوهمند نقشه ۳ ساله را به این نحو به قاطبه احبّای الهی بیان فرمودند

خلاصه موفقیت‌های حاصله در نقشه ۳ ساله استخراج از
پیام رضوان ۱۵۳ بدیع

۱- اثرات حیات بخش سال مقدّس در آغاز نقشه در سال ۱۹۹۳
مورث تحرک شور و شوقی گردید و مساعی مجدّانه احبّاء سبب

انسجام و نیرومندی جامعه گشت که علت بلوغ و اطمینان و اعتبار حیثیت امر شد.

۲- پیشرفت شکوهمند مشروعات کوه کرمل حانز برتری ویژه ای گردید و به مرحله ای رسید که در پیام افتتاحیه نقشه ۳ ساله پیش بینی شده بود.

۳- اسکلت ساختمان مرکز مطالعه و تحقیق در نصوص و بنای ضمیمه دارالآثار بین المللی ساخته شده و به مرحله تزئین و تکمیل در خارج و داخل بنا رسیده است.

۴- تقدیم تبرعات برای مشروعات کوه کرمل با اهداء ۷۴ میلیون دلار که در نقشه ۳ ساله پیش بینی شده بود انجام گرفت.

۵- در زمینه توسعه و تکمیل جامعه، افزایش اقدامات مربوط به توسعه و عمران اقتصادی و اجتماعی، روابط خارجی جامعه بنانی کلاً جامعه ای را مجتم ساخته که واجد قابلیت های جدید شده است.

۶- در عرصه تبلیغ امرالله به طور کلی افزایش بی سابقه ای به دست آمده.

۷- ۱۲ محفل مقدس روحانی جدید در طی نقشه تشکیل گردیده است.

۸- ازدیاد قابل توجه مهاجرین و مبلغین سیار در اثر نقشه پیشنهادی بیت العدل اعظم النبوی به مسانک مختلفه جهان افزایش بسیار داشته و به راستی میلی از مبلغین سیار در داخل کشورهای و در صحنه بین المللی به خدمت اشتغال جستند و فعالیت های دسته جمعی ناشین نفعات امرالله که دارای اهداف مشخص و دقیق بودند نتایج بسیار به بار آورد و در تعدادی از ممالک بی سابقه بود.

۹- بر اثر ابتکار و مساعی دارالتبلیغ بین المللی و هدایت مستر مشاورین قاره ای در اعزام مهاجرین و مساعدت های آنان به لجنات قاره ای مهاجرت و نیز بذل توجه به نیازمندی های تربیتی جامعه منجر به طرح دوره های آموزش برای تعلیم و پرورش استعدادهای گوناگون مصدقین جدید، تربیت مربیان برای

نونهالان، ازدیاد کلاس های تربیت امری برای اطفال و بالاخره تشویق و ترغیب لازم برای تأسیس مؤسسات آموزشی در مناطق مختلف جهان همگی ثمرات و نتایج بیهی ای به بار آورده است.

۱۰- مجموعه ای از آثار امری به عنوان کتب مقدماتی اصلی بر اثر اقدام دارالتبلیغ بین المللی و با کمک مشاورین برای تعداد روز افزونی از سالک تبیه گردید و هم چنین کتب امری برای تبلیغ امرالله و تزئید معارف امری اجباء انتخاب و به تعداد کثیر طبع و با قیمتی نازل در اختیار اجباء قرار گرفت.

۱۱- پیشرفت چشمگیر و رشد و بلوغ دارالتبلیغ بین المللی که در مرکز جهانی فعالیت دارد در تبیه مقدمات و تشکیل کنفرانس مشاورین در دسامبر گذشته مشهود بود، کنفرانسی که برنامه خدمات مشاورین را که صاحب منصبان عالی رتبه امر بهانی هستند در طی سال های آینده مشخص ساخت.

۱۲- ازدیاد محوسمی در میزان قبول مسئولیت اجبای بومی برای خدمات تبلیغی و تزئید معارف امری در کشورهای خود به چشم می خورد.

۱۳- در مناطقی مانند انگولا، کامبوج، لیبریا، سی پرالیون که به مشاکل و متاعب گوناگون دچارند تبلیغ امرالله موجب اقبال نفوس کثیره گردید و به تأسیس و تجدید فعالیت محافل روحانی محلی و طرح های توسعه و عمران به انتصارات مهمی دست یافتند.

۱۴- در کشورهای بلوک شرق و شوروی سابق که اخیراً محافل ملی آن ها تأسیس شده اجباء در اداره امور امری استعداد و قابلیت شایان تحسینی ابراز داشته اند.

۱۵- در جوامع بهانی جزایر پراکنده در سراسر عالم بروز شجاعت و خلاقیت هم چنین فعالیت های بسیار متنوعی پدیدار گشت از جمله می توان به قیام مبلغین محلی، تعلیم و اعزام تعداد قابل ملاحظه ای از مبلغین سیار به جزائر مجاور، افتتاح مدارس ابتدائی، ایجاد فرصت های متعدد برای اعلان امرالله، ترتیب برنامه هائی که مقامات عالی رتبه و صاحبان نفوذ در آن

حضور داشتند اشاره نمود. این حقیقت که در سال های اخیر تعدادی از رهبران دولت های این جزائر از مرکز جهانی بهائی دیدن نموده اند نشانه فعالیت شایان توجه احبای عزیز این جزائر کوچک است و حاکی از افزایش تعهد آنان نسبت به خدمات تبلیغی و نشانه بلوغ روز افزون و عشق آنان به امر مبارک می باشد.

۱۶- مساعی فوق العاده جوانان در سبیل تبلیغ و تقویت جوامع گوناگون در نقشه ۳ ساله ابعادی جدید داشت. جوانان در سراسر جهان با مشارکت در سفرهای تبلیغی، برگزاری کنفرانس های متعدد، کمک به تأسیس محافل محلی، به کار گرفتن موسیقی، رقص و نمایش و سایر هنرها به عنوان وسائلی برای اعلان امرالله و نشر نفعات الله نقش سازنده ای را بر عهده داشتند. این اقدامات و هم چنین مشارکت در روابط خارجی امکانات جدیدی برای امر الهی به وجود آورد. تعهد یک سال خدمت و اشتغال آنان به تحصیلات رسمی برای اخذ درجات علمی و تخصصی افزایشی قابل ملاحظه ای پیدا نمود.

۱۷- افزایش مشارکت یاران الهی در خدمات توسعه و عمران اجتماعی و اقتصادی به ویژه در تعلیم و تربیت مشهود بود. در موردی بسیار قابل توجه یکی از دولت ها از بهائیان تقاضا کرد که مسئولیت اداره ۷ مدرسه از مدارس دولتی را بر عهده گیرند؛ احباء با پشتیبانی دفتر خدمات اجتماعی و اقتصادی در مرکز جهانی این خدمت را آغاز نمودند.

۱۸- در آفریقا جامعه های بهائی که بر اثر اغتشاشات سیاسی در کشورشان در تبعید به سر می بردند به تأسیس مزارع کشاورزی و مشروعات دیگر پرداخته به میزان زیادی سبب خود کفائی شده اند.

۱۹- در اعتلا، مقام نوریان پیشرفت های قابل ملاحظه ای به چشم می خورد. در تعدادی از کشورها علاوه بر شرکت احباء در طرح های مختلف سازمان های مللکتی مؤسسات امری لجنات و دفاتری برای حفظ مصالح نوان تشکیل داده اند. تأسیس دفتر

جامعه بین‌المللی بهائی برای ترقی نسوان نشانه افزایش توجه و اقدامات مبذوله در این زمینه است.

۲۰- در زمینه بنیاد و وضع بنیادهاست تعدادی از اجباء در کشورهای مختلف در برنامه‌هایی که از طرف دولت ترتیب داده شده مشارکت نموده و برخی از یاران رأساً چنین برنامه‌هایی ترتیب داده و به مرحله اجرا گذاشته‌اند.

۲۱- ۳ طرح آزمایشی مواد آموزشی به عنوان مرحله مقدماتی طرح مواد آموزشی در سراسر جهان از جمله خدمات مربوط به توسعه و عمران اجتماعی و اقتصادی انجام شده و نیز اقداماتی به ابتکار و مشارکت بهائیان برای توسعه و پیشرفت‌های اجتماعی و اقتصادی معمول گردیده که سبب مشارکت عمومی و جلب توجه وسائط خبری گشته و مایه اعلان امرالله گردیده است.

۲۲- در مورد فعالیت‌های مربوطه به روابط خارجی کوشش‌های بی‌سابقه‌ای در همه مناطق جهان انجام گردیده که سبب نمایان شدن امر الهی در انظار عالم و نتیجه افزایش اعتبار جامعه بین‌المللی بهائی شده و مورد حضور جامعه بهائی به صورت نیروی خاص در جامعه مورد شناسایی سازمان‌های دولتی و غیر دولتی و بسیاری از شخصیت‌های برجسته قرار گرفته. فی الحقیقه وسعت نشر اخبار مربوط به رویدادهای امری در وسائط ارتباطی، چاپی و الکترونیکی از حد احصاء خارج است.

۲۳- در مجموعه رویدادهای مربوط به امر مبارک در سراسر جهان بعضی وقایع به نحوی برجسته تر نمایان بود.

۲۴- چند واقعه مهم در سال ۱۹۹۵ بوقوع پیوست از جمله:

اول - کنفرانس جهانی سران دول برای توسعه و پیشرفت اجتماعی در ماه مارس در کپنهاگ تشکیل گردید که در آن ۲۵۰ نفر اجباء از ۴۰ کشور جهان برای آشنا ساختن شرکت کنندگان در کنفرانس با تعالیم بهائی شرکت نمودند. در همین کنفرانس بود که بیانیه "رفاه عالم انسانی" که به وسیله دفتر اطلاعات عمومی جامعه بین‌المللی بهائی تهیه شده بود برای اولین بار پخش و

مورد بحث واقم و متعاقباً کنفرانس ها و سمینارهایی درباره آن
بیانیه در سراسر جهان تشکیل و به نحو وسیعی توزیع گردید.
دوم - تشکیل چهارمین کنفرانس جهانی درباره زنان بود که در
ماه سپتامبر همان سال در پکن برگزار شد که علاوه بر نمایندگان
رسمی جامعه بین المللی بهائی تعداد ۵۰۰ نفر از احباب حضور
داشتند.

سوم - رویداد مهم مربوط به امر مبارک مراسم یادبود پنجاهمین
سالگرد تأسیس سازمان ملل بود که دفتر جامعه بین المللی
بهائی در سازمان ملل متحد را بر آن داشت که بیانیه ای تحت
عنوان "نقطه عطفی برای جیم ملل عالم متضمن
پیشنادهائی برای پیشرفت سازمان ملل تهیه و منتشر سازد.

چهارم - شرکت حضرت امه البهاء روحیه خانم در سمت ریاست
هیئت چهار نفری نمایندگان رسمی جامعه بهائی در جلسه سران
اتحادیه ادیان برای حفظ محیط زیست در بهار سال گذشته بود
که تحت توجهات عالیه والا حضرت پرنس فیلیپ در کاخ ویننور
تشکیل شد.

پنجم - حضور حضرت امه البهاء روحیه خانم به عنوان سخن ران
اصلی در چهارمین کنفرانس بین المللی "تحوّل به سوی جامعه
جهانی" بود که در ماه اکتبر با حمایت سازمان یونسکو توسط
کرسی صلح جهانی بهائی و بخش تاریخ دانشگاه مریلند تشکیل
گردید.

۲۵ - از وقایع بسیار مهم این دوره چاپ مخصوص کتاب
مستطاب اقدس به زبان اصلی عربی است که برای اولین مرتبه
همراه با ترجمه فارسی یادداشت ها و ضمانتی که با ترجمه
انگلیسی کتاب مذکور منتشر شد.

۲۶ - حکم حقوق الله به نحو عمیق تر در قلوب پاران الهی در
سراسر جهان جایگزین گردید.

۲۷ - با سکونت ایادی امرالله و امین حقوق الله جناب دکتر علی
محمد ورقا در ارض اقدس، هر ۳ نفر حضرات ایادی امرالله امه
البهاء روحیه خانم، جناب علی اکبر فروتن، جناب دکتر ورقا

ساکن مرکز جهانی بهائی و سبب تشویق زائران و مسافران و
خادمان مرکز جهانی هستند.

پیام رضوان ۱۵۳ بیت العدل اعظم انبی غلاوه بر انتصارات
جوادم بهائی در طی نقشه سه ساله، متضمن خصوصیات چهار
سال آتیه یعنی آخرین سالهای هزاره دوم میلادی است که واجد
مشخصات زیر است:

- ۱ - دوره ای است اختصاصی در تاریخ امر انبی
- ۲ - نقطه عطفی است که اهمیت یک دوره یا عهد را دارد
- ۳ - بحیوچه ای است از اوضاع پر تلاطم جهان
- ۴ - دوره تغییر و تحرّز در جیان است
- ۵ - آخرین سانیای "عصر پر حادثه ای است که حضرت عبدالبهاء
آن را قرن انوار نامیده اند"

ترجمه پیام بیت العدل اعظم خطاب به بهانیان عالم

رضوان ۱۵۳

یاران عزیز انبی

با قلبی ضافح از شکرانه و امتنان به ساحت جمال قدس منان،
شول الطاف و عنایات لانبایه انبیه را در طی نقشه سه ساله ای
که در این عید اعظم پایان می پذیرد سپاس می داریم. اثرات
حیات بخش سال متّس در آغاز نقشه مزبور در رضوان ۱۹۹۳
سورث تحرک و شور و شوقی گردید که در سراسر این دوره
مشحون از مساعی مجدّانه مشهود بود و سبب گردید که جامعه
جهانی بهائی بیش از پیش انسجام یابد و نیرومندی و بلوغ و
اطمینان حاصل کند و در عین حال حیثیت و اعتباری به مراتب
انزون تر از قبل به دست آورد. گرچه نقشه سه ساله، با وجود
افزایش قابل ملاحظه تعداد احباء در کشورهای مختلف، با ازدیاد
چشمگیر اعضا، جامعه بهائی خاتمه نیافته و لکن از نظر کیفی
جامعه را تقویت نموده و برای استفاده از فرصت های موجود
آماده ساخته است.

در بین اقدامات قابل سنجش و اندازه گیری این دوره، پیشرفت
شکوهمند مشروعات جبل کرمیل حائز برتری ویژه ای است. با

وجود مشاکل بسی شمار، ساختمان این مشروعات در این زمان به همان مرحله ای رسیده است که در پیام افتتاحیه نقشه سه ساله پیش بینی شده بود. ساختمان تمام مشروعاتی که مورد نظر بوده آغاز گردیده است. اسکلت ساختمان مرکز مطالعه و تحقیق در نصوص و بنای ضمیمه دارالآثار بین المللی ساخته شده و ساختمان این مشروعات به مرحله تزئین و تکمیل در خارج و داخل بنا رسیده است. ساختمان مقر دارالتبلیغ بین المللی یعنی سومین بنا از اینیه ای که در حال حاضر در اطراف قوس کرمل ساخته می شود با سرعت به پیش می رود. هفت طبقه از طبقات ذیل مقام اعلی تکمیل گردیده و منظره پایان شکوهمند این مشروعات را که از پای تا رأس کوه مقدس خداوند ادامه خواهد داشت در نظر مجسم می نمایند. زیبایی نقشی که در اثر این ساختمان ها بر کوه کرمل گسترده خواهد شد از هم اکنون مایه شگفتی و اعجاب ناظران است.

جنبه های صوری و ملموس پیشرفت که این چنین شگفت انگیز تحقق یافته دلیل بر موفقیتی مبهته تر یعنی تحقق وحدت آرمان در برابر جامعه جهانی بیثباتی به منظور ادامه چنین اقدام عظیم دسته جمعی است. شدت علاقه مبنی و پشتیبانی یاران در این مورد به صورت تقدیم تبرعات به نحوی بی سابقه ظاهر گشته که خود نشانه آن درجه از فداکاری است که از کیفیت ایمان و سخاوت درونی دلدادگان جمال رحمن در برابر جهان حکایت می کند. تبرعاتی که برای مشروعات کوه کرمل اهداء شده هدف نقشه سه ساله را که جمع آوری هفتاد و چهار میلیون دلار بود به انجام رسانده و خود شاهد استثنائی و ملموس دیگری است که موجب حصول اطمینان از تأمین کمک مالی لازم برای تکمیل این مشروعات تا خاتمه این قرن است.

علائم پیشرفت در سه سال گذشته در زمینه هائی وسیع و گوناگون ملاحظه می شود. کوشش های قابل ملاحظه در راه توسعه و تحکیم جامعه، افزایش اقدامات مربوط به توسعه و عمران اقتصادی و اجتماعی، و اقدامات بسی سابقه در زمینه

روابط خارجی جامعهٔ جهانی کلاً جامعهٔ ای را مجتمعی می‌سازد که واجد قابلیت‌های جدید شده است.

مساعی مبذوله در غرض تبلیغ امرالله به ضرورت کلی افزایش داشته است. تشکیل دوازده محفل روحانی ملی جدید در طی نقشهٔ سه ساله و ازدیاد قابل توجه مهاجرین و مبلغین سیار حاکی از این افزایش است. یاران الهی در بسیاری از کشورها در اثر اقدامات بدیعی که در جریان نقشه برای اقدام به امر هجرت پیشنهاد شد شور و شوقی جدید یافتند. تعداد مهاجرین اعزامی از مسالک و نیز تعداد مهاجرینی که در کشورهای گوناگون استقرار یافتند افزایش بسیار داشت و به راستی میلی از مبلغین سیار در داخل کشورها و در صحنهٔ بین‌المللی به خدمت اشتغال جستند. فعالیت‌های دسته‌جمعی ناشین نفعات الله که با ترتیبی منظم قیام نمودند و طرح‌هایی تبلیغی دراز مدت که دارای اهداف مشخص و دقیقی بودند نتایج بسیار به بار آورد و در تعدادی از مسالک بی‌سابقه بود.

قوا و ابتکاراتی که در اقدامات گوناگون به منظور توسعهٔ نطاق و تحکیم مبانی امر الهی به منصفهٔ ظهور رسید به میزان زیادی مرمون مساعی و هم دارالتبلیغ بین‌المللی است؛ هدایت و تشویق مستمر هیأت‌های مشاورین قاره‌ای؛ اتخاذ روش‌های جدید برای اعزام مهاجرین که در پیام بیت العدل اعظم صادره در نخستین ماه‌های شروع نقشه به منظور ترغیب یاران الهی به مهاجرت مورد تأیید قرار گرفته بود؛ مساعدت منظم به لجنات قاره‌ای مهاجرت که زیر نظر دارالتبلیغ بین‌المللی قرار دارد؛ بذل توجه بلا انقطاع به نیازمندی‌های تربیتی جامعه در ضمن ارتباط دارالتبلیغ با مشاورین دربارهٔ گنج‌نابیدن برنامه‌های تربیتی معلومات امری برای مصدقین جدید در طرح‌های تبلیغی؛ طراحی دوره‌های آموزشی برای تعلیم و پرورش استعدادهای گوناگون؛ تربیت مربیان برای نونهالان؛ ازدیاد کلاس‌های تربیت امری برای اطفال و بالاخره تشویق و ترغیب لازم برای تأسیس مؤسسات آموزشی در مناطق مختلف جهان - همگی ثمرات و

نتایج بهیته بسیار آورده است. هم چنین اقدام دارالتبلیغ بین المللی که با کمک مشاورین برای تعداد روز افزونی از ممالک مجموعه ای از آثار امری را به عنوان کتب مقدماتی اصلی انتخاب نموده اند در خور تقدیر و فیر است. در اثر اجرای چنین برنامه هائی بعضی از کتب امری که برای تبلیغ امرالله و تزئید معارف امری اجبا، ضروری است انتخاب و به تعدادی کثیر طبع گردیده و با قیمتی نازل در اختیار یاران قرار گرفته است. پیشرفت چشمگیر و رشد و بلوغ این مؤسسه مهم که در مرکز جهانی بهائی فعالیت دارد در تهیه مقدمات و تشکیل کنفرانس مشاورین در دسامبر گذشته مشهود بود، کنفرانسی که برنامه خدمات مشاورین را که صاحب منصبان عالی رتبه امر بهائی هستند در سال هائی که بلافاصله در پیش است مشخص ساخته است.

پیشرفت دیگری که حاصل گردید ازدیاد محوسی در میزان قبول مسئولیت اجبای بومی برای خدمات تبلیغی و تزئید معارف امری در کشورهای خرد بود. در مناطقی که به مشاکل و متاعب شدید دچار بودند از جمله آنگولا، کامبوج، لیبریا و سییرالیون اجبا، در زمینه تبلیغ امرالله که موجب اقبال نفوس کثیره گردید و با تأسیس و تجدید فعالیت محافل روحانی و با ایجاد و ادامه طرح های توسعه و عمران به انتصارات مهمی دست یافتند. در کشورهای محافل روحانی ملی در آن ها تأسیس شده مانند کشورهای واقع در شرق اروپا و شوروی سابق، اجبا، در اداره امور امری استعداد و قابلیت شایان تحسینی ابراز داشته اند. یکی از پدیده هائی که در این دوره جلب توجه نمود ظهور و بروز شجاعت و خلاقیت و توانمندی در جوامع بهائی جزائر پراکنده در سراسر عالم بود. فعالیت های بسیار متنوعی در این جوامع انجام گرفت که مشتمل بود بر قیام مبلغین محلی، تعلیم و اعزام تعداد قابل ملاحظه ای از مبلغین سیار به جزائر مجاور، افتتاح مدارس ابتدائی، ایجاد فرصت های متعدد برای اعلان امرالله و ترتیب و اجرای برنامه هائی که مقامات عالی رتبه و صاحبان نفوذ در آن حضور داشتند. این

حقیقت که در سال های اخیر تعدادی از رهبران دولت های این جزائر از مرکز جهانی بهانی دیدن نموده اند نشانه فعالیت شایان توجه احبای این جزائر کوچک است که در دریا های سراسر جهان پراکنده اند. مثال هایی که از نحوه برخورد و کوشش یاران الهی در موارد مختلف ذکر شد حاکی از افزایش تعهد آنان نسبت به خدمات تبلیغی و استواری و بلوغ روز افزون آنان و نشانه ای از عمق ایمانی است که در بین جوامع کاملاً متفاوت مورث شوق به خدمت در احبای می گردد.

هم آهنگ با اقدامات فوق الذکر جوانان نیز در سبیل تبلیغ و تقویت جوامع کوشش نمودند. مساعی آنان در این دوره سه ساله ابعادی جدید داشت. در نتیجه برگزاری کنفرانس های جوانان و اجتماعات دیگری که موافق با ذوق آنان تشکیل گردید، جوانان در سراسر جهان با مشارکت در سفرهای تبلیغی در داخل و خارج ممالک خود و به صورت گروه های کوچک در اقدامات دسته جمعی تبلیغی شرکت کردند و وقت و قرا و شور و اشتیاقی فراوان در خدمات تبلیغی مصروف داشته سبب شدند که صدها نفر به امر الهی اقبال نمایند و محافل روحانی محلی بسیاری تأسیس گردد. از وجوه مشخصه اقدامات جوانان به کار گرفتن موسیقی و سایر هنرها به عنوان وسائلی برای اعلان امرالله و نشر نفعات الله در بسیاری از نقاط بود و رواج یافتن کارگاه های رقص و نمایش dance and drama workshops بنحواخص در این زمینه مؤثر واقع گردید. مشارکت جوانان در روابط خارجی امکاناتی جدید برای امر الهی بوجود آورد. تعهد یک سال خدمت بیش از پیش رواج یافت و همزمان با آن تعداد جوانانی که به تحصیلات رسمی برای اخذ درجات علمی، تخصصی و حرفه ای اشتغال دارند افزایشی قابل ملاحظه ای پیدا نمود. این جریانات بطور کلی حاکی از آن است که جوانان در ضمن آن که بیشتر به خدمات امری اشتغال دارند برای توسعه و پیشرفت اجتماع نیز فعالیت می کنند.

نشانه های تحکیم مبانی جامعه هم چنین در افزایش مشارکت یاران الهی در خدمات توسعه و عمران اجتماعی و اقتصادی به ویژه در تعلیم و تربیت مشهود بود. در موردی بسیار قابل توجه یکی از دولت ها از بهانیان تقاضا کرد که مسئولیت اداره هفت مدرسه از مدارس دولتی را بر عهده گیرند. اجباء نیز با پشتیبانی دفتر خدمات اجتماعی و اقتصادی در مرکز جهانی این خدمت را آغاز کردند. شایسته تذکر است که در آفریقا جامعه های بهانی که در اثر اغتشاشات سیاسی در کشورشان در تبعید تشکیل گردیده به تأسیس مزارع کشاورزی و مشروعات دیگر ادامه داده اند و این امر به میزان زیادی سبب خود کفائی آنان شده است. سعی و کوشش در اعتلاء مقام نسوان با شتابی بیشتر پیشرفت نموده و در تعدادی از کشورها علاوه بر شرکت اجباء در طرح هائی که از طرف سازمان های دیگر ترتیب یافته، مؤسسات امری لجنات و دفاتری برای حفظ مصالح نسوان تشکیل داده اند. تأسیس دفتر جامعه بین المللی بهانی برای ترقی نسوان نشانه افزایش توجه و اقدامات مبذوله در این زمینه است.

در تعدادی از کشورها نیز اجباء بنحو بارزی در برنامه هائی که از طرف دولت برای بهبود وضع بهداشت ترتیب یافته بود مشارکت جستند و در مواردی دیگر دسته هائی از یاران الهی رأساً چنین برنامه هائی ترتیب داده و به مرحله اجرا گذاشتند. خدمات مربوط به توسعه و عمران اجتماعی و اقتصادی نیز در اثر تأسیس و تحکیم تعدادی مشروعات و سازمان های عمده قابل ملاحظه بود. سه طرح آزمایشی سواد آموزی به عنوان مرحله مقدماتی طرح سواد آموزی در سراسر جهان که دفتر خدمات اجتماعی و اقتصادی در مرکز جهانی بهانی قصد آغاز آن را دارد به مرحله اجرا گذاشته شد. هم چنین اقداماتی به ابتکار و یا با مشارکت بهانیان برای توسعه و پیشرفت های اجتماعی و اقتصادی معمول گردید که سبب مشارکت عمومی و جلب توجه وسائط خبری شد و مایه اعلان امرالله گردید.

فعالیت های مربوط به روابط خارجی، نسبت به مدت زمان مشابهی در گذشته، افزایشی سریع داشت و سبب اشتها امر بهائی شد. کوشش های بی سابقه در این زمینه در جیم مناطق جهان بیش از پیش سبب نمایان شدن امر الهی در انظار و در نتیجه افزایش اعتبار جامعه بین المللی بهائی گردید. شواهد این پیشرفت به سهولت در اقدامات جوامع بهائی اعم از بزرگ و کوچک در ترتیب دادن و یا در مشارکت جستن در اقدامات عمومی و نیز در حضور جامعه بهائی به صورت نیروی خاص در جامعه که مورد شناسایی سازمان های دولتی و غیر دولتی و بسیاری از شخصیت های برجسته قرار گرفته، و نیز در سهولت دسترسی به وسائط خبری آشکار است. فی الحقیقه وسعت نشر اخبار مربوط به رویدادهای امری در وسائط چاپی و الکترونیکی print and electronic communication media از حد احصاء خارج است.

در مجموعه رویدادهای مربوط به امر مبارک در سراسر جهان بعضی وقایع بنحوی برجسته تر نمایان بود، از جمله فراوانی مواردی که مقامات عالی رتبه مملکتی اجباء را به مشارکت یا مساعدت در تنظیم و اجرای برنامه یا طرحی دعوت نمودند؛ ابتکارات موفقیت آمیز اجباء در مؤثر واقع شدن در اقدامات دولتی؛ ایجاد برنامه ها و دروس امری در دانشکده ها و دانشگاه ها و اضافه کردن مطالبی درباره امر در برنامه مدارس دولتی؛ و بالاخره استفاده از هنر توسط مؤتات امری و گروه هائی از اجباء یا افراد اجباء برای اعلان و انتشار امر الهی.

در سال ۱۹۹۵ دو واقعه در سازمان ملل متحد روی داد که شاهد سرعت روز افزون جلوه و ظهور وحدت افکار در اقدامات بین المللی بود و توجه کامل جامعه بهائی را به خود معطوف داشته سبب مشارکت جامعه امر در اقدامات مزبور گردید. نخست، کنفرانس جهانی سران دول برای توسعه و پیشرفت اجتماعی بود که در ماه مارس در کپنهاگ تشکیل گردید. دویست و پنجاه نفر از یاران الهی از چهل کشور مختلف در آن کنفرانس حضور

داشتند و برای آشنا ساختن شرکت کنندگان در کنفرانس مزبور و هم چنین در اجتماع سازمان های غیر دولتی که همزمان و در ارتباط با آن کنفرانس ترتیب داده شده بود با تعالیم بهائی کوشش بسیار مؤثرتری مبنول نمودند. در همین کنفرانس بود که بیانیه "رفاه عالم انسانی" که به وسیله دفتر اطلاعات عمومی جامعه بین المللی بهائی تهیه شده بود برای اوکین بار پخش شد و مورد بحث قرار گرفت و سپس در سراسر جهان کنفرانس ها و سمینارهایی درباره آن تشکیل گردید و بیانیه مزبور بنحو وسیع تری توزیع شد. دوم، چهارمین کنفرانس جهانی درباره زنان و همزمان با آن اجتماع بین المللی سازمان های غیردولتی بود که در ماه سپتامبر در یکن برگزار شد و علاوه بر نمایندگان رسی جامعه بین المللی بهائی پانصد نفر از اجباء از اطراف دنیا در آن حضور داشتند. در همین سال در سومین رویناد مهم یعنی مراسم یادبود پنجاهمین سالگرد تأسیس سازمان ملل، دفتر جامعه بین المللی بهائی در سازمان ملل متحد را بر آن داشت که بیانیه ای تحت عنوان "نقطه عطفی برای جمیع ملل عالم" متضمن پیشنهادهایی برای پیشرفت سازمان ملل تهیه و منتشر سازد.

در بین اقدامات مربوط به روابط خارجی جامعه بهائی دو مورد دیگر که مربوط به مشارکت بارز ایادی امرالله امة البهاء، روحیه خانم بود جالب توجه خاص است. در بهار گذشته حضرت امة البهاء در ست ریاست هیأت چهار نفری نمایندگان رسی جامعه بهائی در جلسه سران اتحادیه ادیان برای حفظ محیط زیست Alliance between Religions and Conservation که تحت توجهات عالیة والاحضرت برننس فیلیپ و در کاخ وینسور تشکیل گردید شرکت نمودند. در ماه اکتبر روحیه خانم سخنان اصلی چهارمین کنفرانس بین المللی تحول به سوی جامعه جهانی بودند که با حمایت سازمان یونسکو توسط کرسی صلح جهانی بهائی و بخش تاریخ دانشگاه مرینند تشکیل شد.

از ذکر بعضی دیگر از وقایع مهم این دوره نیز نمی توان چشم پوشید. از جمله چاپ مخصوص کتاب مستطاب اقدس به زبان اصلی عربی که برای اولین بار همراه با ترجمه فارسی یادداشت ها و ضمانتی که با ترجمه انگلیسی کتاب مزبور منتشر شده طبع و نشر گردید. حکم حقوق الله بنحوی عمیق تر در قلوب یاران الهی در سراسر جهان جایگزین گردید و در آخرین سال نقشه، امین حقوق الله و ایادی امرالله جناب دکتر علیمحمد ورقاء در ارض اقدس سکونت گزیدند و این اقدام سبب گردید که هر سه نفر حضرات ایادی امرالله امة البهاء روحیه خانم، جناب علی اکبر فروتن و جناب دکتر ورقاء در حال حاضر ساکن مرکز جهانی بنیانی باشند و سبب تشویق زائران و مسافران و خادمان مرکز جهانی شوند.

بر اساس چنین پیشرفت های امیدوار کننده ای است که در این رضوان نقشه چهار ساله را آغاز می کنیم، نقشه ای که تا رضوان سال دو هزار ادامه خواهد داشت. با کمال محبت و اشتیاق از خواهران و برادران خود در سراسر جهان دعوت می کنیم که در تجهیز ماسعی و مجهوداتی که میراث روحانی غنی و پایداری را برای نسل هانی که در قرن بیست و یکم زندگانی خواهند کرد تضمین خواهد نمود با این هیأت تشریک ماسعی نمایند.

هدف نقشه چهار ساله اقدامی اساسی یعنی پیشرفتی مهم در جریان دخول افواج مقبلین است. همان طور که قبلاً متذکر شده ایم چنین پیشرفتی باید از طریق افزایش فعالیت ها و اقدامات افراد احباء و مؤسسات امری و جوامع محلی تحقق یابد.

عبارت "پیشرفت جریان دخول افواج مقبلین" متضمن این مفهوم است که شرایط کنونی ایجاب می کند و فرصت های موجود اجازه می دهد که جامعه جهانی بنیانی پیشرفت و توسعه ای عظیم و مستمر حاصل نماید. چنین پیشرفتی در قبال اوضاع کنونی جهان ضروری است و در تأسیس نظم حضرت بهاء الله سه عامل یعنی افراد و مؤسسات و جامعه می توانند چنین پیشرفتی را عملی سازند. نحوه عمل عوامل مذکور چنین است که ابتدا.

از نظر روحانی و عقلانی امکان چنین اقدامی را بپذیرند و سپس با سعی و کوشش برای تبلیغ گروه هانی از مقبلین جدید و تهیه و تجهیز وسائلی برای آموزش و پرورش روحانی و اداری آنان تعداد مبلغین و مدیران مطلق و فعال را برای مشارکت در خدمات امری چندین برابر کنند و بدین ترتیب دخول صفوف مقبلین جدید را در ظل امر الهی و تکامل و بلوغ بلا انقطاع محافل روحانی و استحکام مستمر جامعه را تضمین نمایند.

علاوه بر این، عبارت افزایش پیشرفت جریان دخول افواج مقبلین "حاکی از آن است که این پیشرفت آغاز شده و جوامع محلی و ملی در مراحل مختلف این جریان قرار دارند. حال از جمیع جوامع محلی انتظار می رود که برای استمرار جریان مزبور اقدام نمایند و توسعه و تحکیم هر جامعه را به میزانی که با امکانات موجود متناسب باشد افزایش بخشند. از افراد و مؤسسات، در حالی که هر یک در حوزه خاص خود فعالیت دارند، درخواست می شود که به منظور رفع نیازمندی های این دوران بحرانی در حیات جامعه بهائی و در سرنوشت تمامی جامعه بشری، قیام نمایند.

نقش و وظیفه فرد در خدمات امری حائز اهمیتی بی نظیر است. فرد است که روح ایمان را که اساس موفقیت در اقدامات تبلیغی و توسعه و پیشرفت جامعه است زنده و نباض نگاه می دارد. از حکم حضرت بهاء الله که فرد مؤمن را موظف می سازد که به تبلیغ امر مبارکش بپردازد مفری نیست و نمی توان آن را به یکی از مؤسسات امری محول نمود و هیچ یک از آن مؤسسات نیز نمی تواند این وظیفه افراد را بر عهده گیرد. تنها فرد بهائی است که می تواند استعداد هانی را که مشتمل بر توانایی استفاده از ابتکارات شخصی، اغتنام فرصت ها، ایجاد روابط دوستانه با دیگران، معاشرت و مصاحبت با سایرین، برقرار ساختن ارتباط با مردمان، جلب همکاری سایرین در خدمات مشترک امری و اجتماعی، و بالاخره اجرای تصمیمات متخذه به وسیله هیأت ها و مؤسسات امری است به کار گیرد. این وظیفه

فرد بهائی است که به جیم وائل ممکنه متشبه شود و طرق مختلفه را به کمال دقت مورد مطالعه قرار دهد تا به جلب افکار و حفظ علانق و تحکیم و تقویت ایمان نفوسی که دخولشان را در ظل امرالله طالب و انعاتشان را به جامعه اسم اعظم شائق و آرزومند است توفیق یابد. (ترجمه)

فرد بهائی برای حد اکثر استفاده از این قابلیتات به عشقی که به حضرت بهاء الله دارد، و به قوه عنید و میثاق، و به نیروی محرکه دعا و مناجات، و به الهامات و تعلیماتی که از مطاعنه نصوص مبارکه حاصل می گردد، و بالاخره به قرای تقلیب کنندند ای که در اثر کوشش در انطباق رفتار با احکام و اصول الهی در روح و وجدانش ایجاد می شود متکی و متوسل می گردد. علاوه بر این ها به فرد بهائی که موظف به تبلیغ امرالله است این استعدادها عطا شده که جاذب تأییداتی باشد که حضرت بهاء الله مزکداً وعده فرموده اند:

"تالله الحق من یفتح الیوم شفتاه فی ذکر اسم ربّه لینزل علیه جنود الوحی عن مشرق اسمی الحکیم العلیم و ینزلن علیه اهل ملاء الاعلی بصحائف من النور".

حضرت ولی امرالله ضرورت قطعی اقدام و ابتکار فردی بهائیان را مورد تأکید قرار داده و توضیح فرموده اند که بدون پشتیبانی "صمیمانه و مستمر" و سخاوتمندانه افراد هر اقدام و هر نقشه محفل روحانی ملی "محکوم به شکست" است و "مانع و رادعی" در راه حصول مقصود نقشه ملکوتی مرکز میثاق ایجاد می شود. به علاوه تأییدات حضرت بهاء الله از هر فردی که بالمآل در قیام به انجام وظیفه خود قصور ورزد سلب خواهد شد. (ترجمه) بنابراین در مرکز و مدار هر پیشرفتی فرد قرار گرفته است که قدرت اجرایی را در دست دارد و تنها فرد است که می تواند از طریق اقدام و ابتکار شخصی آن را به جریان اندازد. درباره احساس عدم لیاقت که بعضی اوقات مانع از قیام و اقدام افراد می شود در یکی از توقیعات مبارکه حضرت ولی امرالله توصیه شده است که "علت عمده ای را که متذکر شدید عدم جرأت و

ابتکار از طرف افراد و احساس حقارت است که مانع می گردد که با مردم مذاکره نمایند. دقیقاً همین نقاط ضعف است که یاران باید بر آن ها فائق آیند. زیرا چنین احساسی نه تنها آنان را از اقدام باز می دارد بلکه فی الواقع موجب می شود که شعله ایمان در قلوبشان خاموش شود. فقط هنگامی که کلیه اجزای الهی درک نمایند که هر یک از آنان قادر است در حد توانایی خود پیام الهی را ابلاغ نماید می توانند امینوار باشند که به هدفی که مولای علیم و مهربان برایشان تعیین نموده است نائل گردند... هر فرد بهانی بالقوه مبلغ امرالله است. فقط کافی است آن چه را خداوند به او عطا نموده به کار برد و بدین ترتیب ثابت نماید که به رسالت خود وفادار است. (ترجمه)

اما در مورد مؤسسات امری، بین آن ها و دخول افواج عقبین به امر الهی تأثیر و تأثر متقابل وجود دارد. تکامل و بلوغ محافل روحانی ملی و محلی در این زمان نیازمند آن است که اعضای آن محافل و نیز نفوسی که آنان را انتخاب می نمایند طرز فکر جدیدی داشته باشند زیرا جامعهٔ جهانی در جریان تاریخی عظیمی قرار گرفته و وارد مرحلهٔ بسیار مهمی می گردد. حضرت بنیاء الله مؤسساتی را به دنیا عطا فرموده اند که باید در چهار چوب نشی انجام وظیفه نمایند که قادر است نیروهای تمدن جدیدی را به کار اندازد. پیشرفت به سوی آن هدف شگوهند محتاج توسعهٔ عظیم و مداوم جامعهٔ جهانی است تا برای بلوغ این مؤسسات حوزهٔ عمل لازم فراهم گردد. توجه به این امر برای نفوسی در سراسر جهان که خود را از حامیان امر حضرت بنیاء الله محسوب می دارند اهمیت فوری دارد.

برای آن که موجبات چنین توسعه ای فراهم آید محافل روحانی باید چنان برای اجرای مسئولیت های خود به عنوان مجاری هدایت الهی و ظوآحان نقشه های تبلیغی و عاملان توسعه نیروی انسانی، و سازندگان جوادم و شبانان مهربان جماعات مردم قیام نمایند که به سطح و میزانی برتر از وضع کنونی نائل آیند. برای حصول این منظور باید توانایی اعضای خود را از طریق ذیل

افزایش بخشند: مشاوره طبق اصول امری، مشورت کردن با یاران ساکن حوزه اختیارات محفل، پرورش روحیه خدمت، همکاری به طیب خاطر با مشاورین قاره‌ای و معارف‌ان آنان، و توسعه روابط خارجی محفل. مخصوصاً پیشرفت برای بلوغ و تکامل مؤسّسات امری باید به صورت ازدیاد مراکز امری مشهود گردد که در آن‌ها طرز کار محافل روحانی موجب افزایش استعداد افراد اجّاء برای خدمت به امر و مورث پرورش وحدت عمل و اقدام می‌شود. به طور خلاصه میزان و مقیاس بلوغ محفل روحانی فقط در تشکیل مرتّب جلسات و انجام امور جاری نیست، بلکه به افزایش و رشد تعداد اعضای جامعه، مفید و مؤثر بودن روابط متقابل بین محفل و اعضای جامعه، کیفیت حیات اجتماعی و روحانی جامعه، و نشاط و تحرک عمومی جامعه‌ای که پیوسته در حال رشد و توسعه است منوط و معلق است.

جامعه هر چه بیشتر توسعه یابد هویّت و مشخصات مستقّلی احراز می‌نماید که از هویّت و مشخصات افراد و مؤسّسات جدا است. این توسعه و پیشرفتی ضروری است که باید در مورد نقاطی که تعداد کثیری مصدّقین جدید داشته‌اند و نیز در رابطه با نقاط بسیاری که انتظار می‌رود در آن‌جا افواج مقبلین در ظلّ امر وارد شوند مورد توجه کامل قرار گیرد. بدیهی است که جامعه پیش از مجموع اعضا آن است. جامعه واحد جامعی از تمدّن است که مرکّب است از افراد، خانواده‌ها، و مؤسّسات که خود سازنده و مشوقّ نظام‌ها و عوامل و سازمان‌هایی است که برای مقصدی واحد که عبارت از رفاه مردم در داخل و خارج جامعه باشد با یکدیگر همکاری می‌کنند. جامعه ترکیبی از شرکت‌کنندگان است که با یکدیگر متفاوتند ولیکن در یکدیگر تأثیر و تأثر متقابل دارند و پیوسته می‌کشند تا برای نیل به پیشرفت و رفاه اجتماعی وحدت لازم را در میان خود ایجاد نمایند. چون بنانیان در همه نقاط در مراحل اولیه به وجود آوردن جامعه هستند، باید برای انجام وظیفه‌ای که در پیش داریم کوششی عظیم معمول گردد.

همان طور که اخیراً در پیام دیگری متذکر شدیم شکوفایی جامعه مخصوصاً در سطح محلی نیاز به تحولی مهم در نحوه رفتار دارد: نحوه رفتاری که نمایانگر فضایل افراد عضو جامعه به صورت گروهی و نحوه عمل محفل روحانی در ایجاد وحدت و یگانگی در جامعه و تحرک و رشد آن باشد. این تحول در نحوه رفتار ایجاد می کند که مابین عناصر تشکیل دهنده جامعه یعنی بزرگسالان، جوانان و کودکان در فعالیت های روحانی، اجتماعی، تربیتی و اداری هماهنگی ایجاد شود و همگی در نقشه های محلی به منظور تبلیغ و توسعه مشارکت یابند. لازمه این تغییر رفتار عزم و اراده همگانی و احساس هدف و مقصود مشترک برای ادامه حیات محفل روحانی از طریق انتخابات سالانه است. لازمه این تغییر دعا و مناجات و تبتل دسته جمعی یاران است. بنابراین برای حیات روحانی جامعه لازم است که اجباء، جلسات منظمی برای دعا و مناجات در حظیره القدس های محلی (اگر وجود داشته باشد) یا در محل های دیگر، حتی در منازل خود، تشکیل دهند.

برای تحقق بخشیدن به امکانات توسعه و تحکیم که از دخول افواج مقبلین ناشی می شود باید اجباء، در سراسر جهان برای توسعه منابم انسانی با عزمی جزم کوشش نمایند. کوشش افراد برای ترتیب دادن کلاس های تربیت معلومات در منازل، دوره های معارف امری که گهگاه از طرف مؤسسات امری تشکیل می گردد و بالاخره اقدامات غیر رسمی جامعه اگر چه مهم است اما برای تربیت و تعلیم جامعه ای که به سرعت رشد می نماید کافی نیست. بنابراین بسیار مهم است که به طرح روش های مخصوص برای تعلیم تعداد زیادی از اجباء، درباره اصول معتقدات و تعالیم بنیانی و آموزش آنان و مساعدت به آنان برای این که تا آن جا که استعداد خدا داده آن ها اجازه می دهد به امر خدمت نمایند به طور منظم توجه شود. در تأسیس مؤسسات دانسی برای تأمین برنامه های آموزشی که بنحو کامل تهیه شده و بطور رسمی و ضبق برنامه زمانی منظم اجراء می شود بهیچ وجه نباید تأخیر

شود. این مؤسّسات لازم است به محلّ و تسهیلات مناسب دسترس داشته باشند امّا ضروری نیست که دارای ساختمان مخصوص به خود باشند.

این امر به تشدید همکاری بین مشاورین قاره ای و محافل ملی نیازمند است زیرا موفقیت این مؤسّسات آموزشی به میزان زیاد منوط به دخالت فعال مشاورین و اعضاء هیأت معاونت در فعالیت های آنان است. مخصوصاً لازم است که اعضای هیأت معاونت با مؤسّسات آموزشی و البته با محافل محلی که جوامع آنان از برنامه های این مؤسّسات بهره مند می شوند همکاری نزدیک داشته باشند. چون این مؤسّسات باید مراکز یادگیری محسوب شوند و چون خصوصیات این مؤسّسات موافق با مشرئیت های تعلیم و تربیتی اعضای هیأت معاونت است و میدان عملی برای آن ها به وجود می آورد از این پس باید شرکت بسیار نزدیک در فعالیت این مؤسّسات بخشی از اقدامات این صاحبان مناصب در امر گردد. استفاده از استعدادها و توانائی های تعداد روز افزونی از اجبّاء برای توسعه و اجرای برنامه های این مؤسّسات ضروری است.

چون اصطلاح "مؤسسه" موارد استعمال متعددی در جامعه بهائی پیدا کرده لازم است در این مورد توضیحی داده شود. چهار سال آینده دوره ای استثنائی در تاریخ امر است. نقطه عطفی است که اصیّت و عظمت یک دوره یا عهد را دارد. آن چه در حال حاضر اجرای آن از یاران الهی در سراسر جهان تقاضا می شود آن است که خود و منابع مالی و استعدادات و اوقات خویش را برای وجود آوردن شبکه ای از مؤسّسات آموزشی در سطحی که تا به حال سابقه نداشته است متعهد نمایند. این مراکز تعلیماتی معارف امری دارای هدفی بسیار عملی هستند یعنی تربیت تعداد کثیری از اجبّاء برای تسهیل و توسعه جریان دخول افواج مقبلین در امر الهی به مدد کارآئی و محبّت.

حضرت بهاء الله به بندگان امر فرموده است که "جمیع همت را در تبلیغ امر الهی مصروف دارید" و اضافه فرموده که "هر نفسی

که خود لایق این مقام اعلی است به آن قیام نماید و الا آن یاخذ وکیلاً لنفسه فی اظهار هذا الامر. به همان ترتیبی که انسان می تواند نفسی را به عنوان وکیل خود برای تبلیغ امر تعیین کند و برای مهاجرت یا اسفار تبلیغی مخارج او را تأمین نماید ممکن است نفسی را به عنوان وکیل تعیین نمود تا به عنوان مدرس در یکی از مؤسسات آموزش معارف امری تدریس نماید. چنین شخصی البته معلم یا مبلغ مبلغین خواهد بود. برای این منظور ممکن است تبرعات مورد نظر را به صندوق قاره ای یا صندوق های محلی، ملی و یا بین المللی تقدیم کرد و آن را برای این منظور اختصاص داد.

از یاران الهی تقاضا می شود در جمیع مجهودات خود برای تحقق اهداف نقشه چهار ساله توجه بیشتری به استفاده از هنرها، نه فقط برای اعلان امرالله بلکه برای اقدامات مربوط به توسعه و تحکیم، مبذول دارند. هنرهای ترسیمی و نمایشی و ادبیات نقش عمده ای در اتساع دائره نفوذ امر الهی ایفاء نموده اند و در آینده نیز ایفاء خواهند نمود. از این امکانات در سطح هنرهای قومی (فولکلور) در همه مناطق جهان چه در روستاها و چه در قصبات یا شهرها می توان استفاده کرد. حضرت ولی امرالله بسیار اظهار امیدواری فرموده اند که هنرها واسطه ای برای جلب توجه به تعالیم الهی باشند. در توقیعی که به افتخار یکی از اجباء صادر شده می فرمایند: "روزی فرا رسد که امر الهی چون آتشی در خرمن سرعت توسعه خواهند یافت و آن هنگامی خواهد بود که روح تعالیم امر بهائی بر روی صحنه نمایش یا بطور کلی در هنرها و ادبیات عرضه شود. هنر، مخصوصاً در میان توده های مردم، بهتر از استدلال خشک منطقی می تواند عواطف و احساسات درونی را بیدار نماید". (ترجمه)

در حالی که یاران الهی و مؤسسات امری در جمیع نقاط مساعی خود را مصروف تأمین نیازمندی های نقشه می نمایند ساختمان مشروعات عظیمه بر فراز جبل کرمل ادامه خواهد داشت تا همان طور که انتظار می رود تا آخر این قرن خاتمه پذیرد. در خاتمه

این نقشه در رضوان سال دو هزار ساختمان مرکز مطالعه و تحقیق در نصیر و بنای ضمیمه دارالآثار بین المللی مورد استفاده قرار خواهد گرفت، و بنای مقرر دارالتبلیغ بین المللی به مرحله نهانی خواهد رسید. قسمتی از معبر عمومی که در حال حاضر طبقات فوقانی مقام اعلی را از مقام مزبور جدا می کند از سطح کنونی پائین تر خواهد رفت و بر روی آن پل وسیعی که پوشیده از باغات خواهد بود طبقه فوقانی مقام را به سایر طبقات متصل خواهد ساخت. پنج طبقه از طبقات فوقانی مقام مبارک حضرت ربّ اعلی تکمیل خواهد شد. چهار طبقه باتیمانده از طبقات فوقانی و دو طبقه باتیمانده در پای کوه کرمیل به آخرین مراحل تکمیل خواهد رسید. اقدامات دیگری نیز در مرکز جهانی بهانی معمول خواهد گشت، از جمله تعمیم جهانی اجرای احکامی از کتاب مستطاب اقدس که در حال حاضر مفروض نیست، آماده کردن مجموعه جدیدی به زبان انگلیسی از منتخبات آثار قلم اعلی، توسعه بیشتر وظایف دارالتبلیغ بین المللی، تأمین ترتیبات لازم برای افزایش عدد زائران و بازدیدکنندگان از مرکز جهانی.

جامعه جهانی بهانی در زمینه توسعه و عمران اجتماعی و اقتصادی و نیز در میدان روابط خارجی به گسترش اقدامات خود خواهد پرداخت و به همکاری مستقیم با اقداماتی که برای استقرار نظم در دنیا معمول می گردد ادامه خواهد داد. دفتر توسعه و عمران اجتماعی و اقتصادی با افزایش توانایی خود برای هم آهنگ کردن فعالیت ها تا آنجا که ممکن باشد موجبات پیشرفت صدها مشروع عمرانی بهانی را در سراسر عالم فراهم خواهد آورد. در عرصه روابط خارجی مساعی مبذوله متوجه این هدف خواهد بود که در جریاناتی که منجر به صلح جهانی می گردد امر مبارک مؤثر واقع شود. وصول به این هدف مخصوصاً از طریق مشارکت جامعه بهانی در ترویج حقوق بشر، مقام زن، رفاه جهانی، و تربیت اخلاقی خواهد بود. در اجرای این اهداف دفتر جامعه بین المللی در سازمان ملل خواهد کوشید که روابط

موجود بین جامعه بهانی و سازمان ملل تقویت شود و همچنین دفتر اطلاعات عمومی به مؤسسات امری کمک خواهد کرد تا از مشارکت جامعه بهانی در اقدامات مربوط به چهار موضوع فوق الذکر برای اعلان امرالله بنحوی بیشتر و بهتر استفاده نمایند. دفاع از حقوق مسلمة یاران ایران و افزایش مساعی برای استخلاص امر الهی در آن کشور و کشورهای دیگری که دیانت بهانی در آن ها ممنوع یا محدود شده است قسمت اعظم روابط جامعه بهانی با سازمان های دولتی و غیر دولتی را تشکیل خواهد داد. در جمیع این موارد از اجباء و مؤسسات بهانی مصراً خواستاریم که از اهمیت فعالیت های مربوط به روابط خارجی منظم باشند و بدانها توجه جدیدی مبذول دارند.

تأسیس دو محفل روحانی ملی جدید در این رضوان آغاز خجسته ای برای نشئه چهار ساله محبوب می گردد. خوشوقتییم اعلان کنیم که نمایندگان این هیأت در انجمن های افتتاحی این دو محفل عبارتند از ایادی امرالله امة البهاء، روحیه خانم برای مولناوی و جناب فرد شکر مشاور عضو دارالتبلیغ بین السلسلی برای سانرتومه و پرینسیپه. متأسفانه به علت شرایط موجود که خارج از اختیار اجباء است محافل ملی بوزوندی و رواندا در سال جاری قادر به تجدید انتخابات نخواهد بود. بنابراین تعداد محافل منیه در عالم همان ۱۷۴ باقی خواهد ماند.

رضوان سال دو هزار که زمان خاتمه نشئه چهار ساله است چندین ماه قبل از خاتمه قرن بیست خواهد بود. در آن زمان عالم بهانی به پیشرفت های خارق العاده و موفقیت های خیره کننده ای که صفحات تاریخ امر حضرت بهاء الله را در عصر پر حادثه ای که حضرت عبدالبهاء آن را "قرن انوار" نامیده اند مزین نموده با دیده تحسین و تمجید خواهد نگریست. از اهم آنها موفقیت عظیم اكمال مشروعات جبل کرمیل خواهد بود که همراه با سایر ابنیه فخیمه بر فراز این کوه مقدس به منزله بناهای یادبودی برای پیشرفتی خواهد بود که نظم اداری بهانی تا آن موقع در عصر تکوین حاصل کرده است. مهمترین اقدام برای ابراز قدرشناسی،

انشاء الله، انعقاد اجتماع عمده ای در مرکز جهانی خواهد بود که به مناسبت اختتام ابنیه قوس و افتتاح عمومی طبقات مقام اعلی ترتیب داده خواهد شد.

دوستان عزیز، نقشه چهار ساله را در بجهت اوضاع پر تلاطم و دوره تحول و تغییر در جهان آغاز می کنیم. دو جریان همزمانی که در اثر ظهور حضرت بهاء الله آغاز گردیدند به شدت ادامه دارد و پیوسته برشتابش افزوده می گردد. به فرموده حضرت ولی امرالله این جریانات "قوانسی را که سبب دگرگونی وجه ارض خواهد بود به اوج می رساند". (ترجمه) این دو جریان یکی وحدت بخش و دیگری تجزیه کننده است. این دو جریان "جوش و خروشی جهانی" ایجاد می کند و سبب ظهور مراحل تدریجی صلح جهانی می گردد که در طی مراحل مزبور تأثیرات وحدت بخش آن سبب ظهور و بروز آگاهی وجدانی مردمان به شهروندی جهانی می شود.

این تحولات جهانی مآلاً دو حالت متضاد ترس و وحشت و اطمینان و آرامش را در بر دارد. از یک طرف اغتشاش و بی نظمی در امور بشری همه روزه سبب تولید وحشت و اضطرابی می شود که حواس ما را مختل می سازد و از طرف دیگر رهبران دولت ها مکرراً به اقداماتی دسته جمعی متوسل می گردند که برای ناظر جهانی نشانه تمایل به سوی اقدامات دسته جمعی ملل برای حل مسائل جهانی است. مثلاً تکرار غیر عادی تجمع سران ممالک را در چهار سال گذشته یعنی از سال مقدس تاکنون ملاحظه نمائید، نظیر کنفرانس پنججاهمین سالگرد تأسیس سازمان ملل که در آن سران ممالک و رهبران دول تعهد خود را به صلح جهانی تأکید نمودند. همچنین سرعت عملی که سران دولت ها به طیب خاطر در همکاری برای رفع بحران هانی که در مناطق مختلف روی داده است نشان داده اند قابل توجه مخصوص است. این تمایلات همزمان با افزایش تقاضای مجامع مطلق و ذی نظر برای جلب توجه به عملی بودن تأسیس نوعی حکومت جهانی است. آیا در این وقایع که سریعاً و پی در پی روی می دهد

تقدیر الهی در کار نیست؟ براستی منادی این موقعیت عظیم در آثار خود این وقایع را پیش بینی نفرموده است؟

اگرچه تأسیس صلح اصغر موکول و منوط به هیچ نقشة امری یا اقدام اجباً نیست و اگرچه صلح مزبور عبارت از هدف غائی که مقدر است در عصر ذهبی نصیب جامعه انسانی گردد بشمار نمی رود اما جامعه بهائی این مسئولیت را بر عهده دارد که به حمایت روحانی از گرایش های صلح جویانه پردازد. در این هنگام آنچه مورد نیاز است آن است که در ایجاد نظام بهائی چنان سعی کوشش نمائیم که جالب و جاذب تأییدات جمال اقدس ابهی گردد و فضائی روحانی به وجود آورد که سبب تسریع آن گرایش ها شود. دو اقدام مهمی که در پیش داریم یکی این است که مجاهدتی تبلیغی را آغاز کنیم تا همه افراد جامعه هر یک شخصاً با شور و شوق و بطور منظم در آن شرکت جویند و در ضمن آن با اجرای برنامه وسیع آموزشی تأمین نیروی انسانی عظیمی را تضمین نمایند. اقدام دیگر تکمیل مشروعات ساختمانی جبل کرمل است که برای تأمین مصارف آن نباید از هیچ گونه فداکاری در اهدا، سخاوتمندانه تبرعات مالی دریغ ورزید. این اهداف توأمان هرگاه با عزمی جزم دنبال شود سبب آزاد شدن قوای محصوره خواهد شد که موجب تغییر جهت امور جامعه بشری در سراسر کره ارض می گردد.

راه به سوی صلح هر قدر کوتاه باشد و لکن پر پیچ و خم است و هر قدر حوادثی که انتظار می رود جهت آن را تعیین نماید امیدبخش باشد پس از دوره طویلی از طی سیر تکاملی خود به مرحله بلوغ رسد. این دوره همراه با امتحانات و شکست ها و منازعات خواهد بود تا در ظل تأثیر و نفوذ امر الهی منجر به ظهور و ظهور صلح اعظم گردد. مردم جهان در طول این دوره در همه جا قبل از آن که به مرحله ای برسند که بتوانند حکمت و ارزش تحولی را که در جریان است درک کنند غالباً دچار یأس و نگرانی خواهند شد. ولکن ما اهل بهاء در اثر ظهور جمال اقدس ابهی پیش جنبندی یافته ایم و آثار قلم اعلی سبب اطمینان

خاطرمان گشته و نقشه الهی موجب راضمانی و تاریخ پر
شهادت امر مایه تشویق ما است. نه تنها باید از گنجینه آثار
قلم اعلی بنکه از درخشش اعمال قهرمانانه و فداکاری هانی که
حتی امروز در سرزمین زادگاه امر الهی تابان است قوت قلب
یابیم.

در حدود هفده سال است که برادران و خواهران ستمدیده ما در
ایران دلاوری و ثبوت و رسوخ در ایسان را چنان به منصفه ظهور و
بروز آورده اند که سبب اعلان امر الهی بنحوی وسیع گردیده و
امر بهانی را از مرحله مجهولیت خارج کرده است. این وقایع در
زمان ما شاهدی زنده از کیفیت وجود قوای مکتونه در بحران ها و
پیروزی ها است. توکل به حق می جوئیم که خواهران و برادران
ایرانی ما بزودی از قیردی که بدان گرفتارند رهانی یابند و شاهد
عزت و جلال و اعجازی گردند که فقط جمال اقدس ابهی می
تواند به آنان عنایت فرماید. تجارب آن یاران علامت و مثالی
است برای همه ما در هر جا که زندگی می کنیم، چه همان
طور که حضرت عبدالبنیاء فرموده اند بالاخره مخالفت و خصومت
با امر در همه قارات جهان پیش خواهد آمد. ضدیت با امر الهی
اگرچه ممکن است در هر نقطه ای به صورتی خاص جلوه نماید اما
بدون تردید شدید خواهد بود. ولکن به برکت الطاف توان بخش
حضرت بنیاء الله و ظهور و بروز استقامت از جانب یاران ایران،
خواهیم دانست که چگونه حملات دشمنان را بدون ترس و واهمه
مقابله نمائیم. فی الحقیقه رب الجنود وعده فرموده است که
فتح و ظفیری محتوم و کامل نصیب یارانش خواهد نمود.

در حالی که جامعه بشری گرفتار ویرانگری های تمدن بی بند و
بار کنونی است، باید قلوب و افکارمان را به وظایفی که بر عهده
داریم متوجه نمائیم زیرا در بحبوحه این اضطرابات فرصت های
فراوانی پیش می آید که باید برای اشاعه قوه ناجیه امر حضرت
بنیاء الله در جمیع اقطار و استظلال مقبلین جدید در ظل شریعت
الله و دخولشان در صفوف دائم الاتباع امرالله. (ترجمه)
غنیمت شمرده شوند. نقشه ای که حال متعهد اجرای آن شده ایم

در یکی از ادوار بسیار بحرانی در حیات انسان بر روی کره ارض به مرحله اجراء درمی آید. هدف این نقشه آماده ساختن جامعه بهانی برای مقابله با تغییراتی است که در دنیای ما روی می دهد و به خاطر آن است که جامعه بهانی را در وضعی قرار می دهد که هم بتواند در برابر امتحانات و اضطراباتی که در پیش است مقاومت نماید و هم بتواند طرز کار جامعه بهانی را طوری جلوه گر سازد که دنیا برای اخذ کمک و نمونه عملی در اثر تحویل پر تلاطمی که در پیش دارد بدان تاسی نماید. این است که این نقشه جایگاه خاصی در طرح کلی بهانی و در تاریخ دنیا خواهد یافت. افرادی از اهل بهاء که آینده را چنان که امر بهانی مجسم می کند درک می نمایند این برتری را خواهند داشت که آگاهانه در کوشش هانی که هدفش به حرکت آوردن و پیش بردن جریانات مزبور است شرکت نمایند.

امید است که آن یاران عزیز برای تعهد مسئولیت های این اوقات بحرانی قیام نمایند، و امید است که هر یک از آن عزیزان بتواند نام خود را در این برهه کوتاه از زمان که پر از امکانات و امید برای عالم بشریت است ثبت نماید. برای آن که خاطر شما در اثر وقایع ناگوار این دوره تغییر و تحول متشتت نگردد نصایح هدایت بخش مولای خون حضرت ولی امرالله را به خاطر آرید که می فرماید: "ما که موجودات حقیری هستیم نمی توانیم در چنین مرحله بحرانی تاریخ طولانی و پر حوادث نوع بشر واضحاً کاملاً درک کنیم بشر آغشته به خون که از بدبختی خدای خود را فراموش کرده و به حضرت بهاء الله اعتناء ننموده چه مراحل متابعه دیگری از عذاب و فزایش تا رستخیز نجات نهانیش باید طی کرده... بلکه وظیفه ما آن است که با وجود مغشوش بودن اوضاع و مظلم بودن مناظر حاضره و محنود بودن وسائلی که در دسترس داریم با کمال مسرت و اطمینان و استمرار زحمت کشیده به هر وسیله که ممکن باشد به سهم خود کمک کنیم تا توانی که حضرت بهاء الله ترتیب داده و اداره می فرماید به

جریان افتاده نرم انسان را از وادی بدبختی و مذلت به اعلی رفرف
قدرت و جلال برساند." بیت العدل اعظم (ترجمه) (۷۲)

عهد آتیه

بیت العدل اعظم الهی می فرمایند:
"وظائف و تکالیف آتیه که باید در خلال عصر تکوین در عرصه
وجود انجام و اتمام پذیرد بسیار و بسی شمار است. واقعه‌ها در
پیش است و حوادث حیمة جلیله از عقب. مراحل آتیه و عبود
متابعه در آینده ظاهر و پدیدار خواهند گشت و هر یک شاهد
تحقق اقسام و فقرات مختلفه در تطور و تکامل نظم اداری در حیز
وجود خواهند بود و عاقبة الامر منتهی به حلول عصر ذهبی دور
مقدس شریعة الهی خواهند شد. عصر ذهبی خود فی حد ذاته
منقسم به اقسام و عهد متتالیه خواهد بود که متناویاً
متسللاً در عالم امکان لائح و عیان خواهند گشت و منجر به
استقرار صلح اعظم در بیط زمین و جلوة سلطنت عالمیه و
غلبه ظاهره شریعت سماویه خواهد شد و مدنیت لاشرقیه و
لاغربیه الهیه در اقطار جهان برقرار خواهد گشت." (۷۳)

مطلب سیزدهم - عصر سوم عصر ذہبی یا عصر طلائی یا عصر زرین

از قبل درباره کور و دور بهانی و تقسیمات اعصار و عہود آن تا حال حاضر (عہد چہارم از عصر تکوین) بہ استشہاد آثار و نصوص مبارکہ بررسی گشت، حال وقت آن است کہ تجلیات و ظہور عصر با شکوہ زرین بہانی مورد مطالعہ قرار گیرد. عصر فرخندہ و شکوہمند ذہبی بہ فرمودہ مولای عزیز سر آغاز بلوغ روحانی و رشد عقول و افکار انسانی است. عصری است کہ مواعید مندرج در تمام کتب مقدسہ الہیہ تحقق کامل خواہد یافت. دورہ ای است کہ تجلیات لمیعہ سلطنت حضرت بہاء اللہ با اشراق و سطوعی پر انوار از جنت ابہی ظہور و لمعانش بسی خیرہ کنندہ و پر جلال است.

عصر مبارک طلائی دورہ ای است کہ سلطنت الہیہ تائیس و جلوہ و سیطرہ محیطہ ظاہری مقام بہی الانوار جمال اقدس ابہی در سراسر گیتی آشکار و عیان می گردد و ظہور جلوہ مدنیت حقیقیہ الہیہ بہ رتبہ کمال خواہد رسید و کرۂ ارض بہ قطعہ ای از فردوس اعظم تبدیل خواہد گشت.

غصن ممتاز و بیہمتای بہاء حضرت شوقی رسانی یگانہ ولی محبوب امراللہ و گوہر بسی نظیر شریعت جمال قدم در توصیف آفاق تجلیات امر حضرت بہاء اللہ اشارہ بہ طلوع فجر عصر زرین آنین بہانی کہ مسک الختام این شرع جلیل است نمودہ: مراحل نشو و ارتقا، ترقی و تعالی و سیر تکاملی و حرکت جوہری آن را از بعثت حضرت ربّ اعلیٰ در مدینہ طیبہ شیراز تا استقرار مدنیت الہیہ بر روی کرۂ ارض در ہفت مرحلہ تعیین فرمودہ اند. این مراحل ہفتگانہ عبارتند از:

- ۱- مرحلہ مجہولیت
- ۲- مرحلہ مظلومیت و مقہوریت
- ۳- مرحلہ انفصال

۴- مرحله استقلال

۵- مرحله رسمیت

۶- مرحله سلطنت الهیه

۷- مرحله سلطنت جهانی و مدنیت الهیه در بیض زمین

مراحل هفتگانه فوق کلاً مقدمات "ظهور و جلوه مدنیت حقیقیه الهیه و بلوغ عالم به رتبه کمال که اعلى المراتب است" خواهد بود.

حضرت ولی مقدس امرالله در ترقیم مبارک نوروز ۱۱۰ بدیع از ترقی و تعالی امرالله که مراحل هفتگانه را شامل می گردد به نحو زیبایی تصویر و تشریح فرموده اند قوله الاعلی:

"امر عزیز الهی... در عصر ذهبی که عصر ثالث و اخیر نخستین دور کور مقدس است مراحل باقیه را در کافه ممالک و دیار که به انوار ساطعه اش در این قرن پر انوار منور گشته طی نماید و عود الهیه که در خزائن صحف قیمه مخزون است کلاً تحقق یابد. دوره مجهولیت که اولین مرحله در نشو و نمای جامعه اهل بهاست و مرحله ثانیه مظلومیت و مقهوریت که در وقت حاضر در کشور ایران امر مبارک جمال ابهی آن را طی می نماید هر دو منقضی گردد و دوره ثالث که مرحله انفصال شریعت الله از ادیان منسوخه عتیقه است چهره بگشاید و این انفصال بنفیه مقدمه ارتفاع علم استقلال دین الله و اقرار و اعتراف به حقوق مسلویه اهل بهاء و مساوات پیروان امر جمال ابهی با تابعان ادیان معتبره در انظار رؤسای جهان و این استقلال مهتد سبیل از برای رسمیت آنین الهی و ظهور نصرتی عظیم شبیه و نظیر فتح و فیروزی که در قرن رابع از میلاد حضرت روح در عهد قسطنطین کبیر نصیب امت مسیحیه گشت و این رسمیت به مرور ایام مبدل و منجر به تاسیس سلطنت الهیه و ظهور سلطه زمینیه شارع این امر اعظم گردد و این سلطنت الهیه مآلاً به تاسیس و استقرار سلطنت جهانی و جلوه سیطره محیطه ظاهری و روحانی مؤسس آنین بهانسی و تشکیل محکمه کبری و اعلان صلح عمومی که مرحله سابع و اخیر

است منتهی گردد... و این مرحله اخیره بنفسه مقدمه ظهور و جلوه مدنیت حقیقیه الهیه و بلوغ عالم برتبه کمال که اعلی المراتب است و تبدیل ارض به قطعه ای از فردوس اعظم آذا تری جنه الابهی "فسبحان ربنا البهی الابهی و سبحان ربنا العلی الاعلی". (۷۴)

عصر ذهبی آغاز دوره ای است که شریعت صحاء حضرت بهاء الله شاهد استقرار نظم بدیم الهی، تأسیس وحدت عالم انسانی، ایجاد صلح عمومی و دانسی و تولد مدنیت جهانی و استقرار ملکوت الهی بر روی کره ارض خواهد بود.

حضرت ولی مقدس امرالله در توقیم فوق اشاره به دوران پیروزی دیانت حضرت مسیح در عصر قسطنطین می فرمایند زمانی که او بر قسمتی از خاک امپراطوری رم فرمانروایی داشت. قسطنطین که قسمت شرق و شمال امپراطوری را در اختیار داشت و از پدر خود لقب پسر خدائی را به ارث برده بود در صدد تصرف و فتح قسمت جنوبی یعنی ایتالیای فعلی که تحت تسلط و نفوذ شوهر خواهرش بود بر آمد. شب قبل از نبرد قسطنطین در عالم رؤیا دو حرف اول نام حضرت مسیح را به یونانی و سپس چهار کلمه لاتین که به معنی "با این علامت تو پیروز خواهی شد" را می بیند و سپس حضرت مسیح به او می فرمایند که: "این علامت را بر روی کلاه خود و پرها حک کن". او این فرمان را اجرا می کند و در آن جنگ پیروز می گردد و پس از بازگشت اعلان رسیت دیانت حضرت مسیح را در سراسر امپراطوری عظیم صادر می نماید که متعاقب آن در اندک زمانی پیشرفت سریع و عظیم عاید کلیسای مسیحی می شود.

حضرت عبدالبهاء در رساله مدنیه اشاره به قسطنطین فرموده او را اولین پادشاهی معرفی می نمایند که بر نصرت امر حضرت روح قیام نمود و به کمال همت در ترویج اساس شریعت مسیح صحیح اقدام نمود و دربارش می فرمایند:

"اسم مبارکش در فجر تواریخ چون ستاره سحری درّی و درخشنده است و صیت بزرگواریش در جهان مدنیت و شأن ورد زبان جمیع فرق مسیحانی".

اعلان نظم بدیم جهان آرام‌الهی که ابهی ثمره بلوغ عالم انسانی است حکایت از استقرار سلطنت جهانی حضرت بهاء‌الله مؤسس ملکوت آب آسمانی دارد و به منزله غایت کمال و اعلی رتبه این تکامل عظیم یعنی ظهور جمال قدم است. آن وقت است که یک مدنیت عالمگیر تولّد یافته و یک انجمن عمومی عالم تأسیس گشته و عصر زرین آنین بهائی جلوه و ظهور نموده تمدنیتی که مظاهر حیات به تمام معنی چنان که دنیا هرگز ندیده و درک نکرده در آن جلوه خواهد کرد. آن وقت است که رأیت صلح و صلاح برافراشته خواهد شد و تمامی ملل و ادیان متحد گشته زیر خیمه وحدت عالم انسانی با همه طوائف و نژادها در نهایت محبت و صفا زیست خواهند نمود. در چنین عصری امتزاج نهائی تمام طبقات و اجناس و اقوام میسر و ممکن گشته سرآورده یگانگی و برادری بر پا خواهد شد.

حضرت عبدالبهاء در کتاب مستطاب مفاوضات دربارہ هدف و مقصدی که نوع انسان به سویش روان است چنین می فرمایند
قرله العزیز:

"از جمله وقایع جسیمه که در یوم ظهور آن نهال بیهمال وقوع خواهد یافت علم الهی به جمیع امت‌ها بلند خواهد شد یعنی جمیع ملل و قبائل در ظل آن علم الهی که نفس آن نهال ربّانی است در آیند و ملت واحد گردند و ضدیت دینیّه و مذهبیه و مباحث جنسیّه و نوعیه و اختلافات وطنیه از میان بر خیزد. کلّ دین واحد و مذهب واحد و جنس واحد و قوم واحد شوند و در وطن واحد که کره ارض است ساکن گردند." (۷۵)

در پرتو اعتقاد به یک وطن بودن عالم و تأسیس مدنیت جهانی در تبیین این حقیقت اصلیه که آنین بهائی و نظم بدیم جهان آرایش اوج و ذروه ادوار نبوت پیشینیان است امر حضرت بهاء‌الله را باید مظهر آخرین و عالی ترین مرحله تکامل حیات بشری

در کره ارض و ظهور مبارکش را غایت قصوی کمال و اعلی رتبه جلال و شکوه در عالم ادنی محسوب داشت که مقصدش ایجاد یک جامعه متحد المرام و یک مدنیت محضه الهیه است و ادعایش استقرار نظمی است که خود طلایه عصر زرین بهائی و طلوع فجر دوره ذهبی آنین بهائی محسوب می گردد. این قصر مشید نظم جهانی حضرت بهاء الله مآلاً منجر به سلطنت الهیه و جلوه مدنیت جهانی خواهد شد. تا ثمره بهیته قدسیه اش همه ساکنین کره ارض را در بر گیرد و تحت لواء یک قانون کلی در آورد. از قیود ملی آزاد می گردد، علم صلح و آشتی بین دول و ملل بر افراشته می شود و وحدت عالم انسانی تحقق می یابد.

حضرت ولی مقنس امرالله در توقیم روز موعود فرا رسید اوج شایسته سیر کمالی عصر زرین را با این کلمات درسات توصیف می فرمایند:

"آن وقت است که عهد ابهی بطور کامل تحقق خواهد یافت. آن وقت است که مواعید مندرج در تمام کتب الهیه به انجام خواهد رسید و تمام نبیوتی که پیغمبران سلف بدان تکلم کردند به وقوع خواهد پیوست و رؤیای پیشگویان و شعرا تحقق خواهد یافت. آن وقت است که کره ارض با ایمان عمومی تمام ساکنین آن به خدای واحد و اضاعت شان به یک ظهور مشترک صیقل یافته در حدود مراتبی که برای آن مقرر شده تجلیات لمبعه سلطنت حضرت بهاء الله را که با اشد اشراق از جنت ابهی می درخشند منعکس ساخته و محلّ عرش رفیم خداوندی گشته و با سرور و شرف بهشت دنیوی شناخته شده و قادر بر تحقق آن سرنوشت غیر قابل وصفی خواهد شد که از اول لا اول بر اثر حبّ و حکمت موجد آن برایش مقرر شده است." (۷۶)

وحدت عالم انسانی که غایت قصوی کمال و ذروه علیای آن عصر مشعشع و بسی نظیر در تاریخ بشر است مرحله ای است که وحدت خانواده، وحدت قبیله، وحدت حکومت، و وحدت ملی یکی پس از دیگری تحقق یافته در جهت بلوغ به پیش می رود و بنیای همیشه

بیت العنل اعظم الهی در یادداشت های ضمیمه کتاب مستطاب
اقدس در توضیح آیه فوق می فرمایند:
"حضرت بهاء الله امر می فرمایند که یک زبان و یک خط بین
المللی اختیار شود و برای تحقق این امر در آثار مبارکه ۲
مرحله پیش بینی شده است. مرحله اول اختیار یکی از زبان
های متداول یا اختراع زبانی است که باید علاوه بر زبان مادری
در تمام مدارس عالم تدریس شود. جمال مبارک دول عالم را
موظف فرموده اند که از طریق پارلمان های خود قرار این امر
عظیم را بدهند. مرحله ثانی آن است که در مستقبل بعید یک
زبان و یک خط در جمیع عالم متداول گردد." (۷۹)
حضرت بهاء الله درباره کشف اکسیر اعظم می فرمایند قوله
الاعلی:

سوم - "ظهور این کنز مستور بین هولاء، علامت بلوغ دنیا است
و بعد از بلوغ خطر عظیم و بلای عقیب عالم و اهل آن را از
عقب مگر آن که کل در رضوان الهی وارد شوند." (۸۰)
بیت العنل اعظم الهی در یادداشت های ضمیمه کتاب مستطاب
اقدس در این باره می فرمایند:

"علامت اول که در آثار جمال مبارک برای بلوغ عالم معین شده
ظهور صنعت مکنونه است و آن متضمن کشف طریق کاملی
است برای تبدیل عناصر و کشف این صنعت علامت پیشرفت
حیرت انگیز علوم و صنایع در آینده ایام است." (۸۱)
و اما درباره علامتی که حضرت ولی مقدس امرالله در مورد بلوغ
عالم انسانی می فرمایند قوله العزیز:

"وحدت سیاسی و دینی و نژادی و اقتصادی و اجتماعی نوع بشر
را که از علامات بلوغ عالم و از اعظم بشارات مصرحه در
صحف الهیه نازله در ادوار سابقه و محور تعالیم مقدسه در این
یوم عظیم است... تأسیس کن." (۸۲)

بیت العنل اعظم الهی در یادداشت های کتاب مستطاب اقدس
صفحه ۲۳۸ چنین می فرمایند:

نظامی مستقر می سازد که همه ابناء بشر ساکن قطعات خسته
عالم از اصل اساس حیات بشری برخوردار گردند در آن وقت دوره
بلوغ تمام نوع انسانی اعلام و کلیه ملل و نحل کره ارض آن را
جشن خواهند گرفت.

درنصوص و آثار مبارکه برای بلوغ عالم انسانی ۳ علامت
مشخصه پیش بینی شده است:

اول - عدم تحمل نفسی به قبول سلطنت

دوم - وحدت لسان و خط

سوم - کشف اکسیر اعظم

علاوه بر ۳ علامت فوق حضرت ولی امرالله در ابتدای ترقیم
منیم مبارک رضوان ۱۰۵ بدیم طی مناجاتی که به فرموده
مبارک از اعماق قلب حزین به درگاه قاضی الحاجات ناطق یکی
دیگر از علامت بلوغ انسان را وحدت سیاسی و دینی و نژادی و
اقتصادی و اجتماعی توصیف می فرمایند.

اینک به درج آثار مبارکه در نشانه های بلوغ عالم انسانی که در
فوق به آن ها اشاره رفته است.

حضرت بنیاء الله در لوح مبارک سلمان می فرمایند قوله
الجمیل:

اول - "از جمله علامت بلوغ دنیا آن است که نفسی تحمل امر
سلطنت نماید سلطنت بماند و احدی اقبال نکند که وحده تحمل
آن نماید. آن آیام آیام ظهور عقل است مابین بریه مگر آن که
نفسی لاظهار امرالله و انتشار دین او حمل این ثقل عظیم نماید
و نیکوست حال او که لحب الله و امره و لوجه الله و اظهار دینه
خود را به این خطر عظیم اندازد و قبول این مشقت و زحمت
نماید این است که در الواح نازل که دعای چنین سلطان و محبت
او لازم". (۷۷)

حضرت بنیاء الله در کتاب مستطاب اقدس می فرمایند قوله
المنیم:

دوم - "یا اهل المجالس فی البلاد، اختاروا لغة من اللغات،
لیتکلم بها من علی الارض و کذالک من الخطوط". (۷۸)

”طبق بیان حضرت ولیّ امرالله تحقّق بلوغ عالم با وحدت عالم انسانی و تشکیل اتحادیه جهانی و ایجاد نیروی محرکه بسی سابقه ای در حیات روحانی و اخلاقی و عقلانی نوع بشر مقارن است.“ (۸۳)

مقاسی که عالم امکان اکنون به آن نزدیک می شود همین بلوغ عالم انسانی است که آثار بنیّه اش وحدت جمیع طوائف و نژادها از هر رنگ و قوم است. بر اساس همین حقیقت است که امتزاج نهانی تمام اجناس و مذاهب و طبقات میسر گشته ارتباط و حسن تفاهم بین ملت ها سهل و آسان خواهد شد و این امتزاج نیز باید نظم بدیع جهان آراء حضرت بهاء الله را اعلام نماید و اصالت شریعت سمعاً او را بر عالمیان ثابت و مدلل گرداند. و اما درباره امتزاج نهانی مذاهب عالم که دارای وجه معین و مشخص دارد و تأسیس ضروری بل اجتناب ناپذیر است مولای شفق وحنون می فرمایند قوله:

”کافی است بگوئیم که این نتیجه نهانی طبیعت عبارت از یک سلسله وقایع تدریجی خواهد بود که به فرموده حضرت بهاء الله باید ابتدا به استقرار صلح اصغر منجر شود. همان صلحی که ملل ارض بسی خیر از ظهور او مبادی عمرمی نازل اش را ندانسته اجرا می کنند خودشان آن را مستقر خواهند ساخت. این اقدام عظیم و تاریخی که متضمن تجدید بنیان نوع بشر است و در نتیجه اعتراف عموم به وحدت و جامعیت نوع انسانی حاصل می شود به نوبت خود به بیداری حسن روحانیت جمہور منجر خواهد شد و این نیز نتیجه معرفت مقام و شناسایی دعاری امر حضرت بهاء الله است که شرط ضروری امتزاج نهانی تمام اجناس و مذاهب و طبقات و ملل می باشد و این امتزاج نیز نظم بدیع جهانی حضرتش را اعلام دارد.“ (۸۴)

شارع مقدس آنین بهانی در کتاب مستطاب اقدس اشاره به همین نظم می فرمایند قوله الکریم:

”قد اضطرب النظم من هذا النظم الاعظم و اختلف الترتیب بهذا البدیع الذی ما شهدت عین الابداع شبهه“

برای رسیدن به آن عصر زرین و ظهور تأسیس مدنیت الهیه و وصول عالم به درجه بلوغ حضرت بهاء الله در یکی از الواح انذاراتی بدین مضمون می فرمایند که تمدن که علمای منایم و فضل مورد توجه قرار داده اند اگر از حد اعتدال خارج گردد موجب دمار عالم خواهد شد می فرمایند قوله:

"در این روز ذائقه ناس تغییر کرده و قوه ادراک آن تبدیل یافته. اریاح مخالفه دنیا و رنگ های آن ایجاد زکام نموده و شامه مردم را از نفحات طیبه ظهور ممنوع ساخته". (۸۵)

و اسفا که چنین شد و تمدن از حال اعتدال خارج گشت و موجب و مورت رنج و عذاب گردید. بشر بیچاره و درمانده در معرض خطر نابودی قرار گرفت و چون به دستور و انذارات منجی عالم توجهی ننمود روز بروز دچار آلام و اسقام گشت و در نتیجه امتناء از قبول حقیقت به عذاب الیم گرفتار شد. حضرت شوقی ربانی ولی محبوب امرالله در آخرین پیام خویش در سال ۱۹۵۷ بشر محنت زده و ستم کشیده را به آتیه محنت زانی بس شدیدتر از قبل چنین انذار فرمودند که با ازدیاد روز افزون عرج و مرج و تشدید ظلم و تشدید بلایا و ززایا آتش عذابی شدیدتر از گذشته با حدتی بی سابقه وزیدن آغاز کرده و بر آنان مستولی شده است. حضرتش برای این که حجت را بر عالمیان تمام نمایند و آتیه را برایشان روشن فرمایند به ذکر ۱۶ علامت مبادرت نموده اند:

- ۱- اختلال شدید در تعادل دنیا
- ۲- لرزه ای که هیكل انسانیت را احاطه خواهد کرد
- ۳- تغییر و تبدیل کلی در جامعه انسانی
- ۴- برچیدگی نظم کنونی جهانی
- ۵- تغییرات اساسی در ساختمان دول
- ۶- ضعف ارکان دین
- ۷- قیام و ظغیان دیکتاتوری و استبداد
- ۸- انتشار استبداد
- ۹- سقوط حکومت های پادشاهی
- ۱۰- تضعیف و انحراف و انعدام انجمن روحانیون

۱۱- تزايد ظلم و تعدی و تشدد سم و هرج و مرج

۱۲- توسيم و تحكيم نبضت چپ گرايان

۱۳- شعله ور شدن نزاع های نژادی

۱۴- تأسيس و پیشرفت وسائل مرگ آور- جنگ

۱۵- سوختن شهرها

۱۶- آلودگی هوای کره زمین

نقل از پیام منیم رضوان ۱۹۵۷ میلادی - کتاب قرن انوار عصر

ذهبی تألیف جناب بهروز ظریف زاده

پس از این انذار شدید مولای شفق و خون میفرمایند که علت

این مجازات تطهیر نوع بشر است تا تغییرات چنین وسیم و

عظیمی در ترکیب اجتماع حاصل گردد. قوله تعالی:

”خداوند جز این منظوری ندارد که با وسائلی که او به تنهائی

قادر به تمهید آن است و معنی کامل آن را خود به تنهائی می

تواند درک نماید. برای نوع بشری که مدت ها متفرق و معذب

بوده آن قرن ذهبی عظیم را ایجاد نماید... خداوند در مقابل

اعمال خلاف ابناء خود تنها به مجازات اکتفا نمی کند، خداوند

قصاص می کند چه که عادل است و تنبیه می کند چه که

محبت دارد و همین که آن ها را تنبیه نمود نظر به رحمت کبری

خود آن ها را به خود وا نمی گذارد و با نفس عمل تنبیه آنان را

برای انجام مأموریتی که آن ها را برای آن بوجود آورده آماده

می سازد.“ (۸۶)

و نیز می فرمایند قوله البیدم:

”در این که فقط آتش عذابی شدید با حدتی بی نظیر می تواند

ماهیات مختلف و مغایر که عناصر تمدن حاضر را تشکیل می

دهد به صورت اجزاء مرکبۀ اتحادیه جهانی در آینده در آورد

حقیقتی است که حوادث آتی بیشتر و بیشتر آن را ثابت و محقق

خواهد داشت.“ (۸۷)

باید دانست که الراح مبارکه وصایای حضرت عبدالبهاء مرکز

عهد و پیمان جمال اقدس ابهی حلقه ارتباط ابدی اعصار ثلاثه

امر بهائی است که به نشر و نمای تدریجی خود ادامه داده به وجه

اتم مراحل مختلفه مؤسّسات اصليّه نظم بدیع جهان آراء حضرت بهاء الله را به وجود می آورد و مآلاً اثمار ذهبیّه بدیعه اش را به بار خواهد آورد. این نظم بدیع در هیچیک از ادیان سالفه وجود نداشته و چنین نظام متینی در ادوار گذشته بی سابقه بوده است. حضرت ربّ اعلی در باب ۳ از کتاب بیان اشاره به همین نظم که باید توسط حضرت بهاء الله ایجاد گردد می فرمایند قوله المتین:

”طوبی لمن ینظر الی نظم بهاء الله و یشکر ربّه فاتّه یظهر و لا مردّ له من عندالله فی البیان“.

این نظم بدیع الهی که حضرت باب اشاره به آن فرمودند از اول ابداء تا یومنا هنا در شرایع قبل حتی اشاره هم به آن نگشته. این نظم که شالوده حکومت جهانی بهائی در مستقبل ایام است مخرب و منهدم کننده کلیه نظامات کهنه و پوسیده عالم است و نباید آن را با نظامات متنوعه ملل و دول که برای اجرای امور اداری خویش وضع نموده اند قیاس کرد زیرا به فرموده حضرت ولی امرالله:

”صخره ای که این نظم اداری بر آن استوار است مشیت ثابتّه الهیه برای عالم انسانی در عصر حاضر است، منبع الهامش نفس حضرت بهاء الله است، حامی و مدافعش جنود مجتهدّه ملکوت ابهی است... شعارش وحدت عالم انسانی. علمش صلح اعظم، سرانجامش حلول دوره ذهبی هزار ساله یعنی یومی که سلطنت های عالم به سلطنت الهیه که سلطنت حضرت بهاء الله است مبدل گردد.“ (۸۸)

باید به خاطر داشت که چنین نظمی نه به شرق متسایل است و نه به غرب. نه مطابق تشکیلات مختلفه کلیسای مسیحی است و نه مماثل خلافت و امامت در اسلام. نه از نوع حکومتات دموکراسی و جمهوری است و نه شبیه حکومتات سلطنتی و استبدادی.

این نظم نظم بدیع است که ید قدرت مهندس کاملش آن را ترسیم فرموده. و در عین حال از هر یک از انظمه موجود عالم مزایا و

عناصری را شامل است که التیام دهند و ارتباط کننده همه حقایق موجود خدادادی و مبتنی بر تمثیت اسرار مؤنسات مبنیه آن است. این همان نظمی است که حضرت اعلیٰ به آن اشاره فرمودند. شعارش وحدت عالم انسانی آخرین منظور و تاج و تاج و حاکم و اکیلیل جلیل افتخار تکامل انسانی در این سیاره است. آن وقت است که قطعهٔ همهٔ عالم حکم یک قطعه یابد، دوران صباوت و کودکی آن به فرموده حضرت عبدالبهاء به انتها رسد، علم اسم اعظم برافراشته گردد، و هیئت اجتماعیّه اعم از ملوک و ملوک در تاسی کرهٔ خاک حقانیت و مقام بهی الانوار شارع آنین بهیانی را پذیرا شده شریعت سحاه مقدّسش را بدیدهٔ منت قبول نمایند. به فرموده مبارک قوله:

”علامات بلوغ عالم که در الواح الهیه مصرّح ظاهر و پدیدار شود. ملک عادل بر سریر سلطنت در ارض طا جالس گردد و صوت رجال از ارض خا در ذکر ربّ غنی متعال گوشزد قریب و بعید گردد. هیکل امرالله در انجمن بنی آدم جلوه ای محیرالعقول نماید و صیحهٔ ایادی غالبه اش مرتفع شود و سطوت اعضا قاهره اش واضح و عیان گردد رأیت صلح اعظم بر اعلیٰ الاعلام موج زند و مدنیت لاشرقیه و لاغریبه الهیه بساطی جدید در جهان بگستراند عالم به درجهٔ کمال رسد و جلوهٔ سلطنت بهائیّه و غلبهٔ ظاهرهٔ شریعت الهیه من علی الارض را به امتزاز آرد و ملوک و سلاطین را در ظلّ سیطرهٔ محیطهٔ کلمهٔ الله مجتمع گرداند ملکوت الله کما بشّره الابن فی الانجیل در عالم شهود تأسیس شود و سطوة ربّ الجنود چهره بگشاید و مجد آب سماوی عالم را منور فرماید عالم ناسوت جلوه گاه عالم لاهوت و عالم ادنی مرآت ملاء اعلیٰ و تصویر عالم بالا و قطعه ای از ریاض ملکوت ابهی گردد.“ (۸۹)

برای بررسی نحوهٔ تحقق مراحل وصول به وحدت عالم انسانی باید به لوح مبارک هفت شمع صادره از خامه مشکین حضرت عبدالبهاء مراجعه نمود که می فرمایند قوله العزیز:

"عاقبت در انجمن عالم شمع های روشنی برافروزد و مانند بارقه
صبح این نورانیت عظیمه آثارش از افق عالم نمودار گشته.
شمع اول وحدت سیاسی است و جزئی اثری از آن ظاهر گردیده و
شمع دوم وحدت آراء در امور عظیمه است. آن نیز عنقریب
اثرش ظاهر گردد و

شمع سوم وحدت آزادی است. آن نیز قطعاً حاصل گردد و
شمع چهارم وحدت دینی است. این اصل و اساس است و شاهد
این وحدت در انجمن عالم به قوت الهیه جلوه نماید و
شمع پنجم وحدت وطنی است. در این قرن این اتحاد و یگانگی
نیز به نهایت قوت ظاهر شود. جمیع ملل عالم خود را اهل
وطن واحد شمارند و

شمع ششم وحدت جنسی است. جمیع من علی الارض مانند
جنس واحد شوند و

شمع هفتم وحدت لسان است. یعنی لسانی ایجاد گردد که عموم
خلق تحصیل آن نمایند و با یکدیگر مکالمه کنند. این امری
که ذکر شد جمیعاً قطعی الحصول است زیرا قوتی ملکوتی
مؤید آن". (۹۰)

نظم بدیم جهان آراء که مبشرش حضرت نقطه اولی و واضع
احکامش حضرت بهاء الله و مهندس و مبین کیفیتش حضرت
عبدالبهاء و مجری احکامش حضرت ولی مقدس امرالله و بانیان
اساس متینش کافه مؤمنین و مؤمنات در سراسر کوره ارضند بر
۲ رکن رکنین بر پا است. رکن اولش ولایت امرالله و رکن ثانی
دیوان عدل الهی یعنی بیت العدل اعظم الهی است. این تأسیس
در شرایع الهیه از حضرت آدم تا حضرت خاتم نظیرش را نمی توان
یافت. شالوده این مؤسسه فخیمه در متون آثار جمال ابهی بنا
گشته و اصولش واضحاً در الواح مبارکه معین شده زیرا استمرار
تشریح احکامی را به عهده دارد که از قلم مؤسس آنینش وضع
نگشته. وظایف عمومیّه اش در خلال متون آیات کتاب
مستطاب اقدس و سایر نصوص مندرج است. این تأسیس عالی
ترین مرجع بین المللی جهانی و یکی از مشیروهای سه گانه نظم

بدیم یعنی نوح مبارک کرم‌ل است توف تجری سفینه الله علیک. این تأسیس والاترین مؤسسه در نظم بدیم حضرت بهاء الله محبوب می گردد تا وظیفه عدالت را مجری دارد زیرا مقام ملهم و مصون از خطا است. در حقیقت این مرجع تحت حفظ و صیانت جمال ابهی و حراست و عصمت فائض از حضرت ربّ اعلی است. این معبد مجلیل و مرکز عظیم الشان یگانه ملجاء مدنیّت مشرف به زوال و اعظم هیئت تشریعیّه آنین حضرت بهاء الله است.

حضرت ولیّ مقدّس امرالله منتبھی الیه و ثمره نهانی این مراحل تکاملی را چنین توصیف می فرمایند:

"بها تحقّق آمال اهل البهائ، بها تستحکم دعانم الامر علی وجه الغبراء، بها تظهر خفیّاته و تتجلّی آثاره و تتموّج رأیاته و تسطع انواره علی الخلائق اجمعین". (۹۱)

حضرت شوقی ربّانی یگانه ولیّ محبوب امر حضرت بهاء الله و گوهر گرانبهای شریعت سمحاء آنین نازینش اوج شایسته سیر کمال به سوی وحدت عالم انسانی و بلوغ آن و نیز مراحل پیشرفت و تعالی امر مبارک را که منجر به عصر ذهبی می گردد و هم چنین فیوضات متابعه قوه ملکوتی که ظهیر و مورث ترقی آن است و نیز مرحله نهانی سیر تکامل که تاج و هاج و آخرین منظور شارع مقدّسش می باشد که باید عالم یک وطن گردد و من علی الارض اهل آن را برای ما چنین تصویر می فرمایند:

"وحدت نوع انسان به نحوی که حضرت بهاء الله مقرر فرموده مستلزم آن است که یک جامعه متحد جهانی تشکیل یابد که در آن تمام ملل و نژادها و ادیان و طبقات کاملاً و پیوسته متحد گشته و در عین حال استقلال دول عضوش و آزادی و ابتکار اعضا، مرکبهاش تماماً و یقیناً محفوظ مانده باشد این جامعه متحد جهانی تا جانی که می توان تصوّرش را نمود باید دارای یک هیئت مقتنه باشد که اعضایش به منزله امنای تمام نوع انسان بالمآل جمیع منابع ملل آن جامعه جهانی را در

اختیار خود گیرد و قوانینی را وضع کند که برای تنظیم حیات و رفع حاجات و ترمیم روابط جمیع ملل و اقوام لازم و واجب است. در چنان جامعه ای یک هیئت مجریه به پشتیبانی یک نیروی پلیس بین المللی مصوبات هیئت مقننه را اجرا کند، به تنفیذ قوانینش پردازد و وحدت اصلیه تمام جامعه جهانی را حفاظت نماید. و نیز یک محکمه جهانی تشکیل شود که تمام دعاوی حاصله بین عناصر مرکبه این نظام جهانی را داوری کند و حکم نهائی و لازم الاجرائش را صادر نماید.

یک دستگاه ارتباطات و مخابرات بین المللی بوجود آید که با سرعتی حیرت انگیز و نظم و ترتیبی کامل به کار افتد و جمیع کره زمین را در بر گیرد و از جمیع موانع و قیود ملی آزاد باشد. یک پایتخت بین المللی به منزله کانون و مرکز اعصاب مننیت جهانی تعیین شود که کانونی برای تمرکز و توجه قوای وحدت بخش حیات باشد و از آن انوار نیروبخش و جان افزایش به جمیع جهات ساطع گردد. یک زبان بین المللی ابداع شود و یا یکی از زبان های موجود انتخاب و علاوه بر زبان مادری در تمام کشورهای فدرال جهانی تعلیم داده شود.

یک خط و ادبیات جهانی، یک نظام مشترک برای پول و اوزان و مقادیر تعیین شود و روابط و تفاهم بین نژادهای متنوع و ملل جهان را ساده و سهل نماید. در چنین جامعه جهانی علم و دین یعنی دو نیروی بسیار توانمندی بشر با هم آشتی پذیرند و همکاری نمایند و در پیشرفت شان هماهنگ شوند. در سایه چنین نظامی مطبوعات به اظهار نظرات و عقاید بشر کاملاً میدان دهد و از این که مورد سوء استفاده ارباب غرض چه شخصی و چه عمومی قرار گیرد آبا کند و از قیود نفوذ ملل و دول متنازع رهایی یابد.

منابع اقتصادی جهان تحت نظم در آید و از مواد خامش بهره برداری و استفاده شود. بازار فروشش توسعه و هماهنگی یابد و محصولاتش بطور عادلانه توزیع شود.

رقابت‌ها و کینه‌ها و دسائس‌مندی از میان برخیزد و تعصبات و عداوت‌های نژادی به دوستی و حُسن‌تفاهم و همکاری تبدیل گردد. علل خصومت‌های دینی رفع و موانع و قیود اقتصادی کاملاً الغاء و تفاوت‌فاحش طبقاتی نابود شود. هم فقر و فاقه و هم مائکیت و ثروت فوق‌العاده از بین برود و نیروهای عظیمی که در راه جنگ‌های اقتصادی و سیاسی پهن‌می‌رود از آن پس معطوف به اهداف لایقی از قبیل توسعه اختراعات و ترقیات فنی و ازدیاد تولیدات و محصولات بشری و ازاله امراض و توسعه تحقیقات علمی و بالا بردن سطح صحت و تشحیذ و اعتلاء مغز و فکر بشری و بهره‌مندی از منابع بکر و ناشناخته‌کره زمین و درازی عمر انسان گردد و به ترویج هر وسیله‌ای که حیات فکری و اخلاقی و روحانی نرّم انسان را تقویت کند پردازد.

در چنان جامعه‌ای یک نظام فدرالی جهانی برقرار گردد که بر جمیع بلاد حکومت نماید و فرمانروای بلا‌منازع منابع بسیار عظیمش باشد و مرام‌های عالیّه شرق و غرب را در بر گیرد و طلسم جنگ و بدبختی را بشکند و به استفاده از جمیع منابع موجود در زمین راغب باشد. در چنان نظامی زور خادم عدل و داد شود و بقایش متکی باشد بر شناسایی خداوند یگانه و پیروی از یک دین عمومی. (۹۲)

مآخذ و منابع

- ۱- کتاب قرن بدیم، ص ۵۳
- ۲- توقیعات مبارکه حضرت ولی امرالله خطاب باحبای شرق ۲۹۳
- ۳- توقیعات مبارکه، ۲۹۴
- ۴- توقیعات مبارکه، ۲۹۰
- ۵- دور بیانی، ۵۰
- ۶- امر و خلق جلد ۴، ۲۵۹
- ۷- توقیعات مبارکه، ۲۸۷
- ۸- توقیعات مبارکه، ۲۸۶
- ۹- دور بیانی، ۱۲
- ۱۰- توقیعات مبارکه، ۲۹۰
- ۱۱- توقیعات مبارکه، ۲۹۶
- ۱۲- کتاب اقدس بند، ۳۷، ۳۳
- ۱۳- امر و خلق جلد ۴، ۲۵۸
- ۱۴- مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱، ۳۲۴
- ۱۵- مذاووضات حضرت عبدالبهاء، ۱۲۱
- ۱۶- توقیعات مبارکه، ۲۹۵
- ۱۷- چند بحث امری، ۱۳
- ۱۸- امر و خلق جلد ۴، ۲۵۷
- ۱۹- امر و خلق جلد ۴، ۲۵۷
- ۲۰- منتخبات مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱، ۶۴، ۶۵
- ۲۱- مانده آسانی جلد ۲، ۷۷
- ۲۲- مانده آسانی جلد ۲، ۸۴
- ۲۳- مانده آسانی جلد ۵، ۱۸۱
- ۲۴- مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۳، ۵۰۰
- ۲۵- منتخبات مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱، ۶۵
- ۲۷- دور بیانی، ۷۵
- ۲۸- دور بیانی، ۷۰

- ۲۹- ترقیعات مبارکہ، ۲۹۸
- ۳۰- ترقیعات مبارکہ، ۳۰۱
- ۳۱- کتاب قرن بدیم، ۴۴۷
- ۳۲- عہود مختلفہ عصر تکوین دائرۃ مطالعہ نصوص و انوار
- ۳۳- دور بنانی، ۷۰
- ۳۴- کتاب قرن بدیم، ۶۵۹
- ۳۵- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۳۶- کتاب قرن بدیم، ۳۲
- ۳۷- کتاب قرن بدیم، ۲۹
- ۳۸- دور بنانی، ۵۲
- ۳۹- دور بنانی، ۴۳
- ۴۰- کتاب قرن بدیم، ۲۹، ۴۰
- ۴۱- ترقیعات مبارکہ، ۳۰۳
- ۴۲- ترقیعات مبارکہ، ۳۰۵
- ۴۳- کتاب قرن بدیم، ۳۰
- ۴۴- کتاب قرن بدیم، ۴۳۹
- ۴۵- کتاب قرن بدیم، ۳۰
- ۴۶- دور بنانی، ۵۳
- ۴۷- دور بنانی، ۷۰
- ۴۸- ترقیعات مبارکہ، ۳۱۱
- ۴۹- دور بنانی، ۵۳، ۵۴
- ۵۰- دور بنانی، ۹۴
- ۵۱- کتاب قرن بدیم، ۷۱۳
- ۵۲- ترقیعات مبارکہ، ۳۱۸
- ۵۳- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۵۴- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۵۵- کتاب قرن بدیم، ۲۹
- ۵۶- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۵۷- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۵۸- عہود مختلفہ عصر تکوین

- ۵۹- محبوب عالم، ۴۶۲
- ۶۰- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۶۱- محبوب عالم، ۴۶۸
- ۶۲- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۶۳- محبوب عالم، ۴۷۰
- ۶۴- محبوب عالم، ۴۷۲
- ۶۵- محبوب عالم، ۴۸۱
- ۶۶- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۶۷- محبوب عالم، ۴۹۱
- ۶۸- رسالہ معرفی حضرت بنیاء اللہ صفحہ پیشگفتار
- ۶۹- پیام شہرالکمال ۱۵۰ بنیم بیت العدل اعظم الہی
- ۷۰- پیام رضوان ۱۵۰ بنیم بیت العدل اعظم الہی
- ۷۱- پیام مورخہ ۲۷ جون ۱۹۹۳ بیت العدل اعظم الہی
- ۷۲- پیام رضوان ۱۵۳ بیت العدل اعظم الہی
- ۷۳- عہود مختلفہ عصر تکوین
- ۷۴- توفیعات مبارکہ خطاب بہ اجبای شرق، ۵۰۰
- ۷۵- نظم جہانی بیانی، ۱۶۷
- ۷۶- روز موعود فرا رسید، ۷۷
- ۷۷- مجموعہ الواح مبارکہ چاپ قاہرہ، ۱۲۵
- ۷۸- کتاب مستطاب اقدس، بند ۱۸۹، ۱۷۹
- ۷۹- کتاب مستطاب اقدس، شمارہ ۱۹۳، ۲۳۷
- ۸۰- مانند آسانی جلد ۱، ۴۱
- ۸۱- کتاب مستطاب اقدس، شمارہ ۱۹۴، ۲۳۷
- ۸۲- مجموعہ مناجات عالی حضرت ولی امر اللہ، ۳۸
- ۸۳- کتاب مستطاب اقدس، شمارہ ۱۹۴، ۲۳۸
- ۸۴- روز موعود فرا رسید، ۷۷
- ۸۵- روز موعود فرا رسید، ۷۲
- ۸۶- روز موعود فرا رسید، ۷۲
- ۸۷- قرن انوار، ۶۷
- ۸۸- دور بیانی، ۹۵، ۹۶

۸۹- ترقیعات مبارکہ خطاب بہ احیائی شرق، ۳۶۱

۹۰- قرن انوار، ۷۳

۹۱- مجلہ پیام بنانی، شمارہ ۲۱۷، ۱۴

۹۲- نظم جنانی بنانی، ۱۶۵

مشخصات کتب - کتاب شناسی

از آثار مبارکه حضرت بهاء الله:

* کتاب مستطاب اقدس چاپ مرکز جهانی حيفا سال ۱۹۹۵ میلادی - ۲۶۹ صفحه

* مجموعه الواح مبارکه چاپ قاهره سال ۱۹۲۰ میلادی - ۴۱۲ صفحه

* مانده آسمانی جلد ۱ چاپ طهران سال ۱۲۸ بدیم - ۸۲ صفحه

از آثار مبارکه حضرت عبدالبهاء:

* مذاوضات حضرت عبدالبهاء، چاپ هلند سال ۱۹۰۸ میلادی - ۲۳۵ صفحه

* منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱ چاپ آمریکا سال ۱۹۷۹ میلادی - ۳۰۹ صفحه

* مانده آسمانی جلد ۲ چاپ طهران سال ۱۲۹ بدیم - ۱۱۰ صفحه

* مانده آسمانی جلد ۵ چاپ طهران سال ۱۲۹ بدیم - ۲۹۴ صفحه

* مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱ چاپ مصر سال ۱۹۱۰ میلادی - ۴۸۸ صفحه

* مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۳ چاپ مصر سال ۱۳۴۰ هجری قمری - ۵۷۶ صفحه

از آثار مبارکه حضرت ولی عزیز امرالله:

* کتاب قرن بدیم چاپ کانادا سال ۱۴۹ بدیم - ۸۶۰ صفحه

* دور بینانی چاپ آلمان سال ۱۴۴ بدیم - ۱۱۷ صفحه - ترجمه

لجنة ملی نشر آثار امری ایران

* نظم جهانی بینانی چاپ کانادا سال ۱۴۶ بدیم - ۲۱۱ صفحه

* روز موعود فرا رسیده چاپ طهران - ۷۸ صفحه

- ✽ مجموعہ مناجات حضرت ولیّ امر اللہ چاہ آلمان سال ۱۴۰ بدیم - ۴۹ صفحہ
- ✽ ترقیعات مبارکہ حضرت ولیّ امر اللہ خطاب باحبّای شرق چاہ آلمان سال ۱۴۹ بدیم - ۶۲۳ صفحہ

بیت العدل اعظم النبی:

- ✽ رسالہ معرفتی حضرت بنیاء اللہ چاہ لندن سال ۱۹۹۲ میلادی - ۸۶ صفحہ
- ✽ عبود مختلفہ عشر تکوین تہیہ دائرہ تحقیق مرکز جنانی بنانی ۵ صفحہ
- ✽ پیام شہرالکمال ۱۵۰ بدیم
- ✽ پیام رضوان ۱۵۰ بدیم
- ✽ پیام ۲۷ جون ۱۹۹۳
- ✽ پیام رضوان ۱۵۳ بدیم

از آثار سایر نویسندگان بنانی:

- ✽ چند بحث امری چاہ آلمان سال ۱۴۲ بدیم - ۶۱ صفحہ - تالیف علی اکبر فروتن
- ✽ محبوب عالم چاہ کانادا سال ۱۹۹۳ میلادی - ۵۲۲ صفحہ، ناشر عندلیب
- ✽ قرن انوار چاہ آلمان سال ۱۵۳ بدیم - ۱۳۸ صفحہ - تالیف بہروز ظریف زادہ
- ✽ امر وخلق جلد ۴ چاہ آلمان سال ۱۴۲ بدیم - ۴۹۸ صفحہ - فاضل مازندرانی
- ✽ مجلہ پیام بنانی نشریہ محفل روحانی ملی فرانہ - تاسیس ۱۳۶ بدیم